

STRIPGIDS

• ERCOLA
• KUIEJE PARODIE

Hfl. 14

17&18

Bfr. 200

GIRLS-GIRLS

VZW
UITHEEMSE
SPECIALITEITEN
BATHSALDO

Wijze Lente

INHOUDSOPGAVE.

Tekst :

1. Ercola, een korte schets. Door Olaf Stoop.
2. Ercola-Blues. Door J. Smet.
4. J.C. Buytaert.
13. J.C. Block.
22. Luk Carlens.
30. George Smits.
34. Wally van Looy.
46. Werner Goelen.
63. Suzzy Bailleux.
64. Piet Verbist.
65. Ercola - bibliografie.
67. Ercola - interview.
79. Lijst van activiteiten.
86. Poppenfilm " Drakeneiland ".

Strips :

10. Kalissiehout. Door de Rosse.
14. A 20th C Restauration Drama. Door Block.
18. Les Rats Repus. Door Block & Bédel.
19. De Arme Man. Door Block & Piet.
23. This world is made by you and me. Door Luk Carlens.
31. Enige niet opeenvolgende platen uit nieuwe ongepubliceerde Verhalen van Jan ' . Door Mafprint.
35. Histoires pour se masturber debout. Door Wally.
37. Textes choisis. Door Wally.
39. Le cauchemar de Charlie. Door Wally & Montique.
42. Les risques du métier. Door Wally.
44. Peyton Space. Door Wally.
47. 2 fluitjes. Door Werner.
48. The Beginning. Door Griffo.
51. De meisjes & B.Borg. Door Griffo.
57. Dr.Creep. Door Griffo.
59. Cosmic Grape Stones. Door Griffo.
81. 't Zijn lapjes. Door Ercola.
82. De Ljspaneet. Door Griffo & Wali.
87. Beethoven en de visser. Door Ercola & J. Bakker.
93. Kufje parodie.

STRIPGIDS nr. 17-18.

5e jg. nrs. 2 en 3, september 1978.
Driemaandelijks tijdschrift.

UITGEVER :

Brabantia Nostra, Vogelenzanglaan 3, Breda,
Nederland.

EINDREDACTIE : K. Coenders.

HOOFDREDACTIE :

J. Smet.

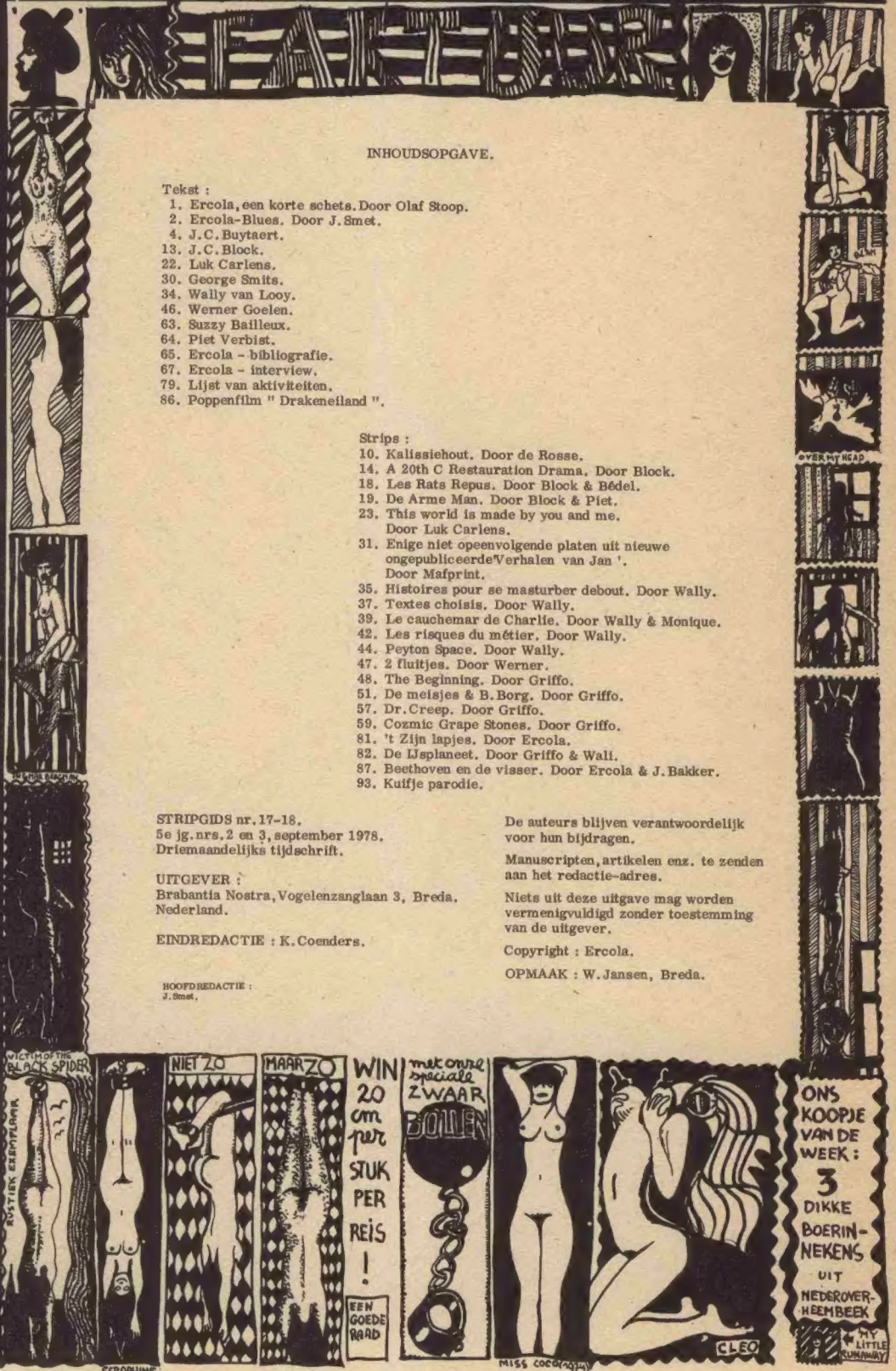
De auteurs blijven verantwoordelijk
voor hun bijdragen.

Manuscripten, artikelen enz. te zenden
aan het redactie-adres.

Niets uit deze uitgave mag worden
vermenigvuldigd zonder toestemming
van de uitgever.

Copyright : Ercola.

OPMAAK : W. Jansen, Breda.

DE ZUS VAN HOUTTRUMP

SERAPHINE

MISS COCHAGUAY

CLEO

MY LITTLE SUMMERY

een korte schets

De plaats : Antwerpen. De tijd : 1968.

In Antwerpen, van ouds het cultureel hart van Vlaanderen, kon men dat hart nog langzaam doch regelmatig horen kloppen. Om die reden trokken vele kunstenaars, die in hun geëigende milieu in een creatieve impasse waren geraakt en zich realiseerden dat zij zich alleen in een andere en betere omstandigheid ten volle zouden kunnen ontplooiën, vanuit geheel Vlaanderen naar Antwerpen. En pas daar, in Antwerpen, troffen deze vertegenwoordigers van de 'homo-ludens' die andere en betere omstandigheden aan.

In het begin trof men elkaar alleen in de weekends. Geleidelijk regelmatig en uiteindelijk betrokken men samen één appartement en bleef ...

Alleen daar was er gelegenheid gelijkgestemden te treffen, samen genieten van grammofoonplaten, boeken, muziek maken, informatie, drugs, communicatie en wat dies meer, in dit internationale trefpunt der avant-garde.

Gemotiveerd, met de moed der wanhoop, gedreven vanuit hun onbehagen over de toenmalige situatie, zich oriënterend, zichzelf vergetend, zich uitschiften als prooi der repressie, als in een roes, klaar voor elke verandering, open voor de wereld, popelend om het te voltrekken, ieder in zijn eigen discipline, op z'n eigen manier, eigengereid, getuigend van het nieuwe geluid, 'The time is now !'.

In zijn veronderstelling dat het verruimde bewustzijn zijn klankbord was, sloeg de zich drogerende kunstenaar zijn publiek te hoog aan ...

Alleen bij gelijkgestemden was de essentie (een gevoelsmatige waarde) van de voorstelling op het kunstwerk van betekenis en gaf daarmee uiting aan het verschijnsel van de grootste gemene deler ...

Het was in de tijd van 'psychedelic action painting' en 'psychedelic designs', een stijl waarbij men gedetailleerd binnendringt in de vorm van je object en introvert de vibraties van je onderwerp en zijn essentiële goedanigheid nauwgezet registreert, precies zoals het op je overkomt. Liever het Karma van b.v. een motorrijder weergeven

door al z'n elementen in hun chaos te tekenen, zonder te letten op z'n uiterlijke vorm en de conventies der realiteit, die daarmee verbonden zijn.

Doch, het binnenste der dingen, pas in z'n totaliteit herkenbaar als voorwerp, deze maatstaf als doel.

Als je je kunst erop richt daar uitdrukking aan te geven, dan kom je automatisch terecht in kringen van ingewijden, intimici en pas hun waardering en ervaring houdt de erkenning in en de zo van node zelfbevestiging. Veel 'turned-on' grafische kunstenaars kwamen uit Vlaanderen om zich blijvend in Antwerpen te vestigen, maar ook veel musici en andere artiesten. In de geïsoleerde Antwerpse scene, bleek die 'in-crowd' een hecht groepje te zijn, compact levend in een ghetto, beschermd door een buffergroep van anderen

bestaand uit studenten aan de Antwerpse kunstacademie, hippe Vlaamse jeugd, internationale bon-vivants, buitenlandse ondergedoken subversieve elementen e.d.

Een vrolijke groep die onbetwistbaar van invloed was op uit de groep voortgekomen 'entertainers' als Ferre

Grignard, Long Frank & Jugband,

What's in a name ! Experimental Research Centre Of Liberal Arts. Zeg maar Ercola. Een groep gesticht in november 1968 door de tekenaars Jean-Claude Block en Jean-Claude Buytaert (de Rosse), de fotograaf Piet Verbist en de auteur Dominique Donnet of " den Totter ", " ne gast die heel wat achter de rug heeft ", volgens den Block, " eentje die woordspelingen kan uitvinden ... allée ... zoals wij 'n sigaret smoren ". " Den Totter " heeft dan ook het letterwoord Ercola verzonnen. Een mooie naam, een mooie lading. Ercola, Produktief en informatief centrum van de eigentijdse creatieve kunst door klank-, kleur-, licht-, tijd- en ruimtedistributie. Elders in dit blad zal men de lijst van activiteiten, ten minste tot 1975, kunnen nalezen en merken dat de titel de lading dekt. Men zal ook merken dat niet alleen tekenaars maar ook een fotograaf, een architect, een fotografeur, een korrektor en zelfs een boekhouder deel uitmaken van de sedert 28 augustus 1971 opgerichte v.z.w. (Stichting). De meeste van onze lezers zullen destijds kennis gemaakt hebben met Ercola's strip-produkten via " Spruit " het " Maandelijks Mannenblad ", waarvan zes nummers verschenen tussen augustus 1971 en juli 1972 en waarin veel groepswork met " Ercola " werd ondertekend. Het verdwijnen van dit striptblad betekende echter niet het einde van de groep Ercola waarvan de leden zich creatief met allerhande bezighielden of nog houden zoals publiciteit, deorbouw, animatie, fotografie, schilderen, projektie, kleding, layout enz. De strips vormden aanvankelijk wel een belangrijk onderdeel van de activiteiten. Block en de Rosse tekenden reeds vroeg een strip " K. Nul " (tot nu toe ongepubliceerd). Vooral de omslagen voor Olaf Stoop's " Real Free Press Illustratie " wekten van in het begin enige belangstelling op in het stripfandom en openden de weg naar " Aloha - Amsterdam " waarvoor o. a. " Johnny Kwatta & Sinister Agens " werd gerealiseerd. In samenwerking met D. de Laet werd de C.A.G.A., de Antwerpse Comic Art Gallery, geopend, waarin striptentoonstellingen met werk van Berck en Kresse. Zeer " stripminded " waren Werner Goelen en Wally van Looy, die de andere tekenaars, waarbij nog Luk Carlens en George Smits (Mafprint) na enige tijd kwamen vervoegen. Elders in dit blad worden de curr. vitae van deze gasten uitvoerig behandeld. Noteer dat Wally en voornamelijk ook Werner veel stripwerk voor andere bladen hebben gemaakt. Werner tracht een karrière in die zin op

te bouwen en is een vaste waarde voor de toekomst. Een derde prijs voor "Beethoven en de visser" groepswork gerealiseerd in samenwerking met J. Bakker voor de stripwedstrijd georganiseerd door de "Socerlid" (denk aan het blad "Phénix" in Parijs, was een eerste bevestiging van het talent. Een voorloper van "Spruit" was "Gimmick", uitgegeven door Ludo de Bruyn. Het publiceren van krantjes waarbij men vrijuit een mening kon verkondigen was een drukke bezigheid in die tijd. Uit het editoriaal van "Gimmick": "Gimmick houdt er wel een opgewekte toon in. We geloven in een kosmische cirkel, die bereikt wordt door mentaliteitsverandering. Geen mind-vergiftiging". En wat verder luidt het: "Ageer, reageer... Make things happy". Mei '68 was toen al ruim 2 jaar achter de rug.

Ercola had ook betrekkingen met "Mass-moving" en J. Vanhamme's "Ding". "Ding" noemde zichzelf "een onderwaterkrant" een "eerste vorm van verzet tegen de onvrije pers". "Love and peace!" was een hippe slogan uit die tijd, waarin de marginale jeugd wat onzekere kontakten met elkaar zocht. Een gedegen uniteit werd echter niet bereikt en van een strijd was inderdaad geen sprake. Het thema van de misbegrepen jeugd komt ook in de strips ter sprake. Opvallend b.v. in "Marinette", de hoofdbrok in het Frans in Gimmick van januari 1971 door Toontje Colin & de Rosse. Marinette was geheimagente 00+ in dienst van president Nixon. Ze ontdekt een sprookjeswereld achter de Niagara-watervallen, wordt echter niet geloofd en in een psychiatrische inrichting opgesloten. Nixons kommentaar: "Ces petits jeunes qui se croient plus malins". In "Les Rats Repus" door Block & Bédel (Spruit nr. 0) willen de jonge ratten geen kaas meer eten. Wij lezen er in het Frans weliswaar "Rat Star, mangeur no. 1 de Gruyère, aurait sévèrement condamné la déliquescence des goûts et des moeurs de la jeunesse". Of nog: "20 siècles accumulés de fromage résisteront bien à une jeunesse pourrie et dénaturée...".

"Spruit" was zeker geen pamflet, had geen politieke doelstelling, had geen duidelijke bindingen met de underground. Dit moet duidelijk gesteld worden opdat het blad en de groep in het juiste perspectief zouden kunnen worden geplaatst. Uit het editoriaal in "Spruit" nr. 0, gelanceerd in augustus 1971 bleek ook geen enkele barricade-mentaliteit: "Daar is niks meer aan te doen. Dit is uw stripblad. Maandelijks Mannekesblad - vol met nieuwe onuitgegeven verhalen van en over de gehele wereldbol gesproken in de Antwerpse koekestad. Spruit zet het nieuw tijdperk in van het beeldverhaal hier bij ons...". En verder: "Ercola is het centrum voor alle informatie. Dus als je wilt communiceren vooral met tekenwerk...". En nog verder: "Wij dachten zo dat de tijd voorbij was van de kleverige verhalen over allerlei kortgeknippte helden in dienst van bazen...". Dit nulde nummer van het "Maandelijks Mannekesblad. Le baveux des aminches. Funnies for funky

heads", bevatte een beetje wanordelijk een aantal aankondigingen en onafgewerkte strips, voorsmaakjes van komende lekkernijen, waarvan enige toch niet op tafel zouden komen. Het was een soort proefnummer verspreid op 15.000 exemplaren.

"Spruit" beantwoordde zeker aan het opzet. Men wilde zeer duidelijk stellen dat het tekenen, de grafiek en in het bijzonder het medium strip als een uitstekend middel konden worden gebruikt voor het overdragen van een bepaalde informatie, een idee, een boodschap en klaarblijkelijk was dat in het verleden in Vlaanderen niet op doelmatige wijze gebeurd. Het voorwerp van hun eigen kennisgeving lag echter op het persoonlijke vlak, soms zeer diep verscholen in de veelal introverte natuur van de individuele tekenaars. In het elders in dit blad gedrukte interview zal overigens blijken dat de Ercolatekenaars zich thans zeer goed bewust zijn van dat euvel dat in zekere zin ook ten grondslag lag van de commerciële mislukking van "Spruit". Er was geen duidelijke binding met de lezer, er was geen duidelijke boodschap, er was zelden een echt amusant verhaal. Een lezer gaf het volgende commentaar in "Spruit", 1e jg. nr. 2: "... in zijn geheel geen inhoud genoeg. Zou goed zijn (mits nodige verbeteringen) als bijlage bij ander blad tot meer 'rijpheid'. Is niet voor kinderen, niet spiritueel genoeg voor intellectuelen, geen sensatie genoeg voor het gewone volk, niet kunstig genoeg voor fijngevoeligen, geen "lees" genoeg voor nietsdoeners".

Van Ercola zou men verder kunnen beweren dat er geen werkelijke organisatie, geen structuur en geen uitgesproken ideologie was. Er heerste dus nog een beetje de Provo-mentaliteit, de mentaliteit van de niet begrepen, weinig strijdlustige jeugd die zich minder op straat waagde maar zich geborgen en gezellig voelde in de kroegen waar een boel illusies letterlijk in de rook op te snuiven waren. Ercola heeft nooit een banier willen voeren en "Spruit" kan als de resultante van een levenshouding worden gezien, waarbij o.a. muziek, drugs ("The Beginning" door Griffio in Spruit nr. 1 geeft een knappe verbeelding van een trip), maatschappijkritiek maar vooral een onweerstaanbare creativiteitsdrang een belangrijke rol speelden. De grafiek vormde daarbij een hoofdelement. Na het verdwijnen van "Spruit" ging ook de belangstelling in strips een weinig teloor, maar toch werden nog heel wat platen afgetekend voor diverse, zij het niet uitgevoerde, projecten waarbij de stripbundel "Harbour Tales", die niet verder kwam dan een blauwdruk, en stripbladen "Le Clairon", "Tarantula", "Gargl". Na de bijeenkomst voor het interview leek het stripvuur weer op te laaien en werden plannen gesmeed en schetsen gemaakt voor "Le Flou Artistique", een blad waarin eenieder één of meerdere bladzijden zou kunnen kopen tegen drukkersprijzen om aldus ongecensureerd uiting te kunnen geven aan zijn genoegens of ongenoegens. Onze Ercola vrienden hadden alzo enige maffe ideeën uitgewerkt, maar de spontaniteit ging ondertussen weer verloren. Misschien kunnen jullie reacties hier nog aan verhelpen. Schrijf hen een aanmoedigingsbrief. Zet hen opnieuw aan het stripwerk of laat weten dat je wel zou willen meewerken aan een dergelijk opzet.

Hun adres: Wolstraat 31, 2000 Antwerpen, België. Misschien getuigt dit Stripgidsnummer dan niet alleen van beelden uit het verleden, maar kan een voorbode zijn voor komende stripjuweeltjes. De Vlaamse strip heeft er behoefte aan.

J. Smet.

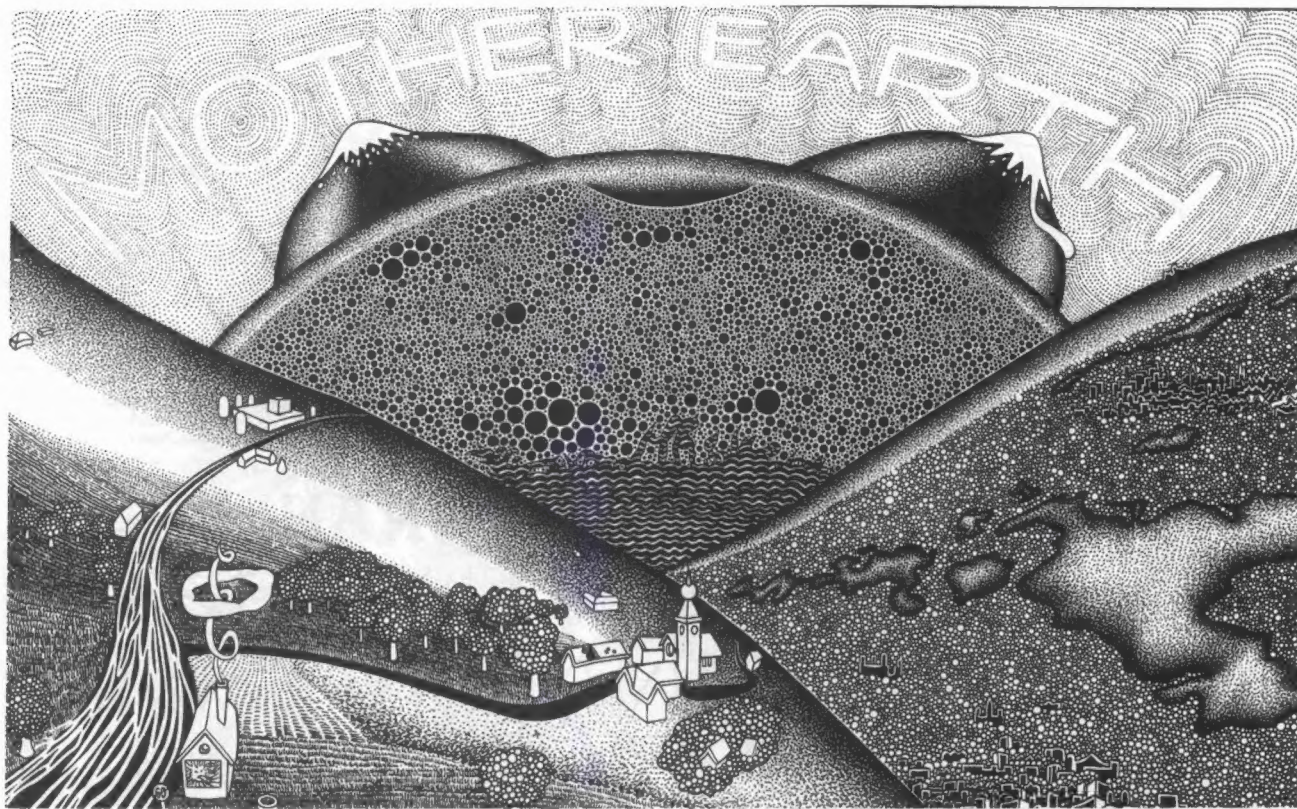

Jean Claude Buytaert

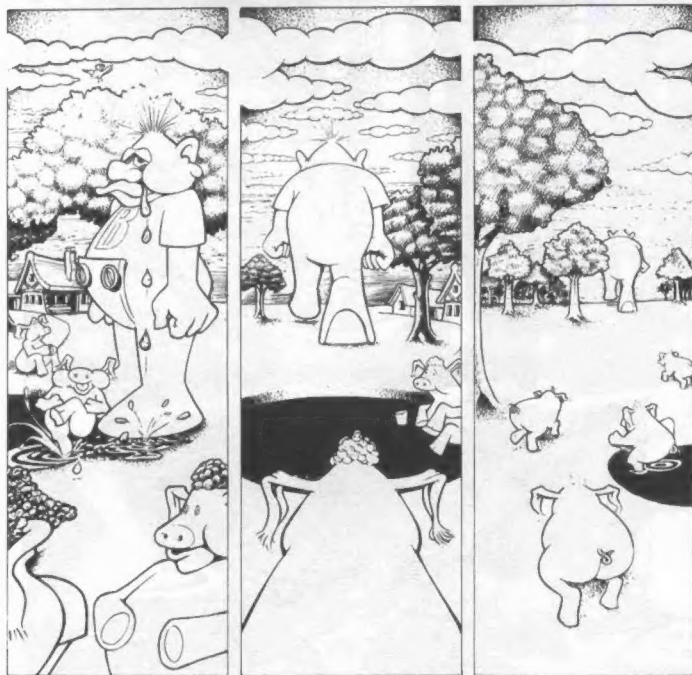
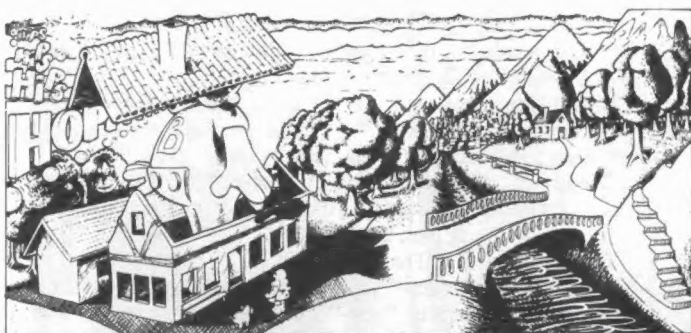
Bijgenaamd "de Rosse". Geboren te Zwartberg op 30 april 1944. Volgde St. Lukas te Hasselt en architectuur op de Akademie te Antwerpen. Volgt thans op dezelfde Akademie avondkursus model-

tekenen. De platen die hij tegenwoordig realiseert zijn zeer gekompliceerd, psychedelischer dan al wat ie tot nu toe heeft gemaakt. De relatie met strip is kleiner geworden maar nog wel aanwezig. "De Rosse" verduidelijkt zelf zijn werk: "Strip noemt zich ook" getekende literatuur of roman". De laatste jaren is mij wel ingegeven dat mijn grafisch werk ook strip is en ook "getekende poëzie" kan genoemd worden. Dit zal u dan meteen duidelijk maken dat ik mijn bijdrage

Treffend in het werk van de Rosse zijn de "varkensmannetjes", wellicht het resultaat van zijn voorliefde voor oude illustratoren en vooral het werk van dierentekenaar B. Rabier.

Achteromslag van "Brief Encounter".

Uit een ongepubliceerde strip.

Kartoon van de Rosse.

aan "Diepdruk" als visuele boodschap belangrijk vind. Dit is het enigste dat ik te melden heb ter verduidelijking tot de betrachting van bepaling van 't begrip strip en zeker t.o.v. de totaliteit van mijn activiteit. (Als klein kind was het schrijven belangrijk en kreeg het gedicht persoonlijke waarde. Voila !) Groetjes. (Get.). J.C.V. Buytaert. Jammer genoeg kan men bezwaarlijk dit werk van de Rosse verkleinen tot het gewone stripformaat en wij kunnen dus geen serie opvolgende platen afdrukken.

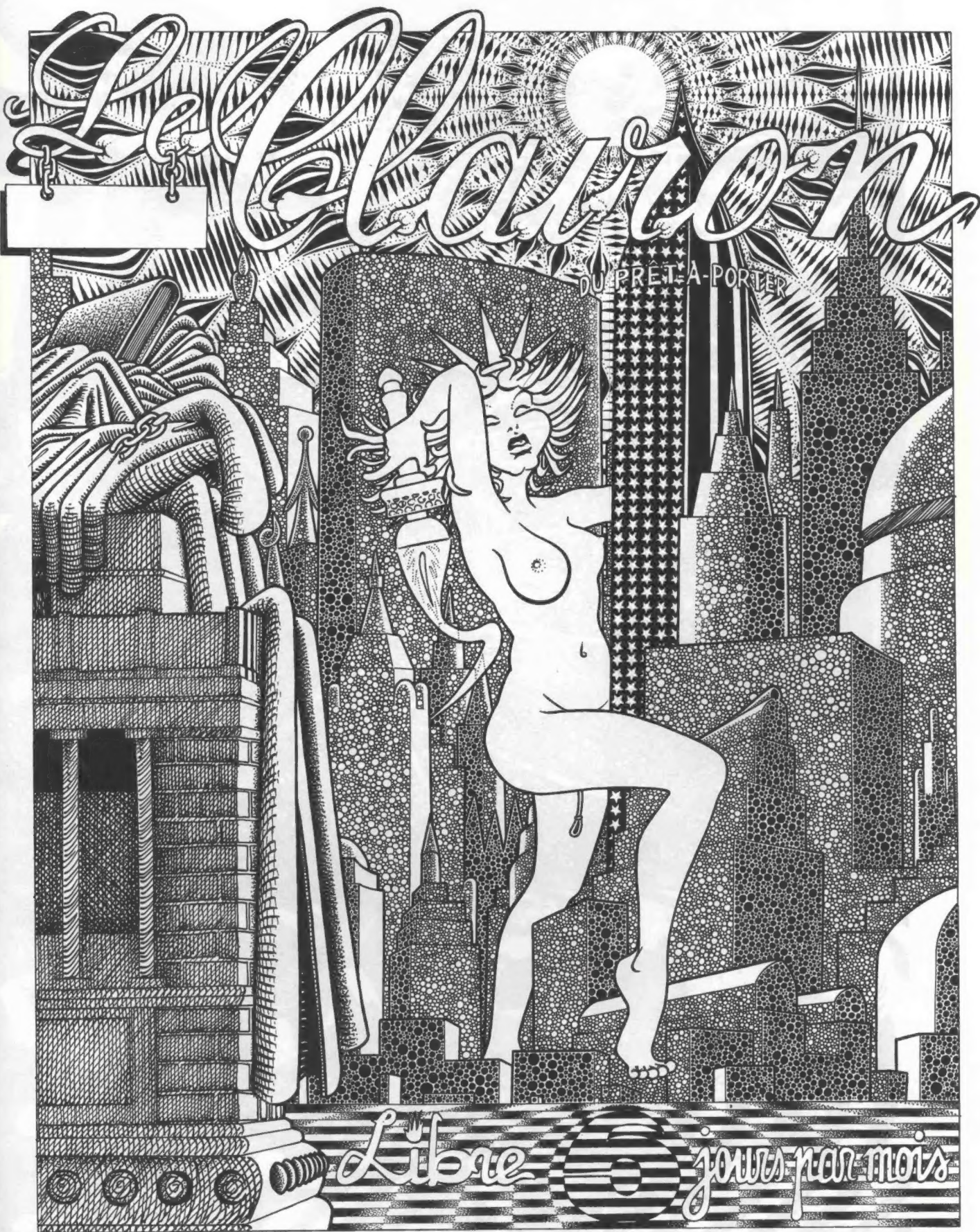
Heel oud werk van de Rosse.

BIBLIOGRAFIE.

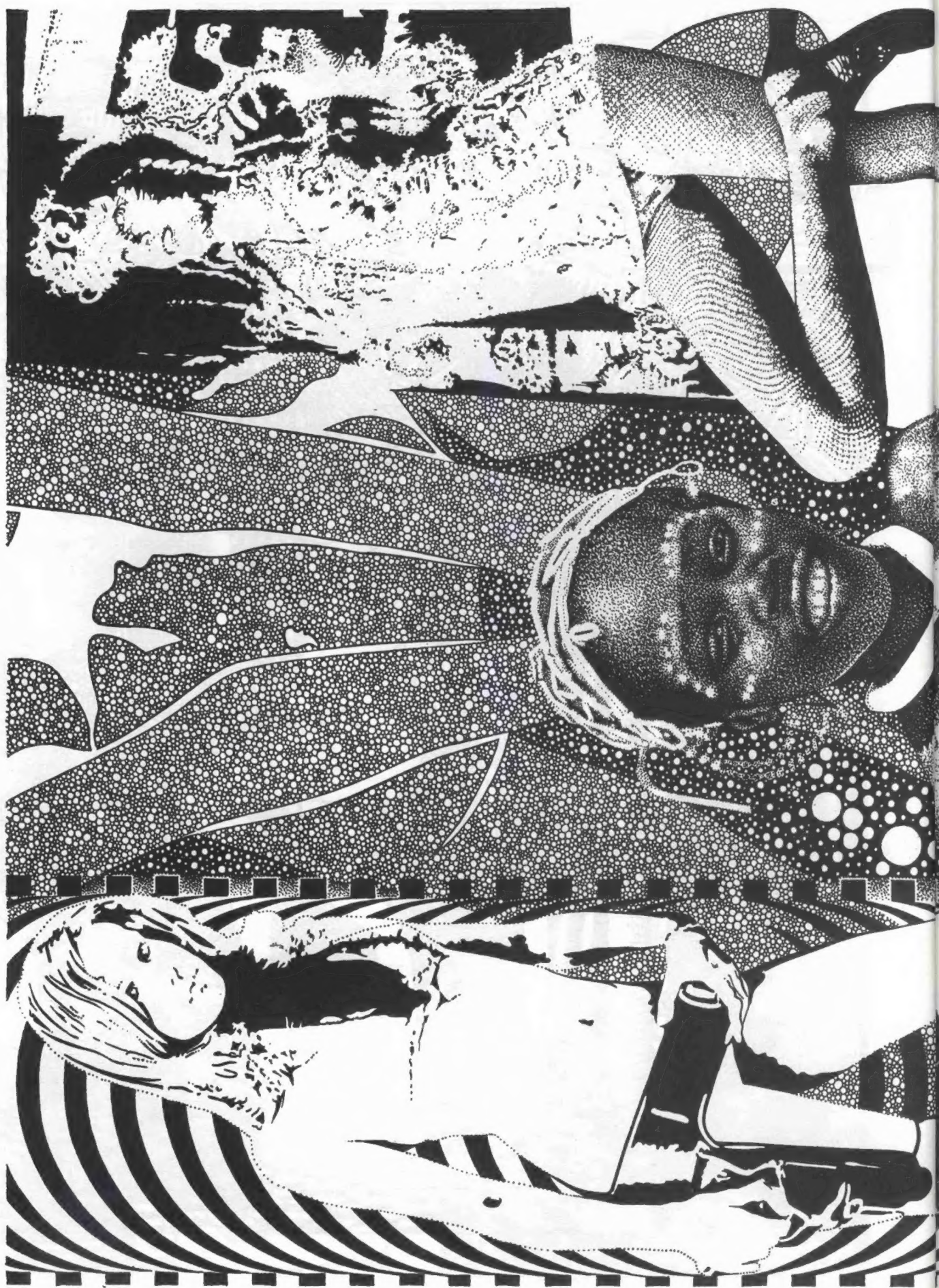
Strips in Spruit :

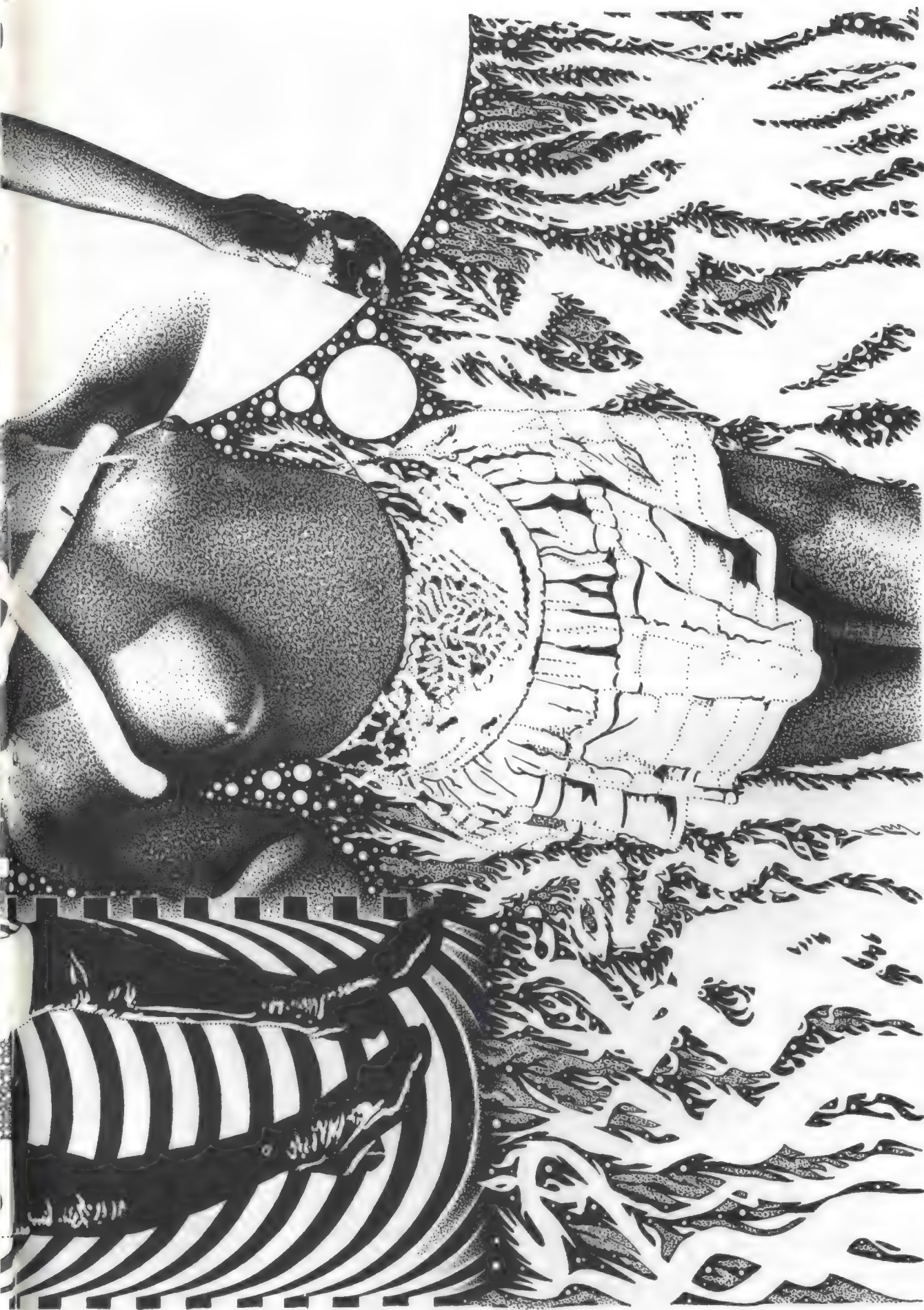
- " De verhalen van Napoleon ". (Nr.0.)
- " Pic Nic ".(Nr.2.).
- " Constant Haay ". In samenwerking met Block. Tekst van " den Totter " ps. van D. Donnet. (Nr.2.) (Herdrukt en vertaald door Martin Beumer in " Wipe Out Comics " nr.1. Amsterdam Real Free Press, 1973).
- " Catfood ". (1e jg. Nr.1.)
- " POP ". (1e jg. Nr.2.)
- " K. Nul ". In samenwerking met Block. Ongepubliceerd.
- " King Pong ". Eigen uitgave in 1970.
- " Marinette ". In samenwerking met Toontje Colin. In : Gimmick 2e jg. nr.1. jan. '71.
- Enkele omslagen van " Spuit ", een blad voor geesteszieken.
- " Kalissiehout ". Tekst van " den Totter ". In Diepdruk. Onafhankelijk tijdschrift voor creatieve en kritische produktie. Uitgegeven door D. Buyle te Brussel. 1e jg. nr.2. okt. 1976.
- Illustraties in " De Neus ".
- " Brief encounter " was een bundeling van " King Pong ", " Pic Nic " en " Catfood " aangevuld met " Mac Nac " en " Nobo d'die ". Eigen uitgave in 1973.

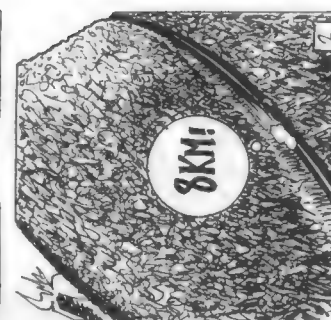
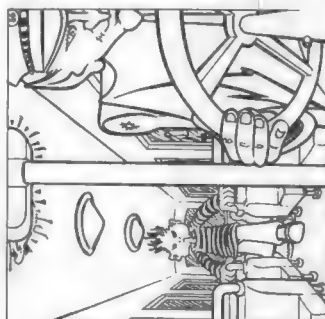
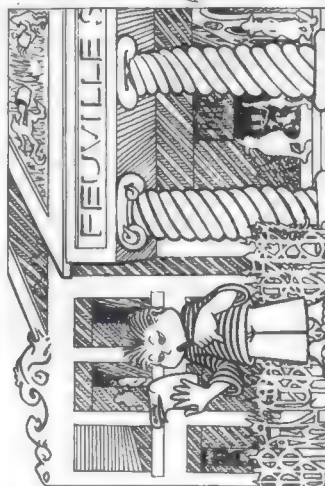
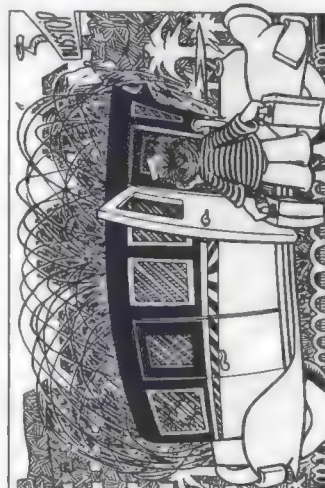
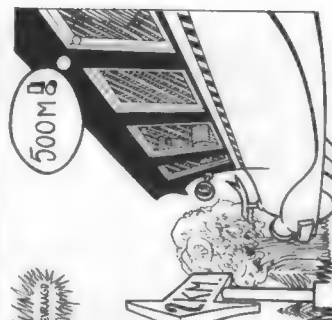
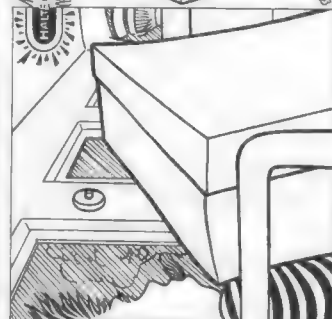
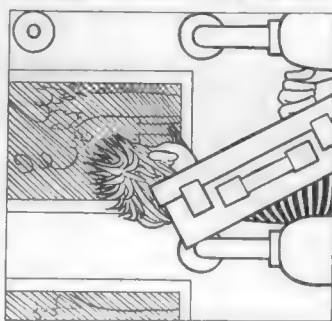
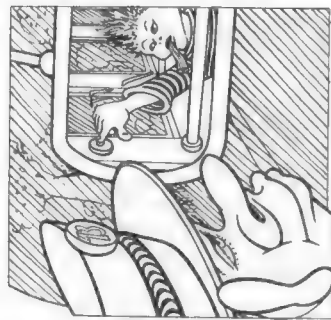
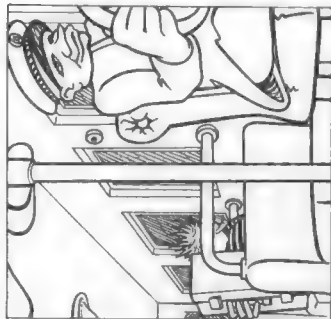
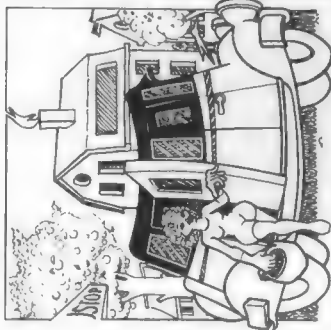
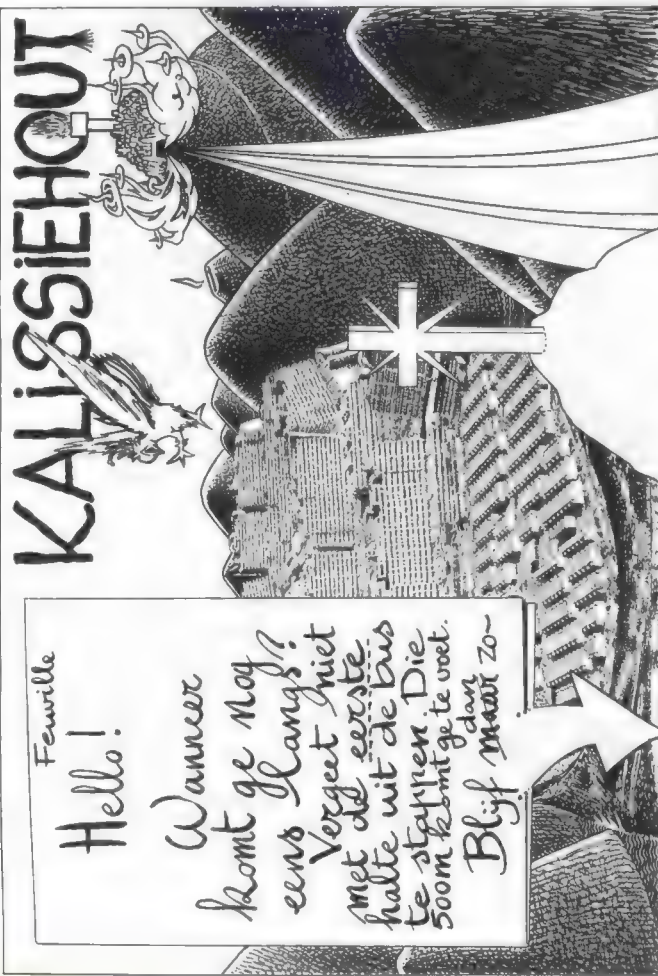

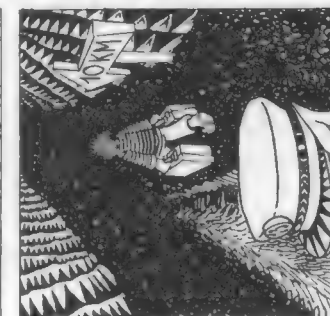
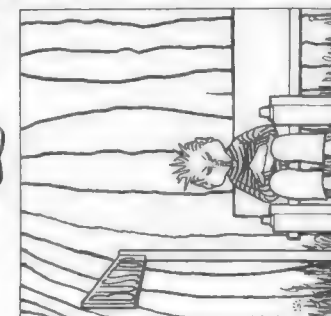
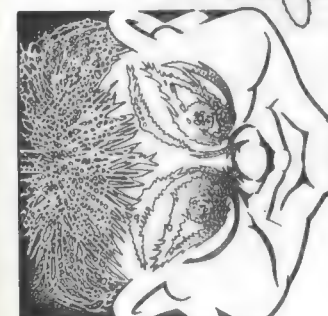
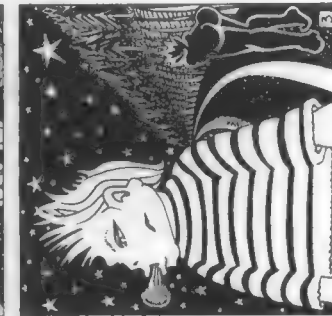
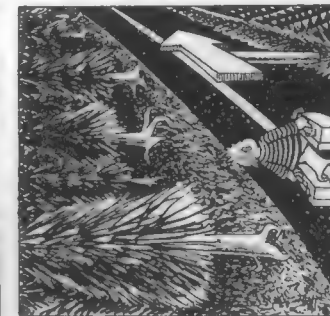
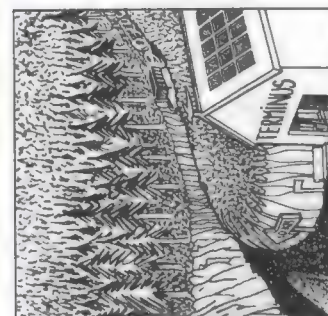
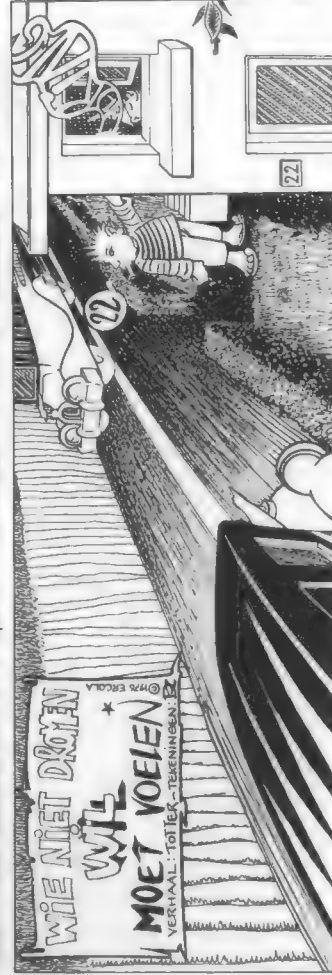
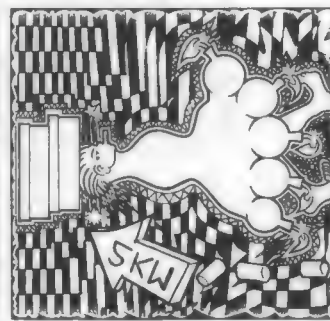
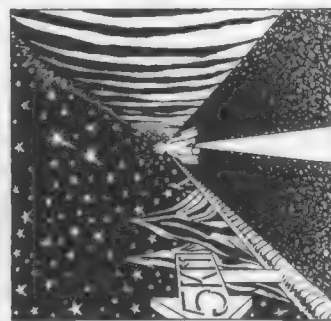
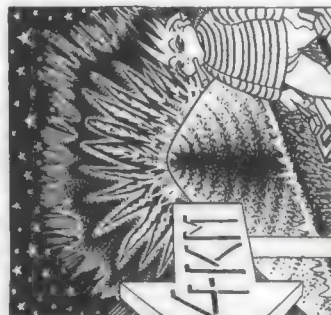
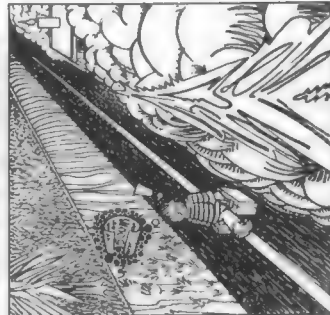
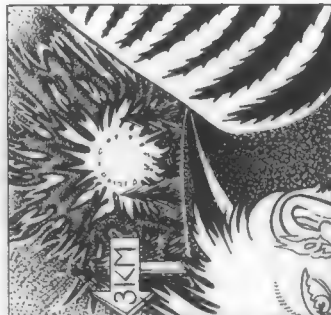

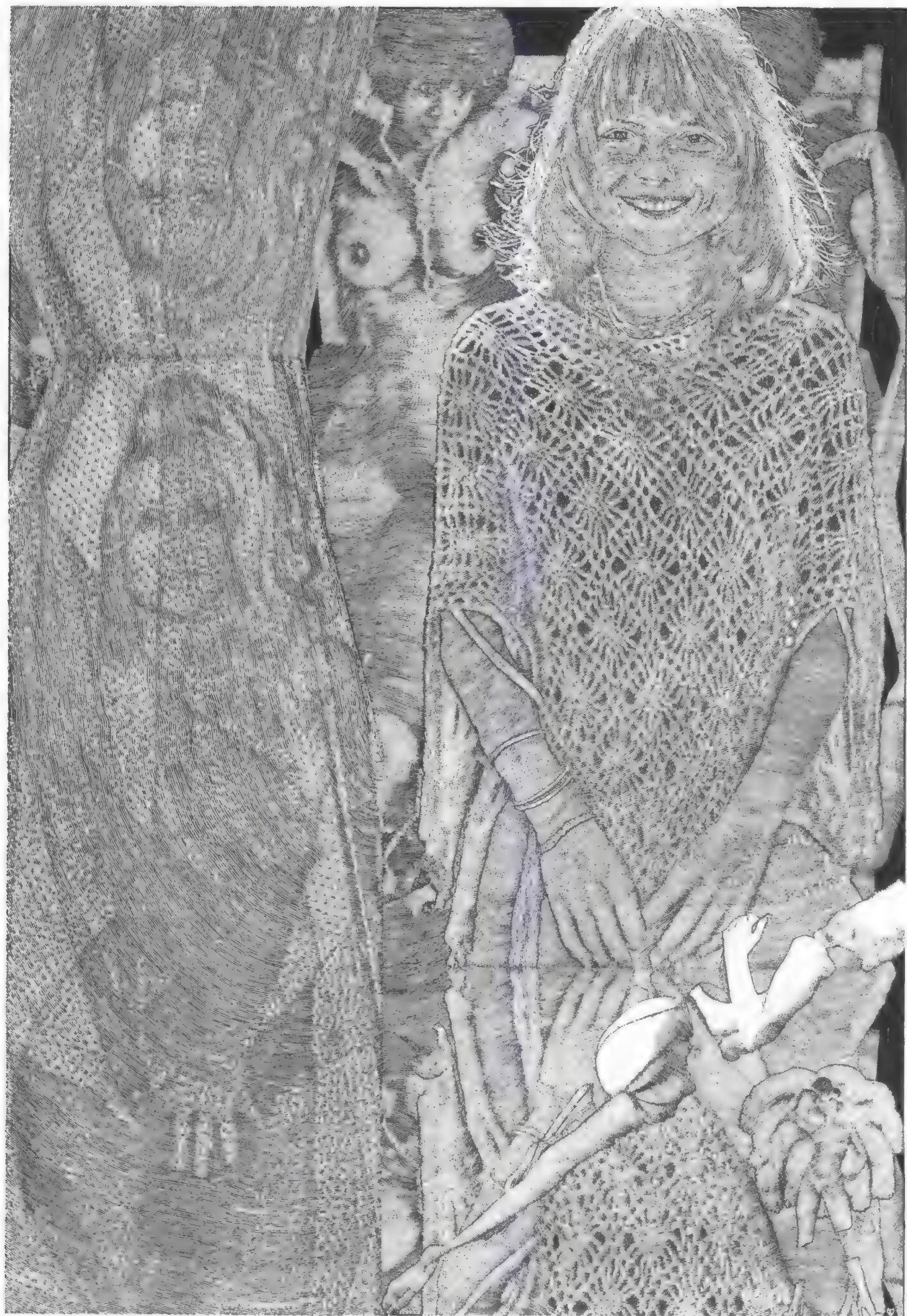
Slechts 6 vrije dagen voor de Amerikaanse vrijheidsmaagd.

LES RATS REPUS

...N'AIMERAIENT PLUS LE FROMAGE...!

Jean Claude Block

Bijgenaamd "den Block" (Blok). Signeert soms zijn bijdragen met een blokje kaas. Geboren te Boechout, 1 augustus 1942. Volgde architectuur in St. Lukas te Schaarbeek en de Akademie te Antwerpen. Werkte aanvankelijk bij een aannemer en hield zich daarna voornamelijk bezig met layout, tekeningen, affiches. Maakte bij Ercola ook veel film- en theaterdecor, en is thans hoofdzakelijk met de poppenfilm " Het Drakeneland " bezig.

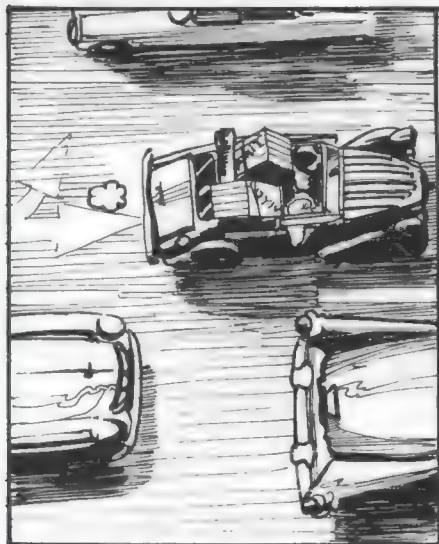
BIBLIOGRAFIE.

Strips in Spruit :

- " Les Rats Repus ". Tekst van Bédel. (Nr.0.)
- " Iso Traumwasser ". (Nr.0 en 1).
- De eerste platen verschenen eerder in " Impact International " in 1970.
- " De Orde van het Vurig Kruis ". (Nr.1.)
- " Constant Haay ". In samenwerking met de Rosse. (zie aldaar).
- " De arme man ". Tekst van Piet Verbist. In Gimmick, 1e jg.nr.2.dec.1970.

Ongetitelde gags met eimannetje Ollekay in hoofdrol aanvankelijk met Teejo Telegram en later met Mimo in samenwerking met Griffio. In Mimo, vanaf nr.1880, 1 okt.1972 tot mei 1973 in rubriek " De Roddeltantes ".

STORY: HO

ART.

LES RATS REPERUS

...N'AIMERAIENT PLUS LE FROMAGE...!

DE SOURCE GOUVERNEMENTALE NOUS APPRENNONS QU'UN CHANGEMENT DES PERCEPTIONS GUSTATIVES SE SERAIT OPÉRÉ CHEZ LES RATS. LES RATS NOUS DIT-ON N'AIMERAIENT PLUS LE FROMAGE...

LE FROMAGE, PRINCIPALE SOURCE DE TRAVAIL ET DE COMMERCE DU MONDE RAT ASSURAIT UNE STABILITÉ DE L'EMPLOI ET DE L'ECONOMIE RATALE EN GÉNÉRAL ET CE POUR LE PROFIT DE TOUS...

1 RAT STAR
MANGEUR N°1
DE GRUYÈRE.

AURAIT SÉVÈREMENT CONDAMNÉ LA DÉLIQUESCENCE DES GOÛTS ET DES MOEURS DE LA JEUNESSE.

DEVANT 300 JOURNAUSTES DU MONDE ENTIER IL A DÉCLARÉ...

...LA OÙ NOS PÈRES ONT SUÉ POUR DU FROMAGE NOUS SIERONS POUR LEUR MÉMOIRE.

PLUSIEURS RATS SE SÉRAIENT ATTAQUÉS AUX STOCKS DE PAPIER D'UN JOURNAL CONFRÈRE. LES VANDALES N'ONT PU ÊTRE REPERÉS MAIS COMME L'A AFFIRMÉ RAT-STAR DE LA PRÉFECTURE DE POLICE ON LES AURA

ON Y COMPTE BIEN! 20 SIÈCLES ACCUMULÉS DE FROMAGE RÉSISTERONT BIEN À UNE JEUNESSE POURRIE ET DÉNATURÉE ET COMME EN 18 NOS FORTES POITRINES POURRONT CHANTER EN CHOEUR: "AH YA PAS.. TANT QU'Y VA LE FROMAGE Y VA LE COMMERCE ET LES RATS" ON LES A EUS

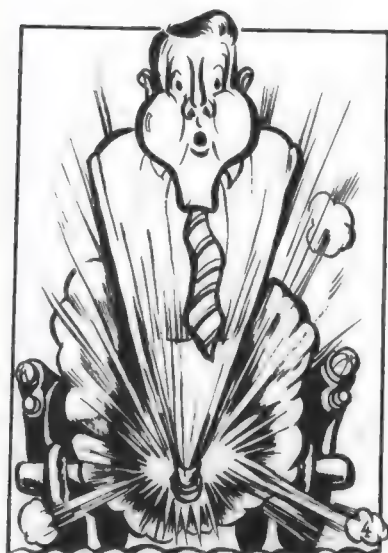
DE ARME MAN ZAT MET ZIJN GAT
IN DE OPENING VAN EEN UITLAAT-
PIJP GEBONDEN...

IN DE AUTO ZATEN TWEE ZWART
GEKOSTE BANDIETEN...

...ZE GAVEN LEKKER VEEL
GAS...

TOEN DE MAN MET OEGEBLAZE
KAKEN DE PIJP UITVLOOG WAS
HIJ HALFDOD...

...IN 3 MAANDEN WERD HIJ
GEDEELTELIJK HERSTELD...

ZODAT HIJ EINDELIJK WEER-
WRAAK KON NEMEN...

...HIJ LIET ZIJN HAAR GROEIEN EN
GING LEKKER IN HET GRAS
LIGGEN

EN DIT GEDURENDE LANGE
TIJD...

ZODAT ZIJN AANGEZICHT VER-
SCHROEIDE VAN DE HITTE...

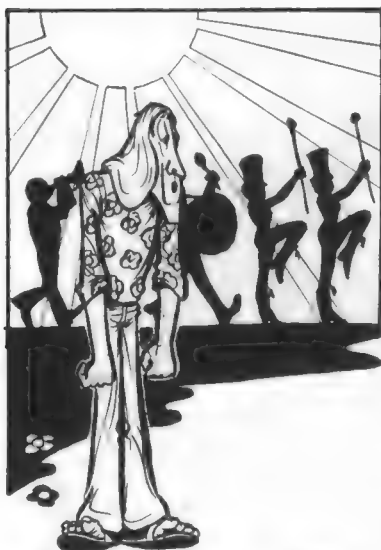
EN HOOGROOD WERD...

DE NACHT BRACHT ECHTER AFKOELING EN VERZET...

DE VOLGENDE DAG WAS DE MAN KIPELEKKER...

MAAR MOE VAN AL DIT GESTOEI...

LEGDE HIJ ZICH TERUSTEN OP EEN MIERENHOOP...

DIE HEM ECHTER BETEN...

ZODAT GEZICHT HEEL ZIJN AAN-OPZWOL...

EN DE KLEUR VAN ROOD...

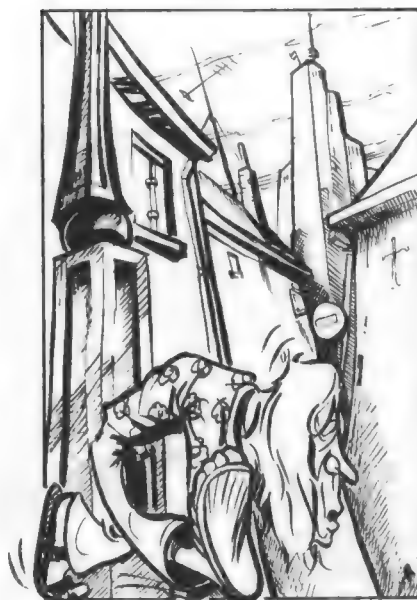
...NAAR PAARS GING.

TOEN DE MIEREN ZICH
TE RUSTEN LEGDEN...

TRACHTTE DE MAN OOK SLAAP
TE VATTEN,

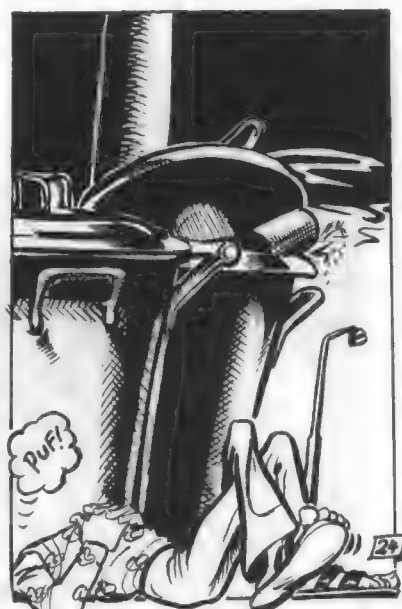
MAAR DE DIJN HIELD HEM NOG
ZEKER EEN WEEK LANG WAKKER

DE MAN WAS ZO MOE DAT HIJ OP
ZEKERE DAG TOEN HIJ DE STRAAT
OVERSTAK...

... MET ZIJN KOP ONDER
EEN TRAM LIEP...

EN ENKELE DAGEN LATER
STIERF
ERDA PETE

2.11.78

STRIPGIDS PRIJS 1978.

Dit nummer van de Stripgids is meteen een gratis uitnodiging tot het bijwonen van een bijzondere plechtigheid in Vlaanderen: nl. de uitreiking van de Stripgidsprijs 1978.

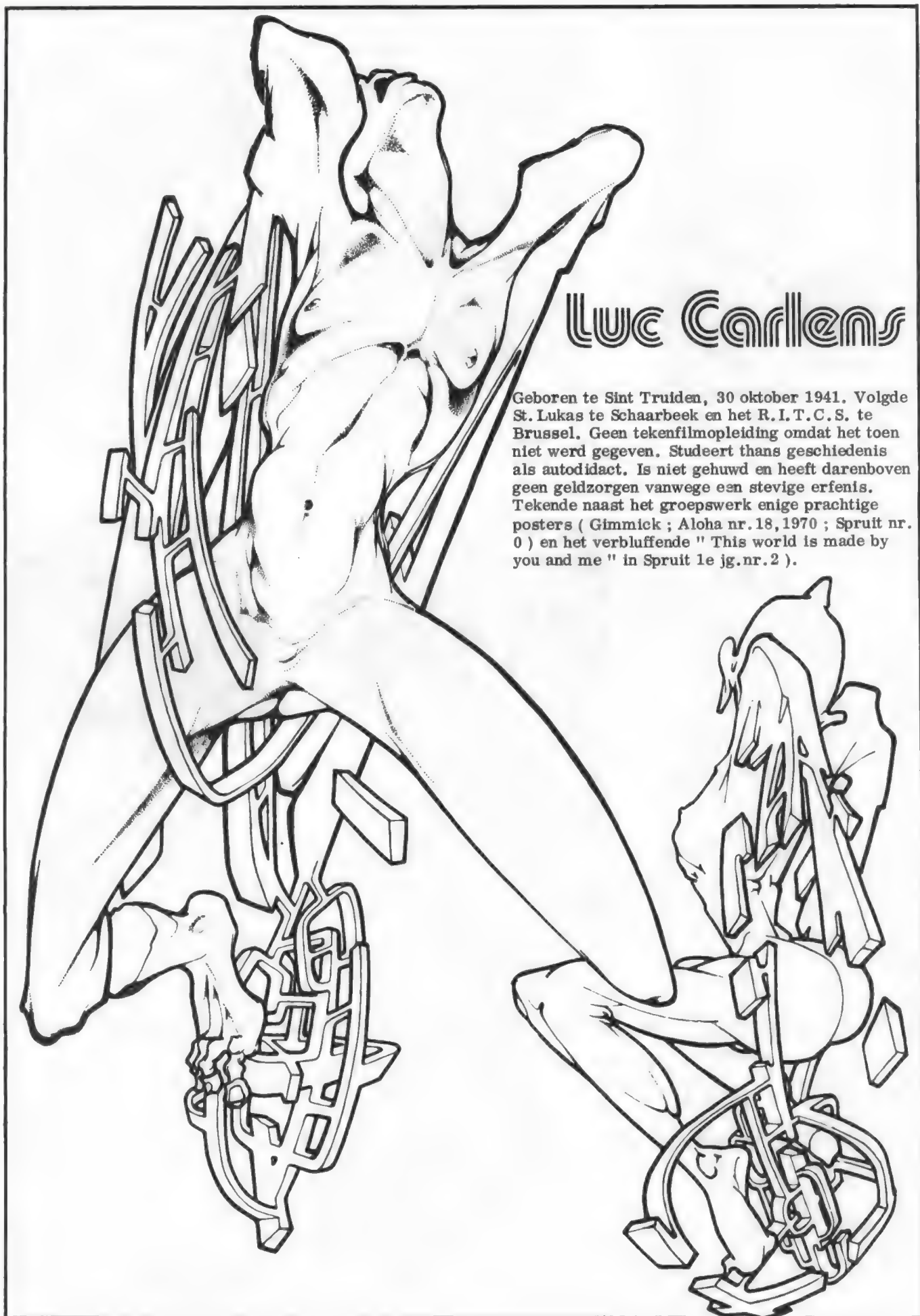
Een jury bestaande uit W. Vandersteen, M. Sleen, F.I. van Damme, M. Manderveld, K. Coenders en J. Smet vond het werk van Kamagurka interessant genoeg om deze prijs te verdienen.

De festiviteiten zullen plaats vinden op vrijdag

6 oktober 1978 te 20.00 uur in het Cultureel Centrum De Warande, Warandestraat, Turnhout. Guy Mortier, hoofdredacteur van Humo zal er een memorabel woordje spreken.

Hou die avond vrij !

Met Kamagurka in de buurt weet men nooit wat er allemaal kan gebeuren. Beleef het en ontmoet belangrijke mensen uit de Vlaamse stripwereld.

Luc Carlens

Geboren te Sint Truiden, 30 oktober 1941. Volgde St. Lukas te Schaarbeek en het R.I.T.C.S. te Brussel. Geen tekenfilmopleiding omdat het toen niet werd gegeven. Studeert thans geschiedenis als autodidact. Is niet gehuwd en heeft darenboven geen geldzorgen vanwege een stevige erfenis. Tekende naast het groepswerk enige prachtige posters (Gimmick ; Aloha nr.18, 1970 ; Spruit nr. 0) en het verbluffende " This world is made by you and me " in Spruit 1e jg.nr.2).

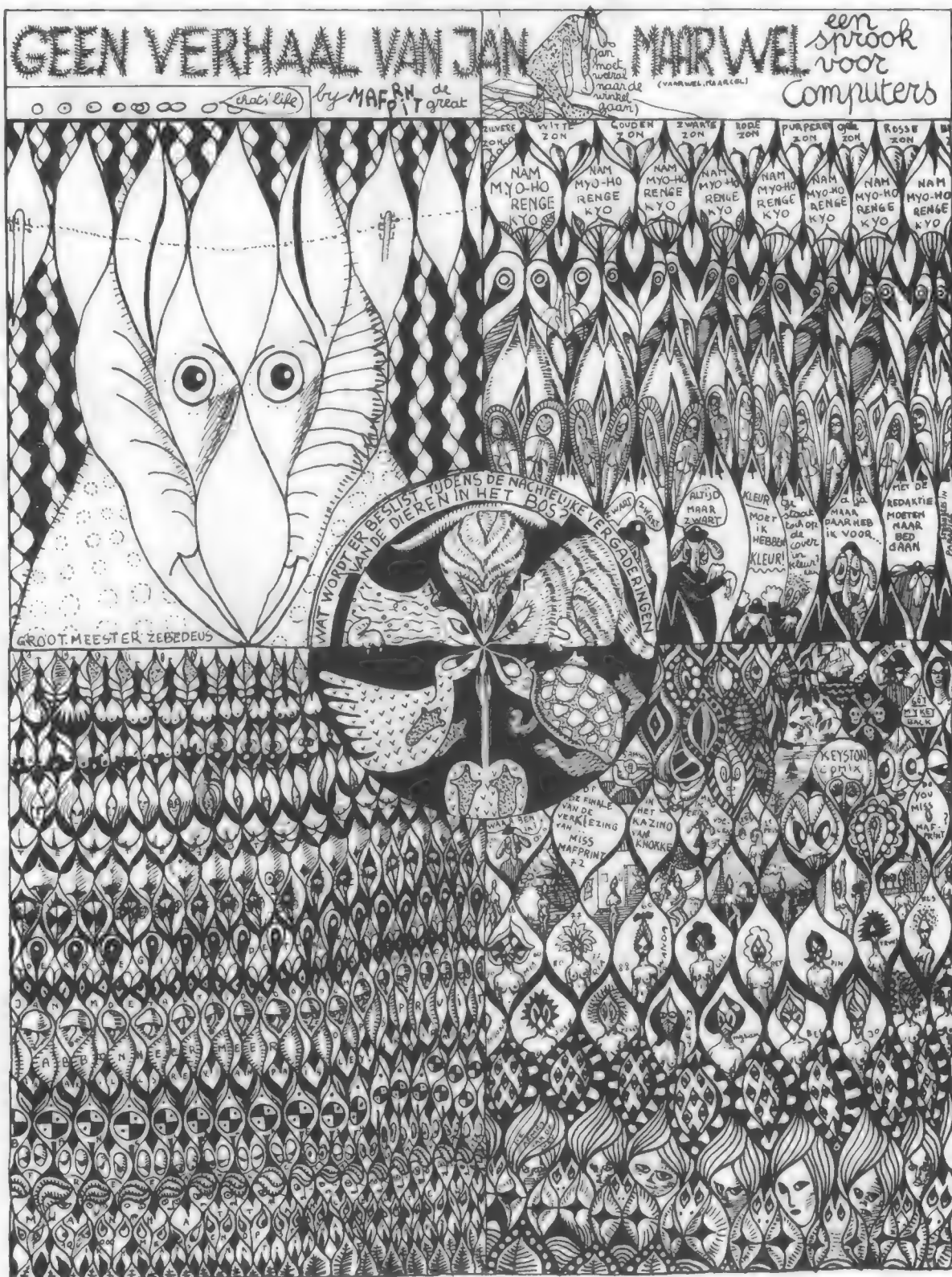

George Smits

Bijgenaamd "den Toet". Signeert "Mafprint". Geboren te Antwerpen, 22 januari 1944. Volgde St. Lukas te Brussel. Is schilder. Tekende in

Gimmick en vrijwel alle nummers van Spruit "De verhalen van Jan", weinig verhalende maar zeer betekenisvolle anti-stripjes, die meer dan enig ander werk in Spruit, de tijd hebben getrotseerd. Tekende ook enkele stripjes in "Spuit", een blad voor geesteszieken, zoals "Gekkenkrant" in Nederland. Behaalde zopas het D-diploma en is een soort regent in plastische kunsten. Is ook muzikant en speelt harmonika in de groep van Ferre Grignard.

NIEUW

JAN, NU VOLLEDIG IN DE MACHT
VAN **ALLEYKAT** DE VRIJBUITER

JAN DIE WAS MET ZIJN
WATERVLIEGTUIG IN PANNE
GEVALLEN MIDDEN OP DE ZEE
IN 'T PUTTEKE VAN DE NACHT

en dit
is nogmaals
het
begin!

**GO GO
GO GO**

MEISJES
DIT WORDT
UW VERHAAL!

**LITTLE
Queeny**

EN OMDAT HIJ TOCH NIETS
ANDERS TE DOEN HAD, VIEL HIJ INSLAAP

HIJ
DROOMDE
DROOMDE

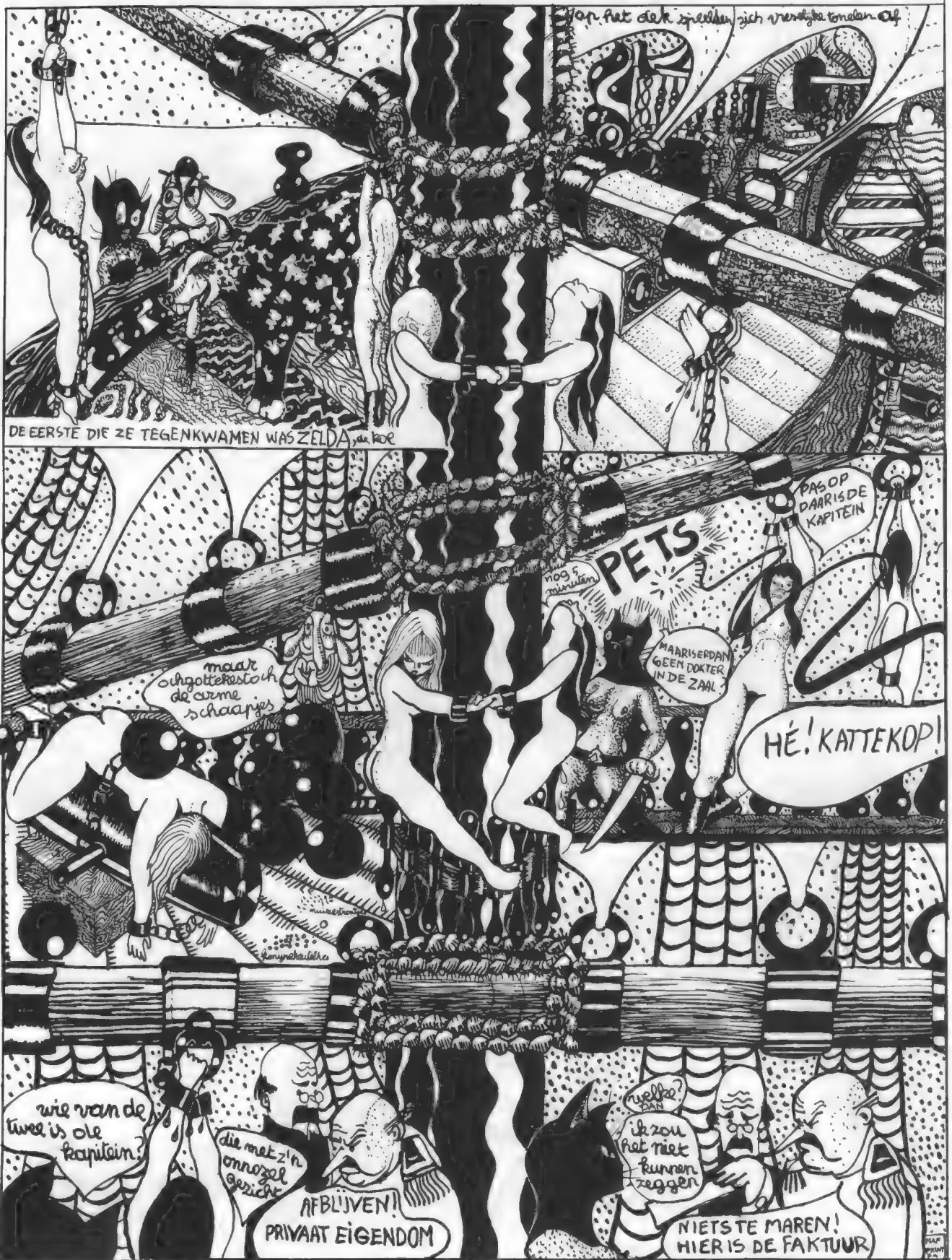
DAT HIJ
OP BEZOEK GING
NAAR HET ...
HIERNAMAALS!
MAAR HIJ MOEST MET DE VELO
GAAN WANT ER WAS GEEN
ANDER MIDDEL ...

HIER GAAT JAN
MET DE FIETS
door MAFPRINT de I^e

**DR
OO**

van
zoem

van het dek speelden zich vreemde tonalen af

DE EERSTE DIE ZE TEGENKWAMEN WAS ZELDA

PAS OP DAAR IS DE KAPITEIN

PETS

MAAR ISERDAN GOEEN DOKTER IN DE ZAAL

HÉ! KATTEKOP!

maar ohgottetoch de arme schaapjes

nuwe stroom

van yndia's kasteel

wie van de twee is de kapitein?

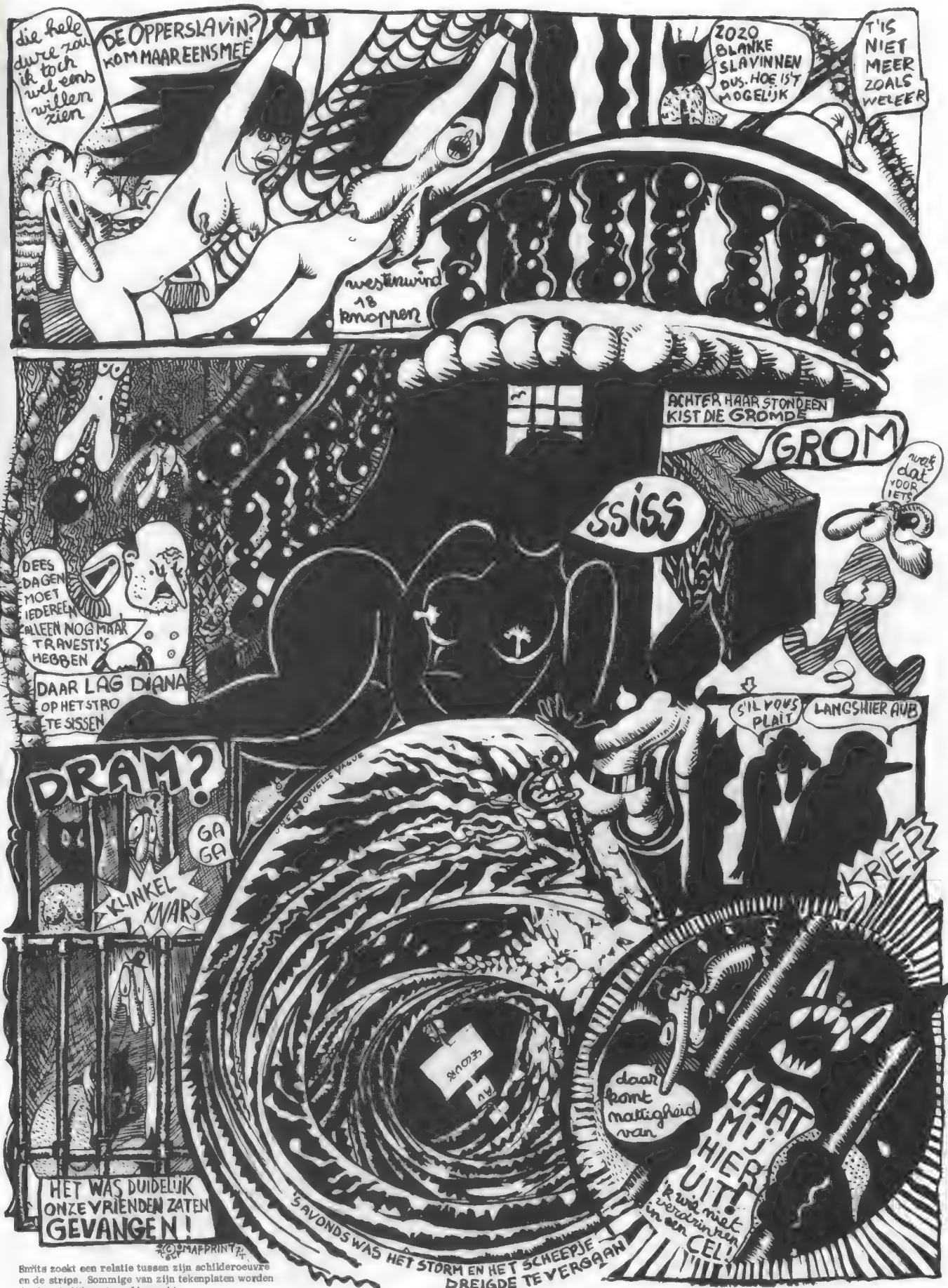
die met z'n onnozelen gezicht

AFBLIJVEN! PRIVAAT EIGENDOM

welke?

ik zou het niet kunnen zeggen

NIETS TE MAREN! HIER IS DE FAKTUUR

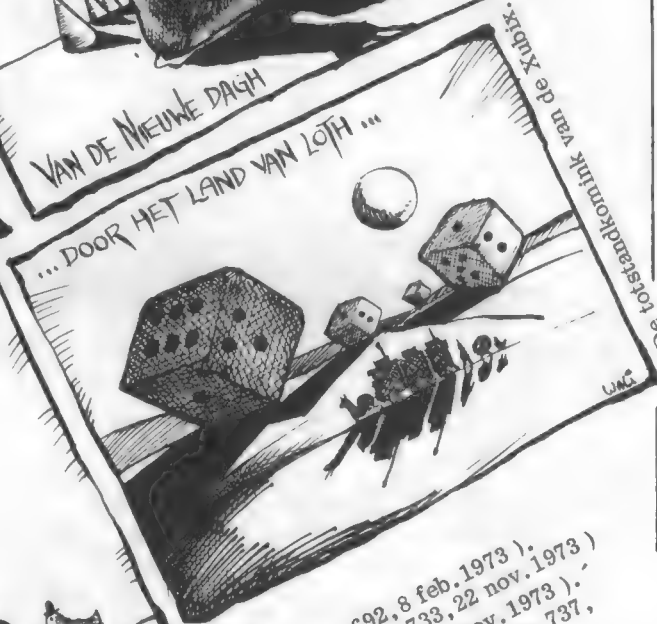
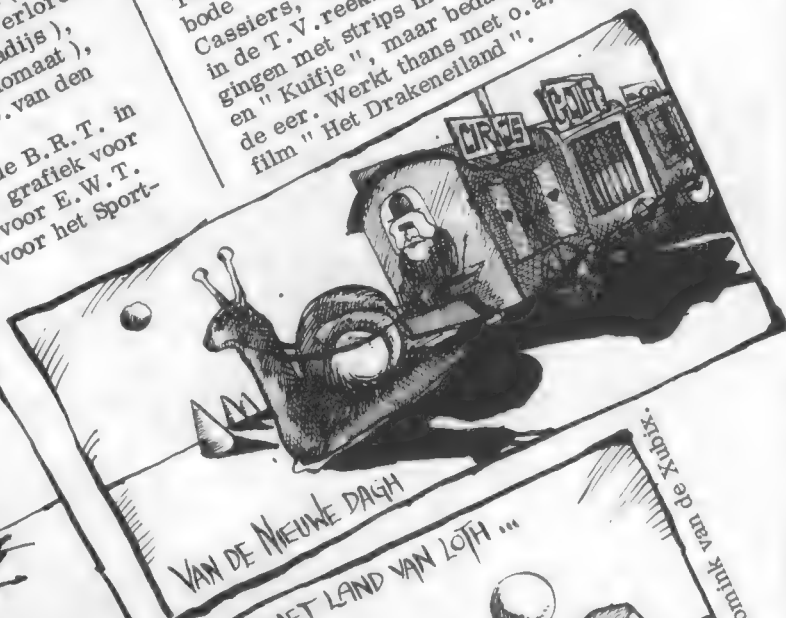
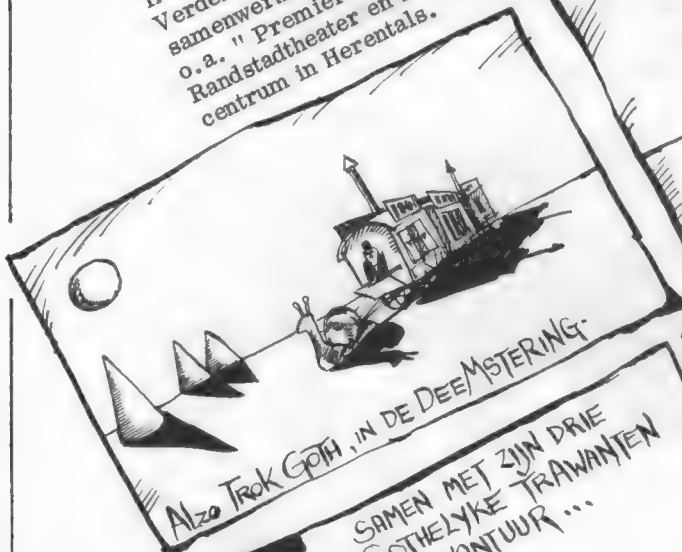

Bram van Groenou zoekt een relatie tussen zijn schilderoeuvre en de strips. Sommige van zijn tekenplaten worden daadwerkelijk met verf bewerkt.

Geboren in Mainz op 8 januari 1945. Opleiding als huls- en reklameschilder in de Londenstraat te Antwerpen; verder S.I.S.A. Sierkunsten te Antwerpen en de Akademie te Antwerpen. Eerste beroepsopleiding als reklameschilder bij Dekoratiedeed veel decorbouw en grafiek voor films van o.a. R. de Hert (An Old Story), P. Le Bon (Salut Maandag), L. Klumel (Het verloren paradijs), R. Verhavent (Rubens, schilder en diplomaat), J. Cl. Tramont (Le Point de Mire), D. van den Heijnde (De riolentocht). Verder decor en standbouw voor de B.R.T. in samenwerking met Bert de Leeuw, grafiek voor o.a. "Première", toneeldekors voor E.W.T. Randstadtheater en standbouw voor het Sportcentrum in Herentals.

Wally van Looy

Tekende de strip "t Alvermanneke" in "De Weekbode" (1966-67). Hierin werden foto's van Jef Cassiers, die de rol van de "Alverman" speelde in de T.V. reeks, verwerkt. Ondervan enige gingen met strips in de bekende bladen "Pilote" en "Kufje", maar bedankte al zeer spoedig voor de eer. Werkte thans met o.a. Block aan de poppenfilm "Het Drakeneiland".

BIBLIOGRAFIE.

- Strips in Spruit: (Meneer van der Stichelen). (Nr. 0).
- Brown Sugar. (Nr. 1).
- En whaer de sterre bleef stille staan. (Nr. 1).
- Tarzan. (1e jg. Nr. 1).
- De fluwelen kater. (1e jg. Nr. 2).
- Mornix. (1e jg. Nr. 3).

Bijdragen in Pilote:

- Pour 20 cts. de plus. (Nr. 692, 8 feb. 1973).
- Le dimanche d'un voyou. (Nr. 733, 22 nov. 1973).
- Les nouveaux tabous. (Nr. 734, 29 nov. 1973).
- La chanson Chilienne au Hit-Parade. (Nr. 737, 20 dec. 1973).

In Kufje:

- Gags van "Snoby" op tekst van Noirret. nrs. 45, 46 in 1974; nrs. 1, 2, 3, 4, 10, 11, 13 in 1975.
- De totstandkoming van de Xubix. Gepland voor "Espace" (hoofdredakteur M. Noirret). Ongepubliceerd.

WALLY: In nr. 739 moest "Les Nics-gangster" verschijnen, maar toen werd de ganse belgische ploeg afgedankt door de heer Goscinny wegens zogenaamd "humour du 3ème degré". In werkelijkheid was de Belgische Pilote 'n verliespost op de Parijse rekening. Toen dus "les petits belges" 'n beetje te links gingen doen was dat 'n goeie reden om de ploeg te ontslaan.

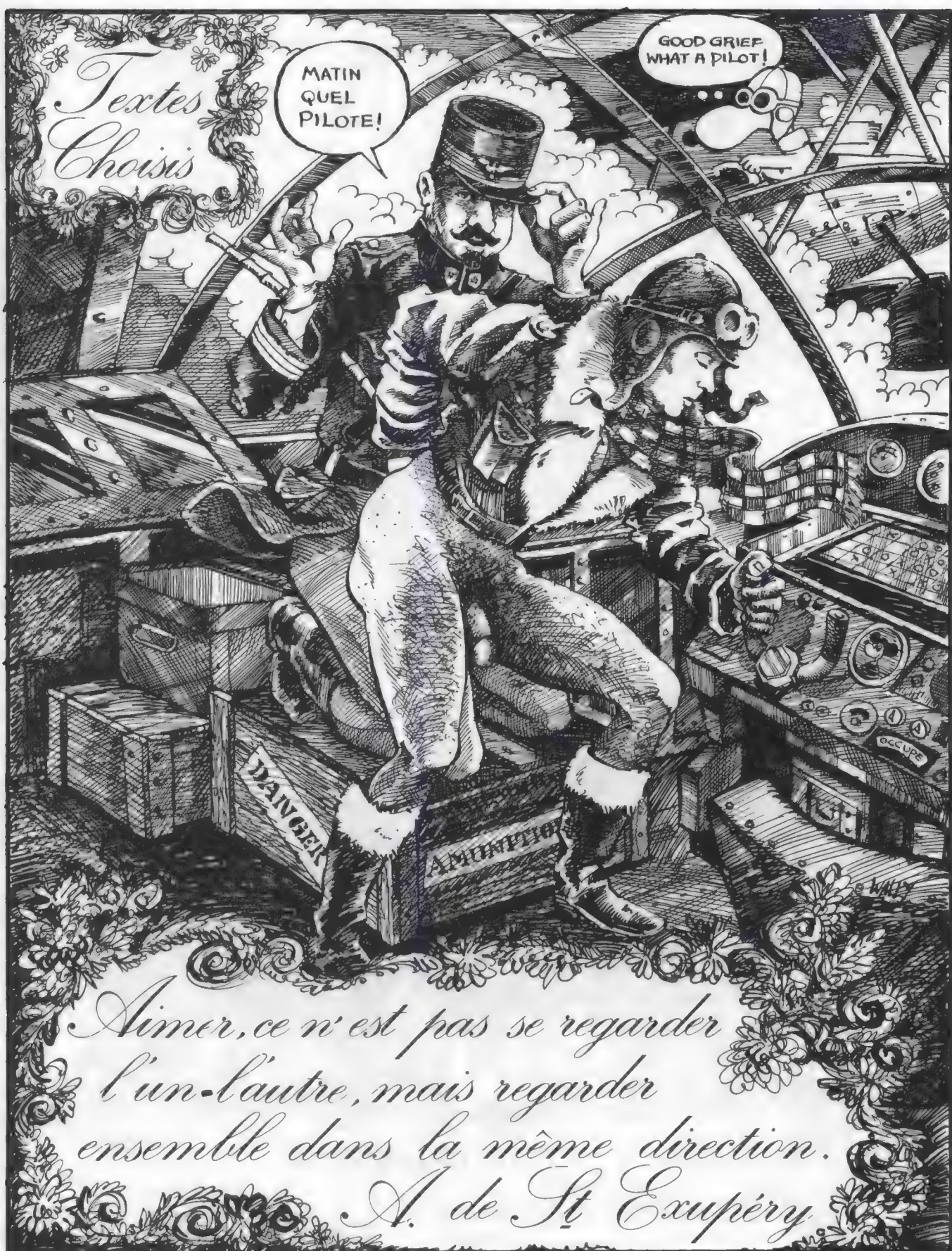
Histoires pour se Masturber debout

PAR WALLY

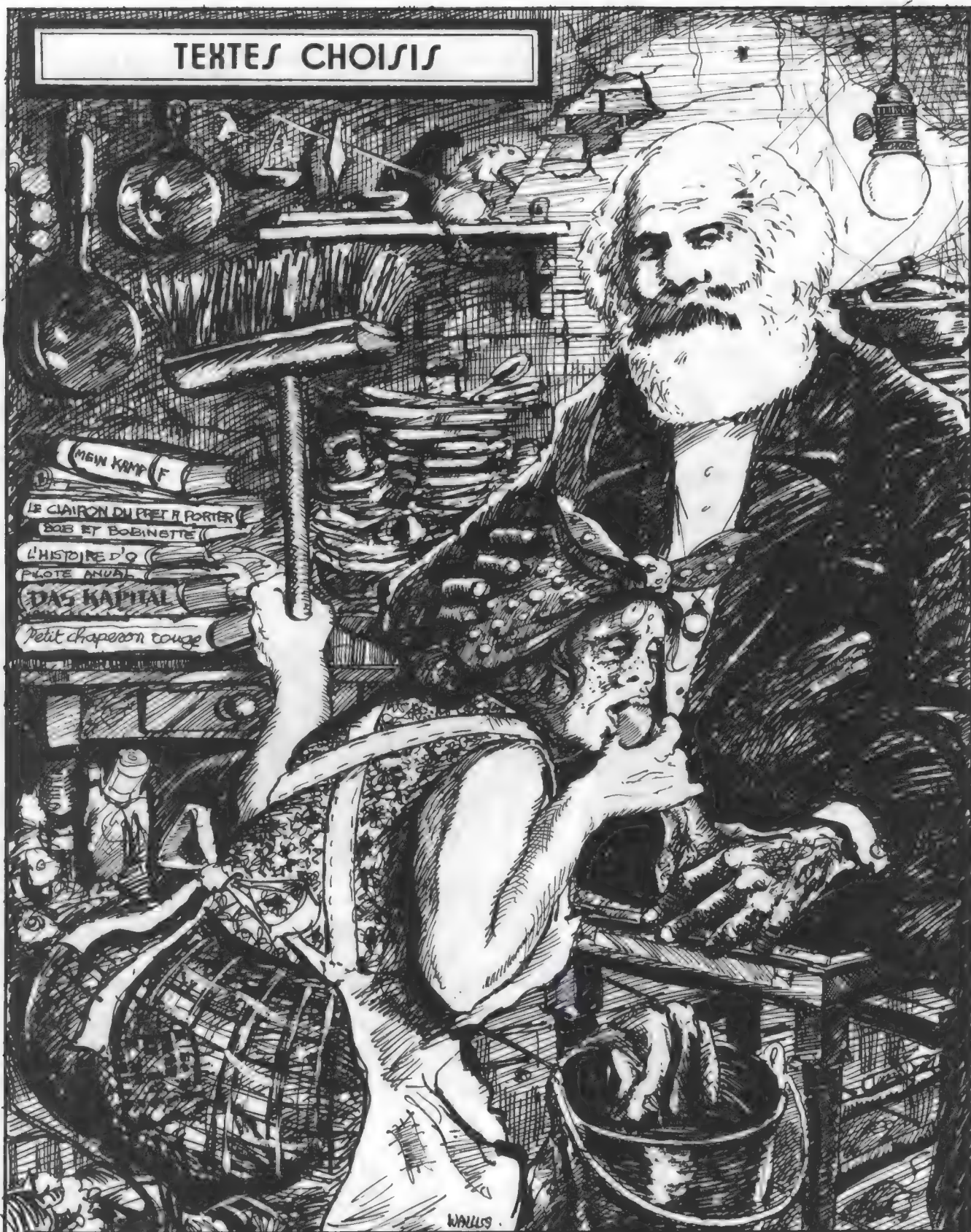

Histoires pour se masturber debout

TEXTES CHOISIS

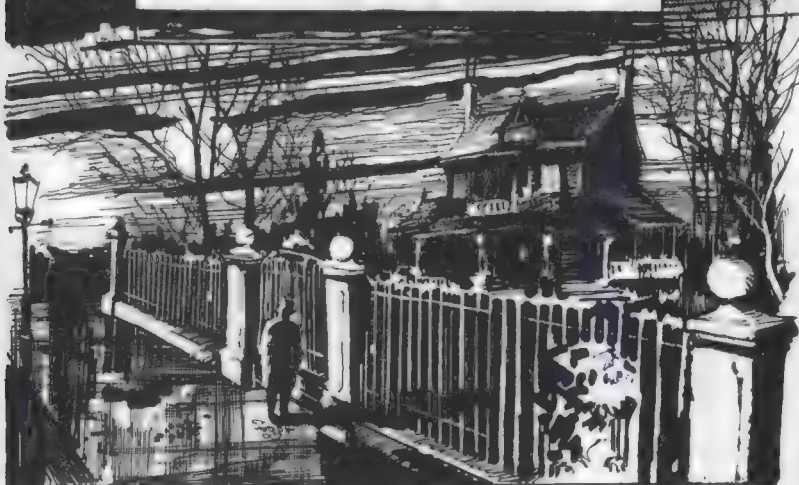

L'ÉMANCIPATION DES TRAVAILLEURS SERA
L'OEUVRE DES TRAVAILLEURS EUX-MÊMES.
KARL MARK

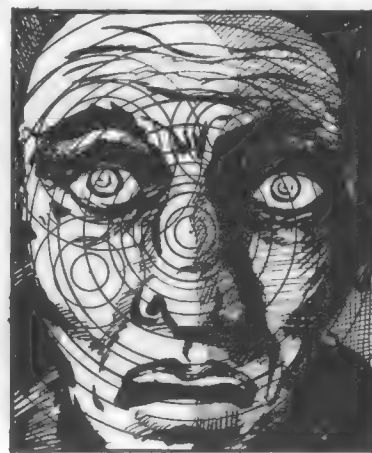
PAR WALLY
& MONIQUE

DANS UNE RUE LUGUBRE D'UN QUARTIER DÉSOLÉ,
UN HOMME SE HÂTE ... SUR SON VIEUX CRISPE
ON PEUT LIRE L'ANGOISSE QUI L'ÉTREINT ...

L'ATTENTE EST INSUPPORTABLE ...
DANS SA TÊTE DÉFILE TOUTE SON HISTOIRE
TOUTE LA MISÉRABLE VIE DE CE PAUVRE
CHARLIE ... CHARLIE B. ...

UN JOUR QUE J'ÉTAIS DE NOUVEAU EN TRAIN DE ME CREUSER LA CERVEILLE EN VAIN POUR TROUVER UN SCÉNARIO

JE VIS ARRIVER DEUX CHARMANTES COLLABORATRICES ...

EN HOQUETANT DE DÉSESPOIR JE LEUR RACONTAI MES DIFFICULTÉS PROFESSIONNELLES ...

ÉMUES, LES MIGNONNES DÉCIDERENT DE M'AIDER ...

... ET NOUS VOILÀ PARTIS TOUTS TROIS PLEIN D'ARDEUR, VERS MON STUDIO ...

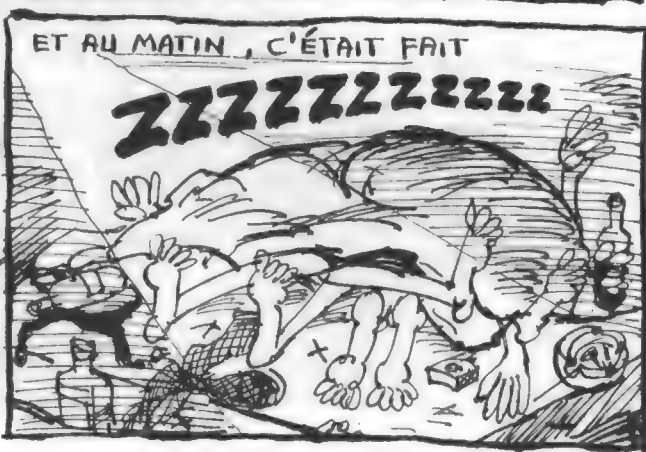

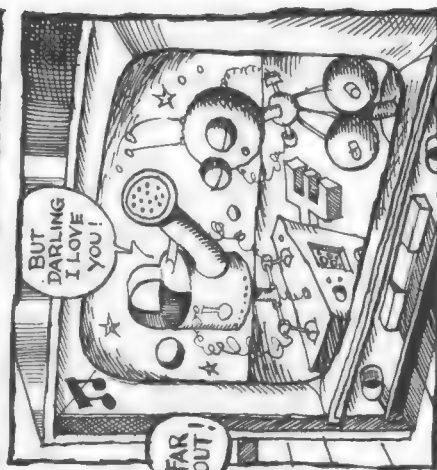
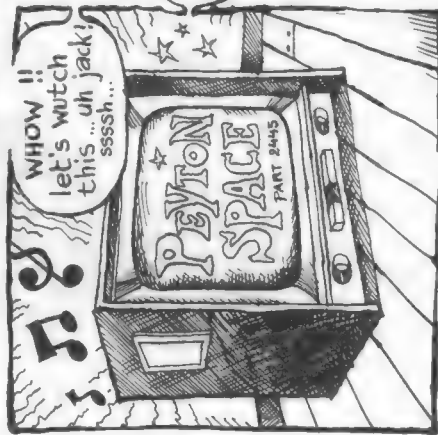
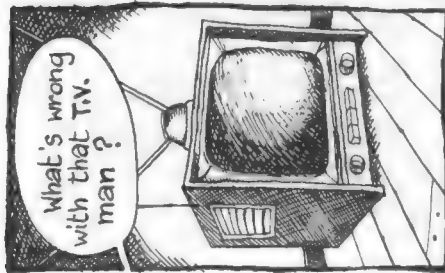
POUR Y TRAVAILLER :

ON SE TROUVA TOUT DE SUITE PLEIN D'IDÉES

Werner Goelen

Schuilnaam : Griffio. Geboren te Wilrijk op 21 mei 1949. Volgde vrije grafiek op de Akademie te Antwerpen. Naast het werk voor Ercola tekende hij voor " Humo " (illustraties en karikaturen in 1973), het Franse popblad " Extra " (Illustraties in 1973-74), het Duitse popblad " Hitposter " (posters in 1974), het weekblad " Kuifje " en " Kuifje Pocket " en onder de schuilnaam " Suck " voor de uitgeverij Biofot te Groningen. (strip " Patty Porn " in " Porno Mix " enz. op tekst van Fever, alias Ferre Verdeijen). (1978). Heeft een strip in voorbereiding voor " A Suivre ". Werd vooral beïnvloed door Crumb en F. Springer.

Arno

Bonus

BIBLIOGRAFIE.

Strips in Spruit :

- " Verhalen van Prik ", " Het verhaal van Eric " en " Betty ". (Nr.0).
- " The Beginning ". (Nr.1).
- " Het Licht ". (Nr.2).
- " Arno & Barno ". (1e jg.nr.1).
- " Arno ". (1e jg.nr.2.)

Gags met eimannetje Ollekay in Mimo.
In samenwerking met Block. Zie aldaar.

Reeksen in Kuifje Weekblad :

- Ton & Tinneke. (Tekst : Noirret). Kort verhaal in nr.4, 21 jan.1975. gags in nr.15,16,22-25, in 1975.
- Publiciteitstekeningen (1975-1976).

Reeksen in Kuifje Pocket :

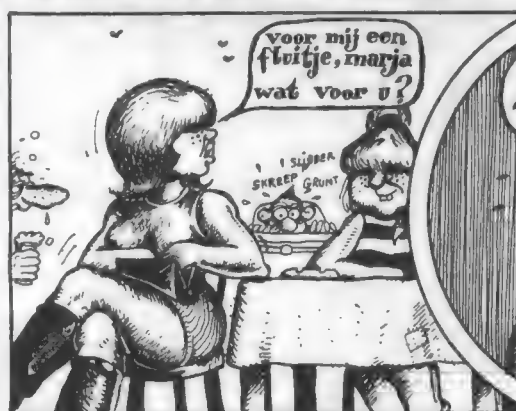
- + Bonus. (Tekst : Monique).
- Bonus, de verkleinal. Nr.12, 1976.
- Professor Bonus en zijn uitvinding. Nr.13, 1976.
- Bonus in " Het testament van Bonifatius IV ". Nr.15, 1976.
- + Jeremiah Jones. (Tekst : Wally & Monique). Nr.14 en Nr.17, 1976.
- + Dave Donoghue en OZ-3, de gouden planeet. (Tekst : Monique). Nr.13, 1976.
- + Voorwaarts Rode Broeders. Nr.14, 1976.

Jeremiah Jones .

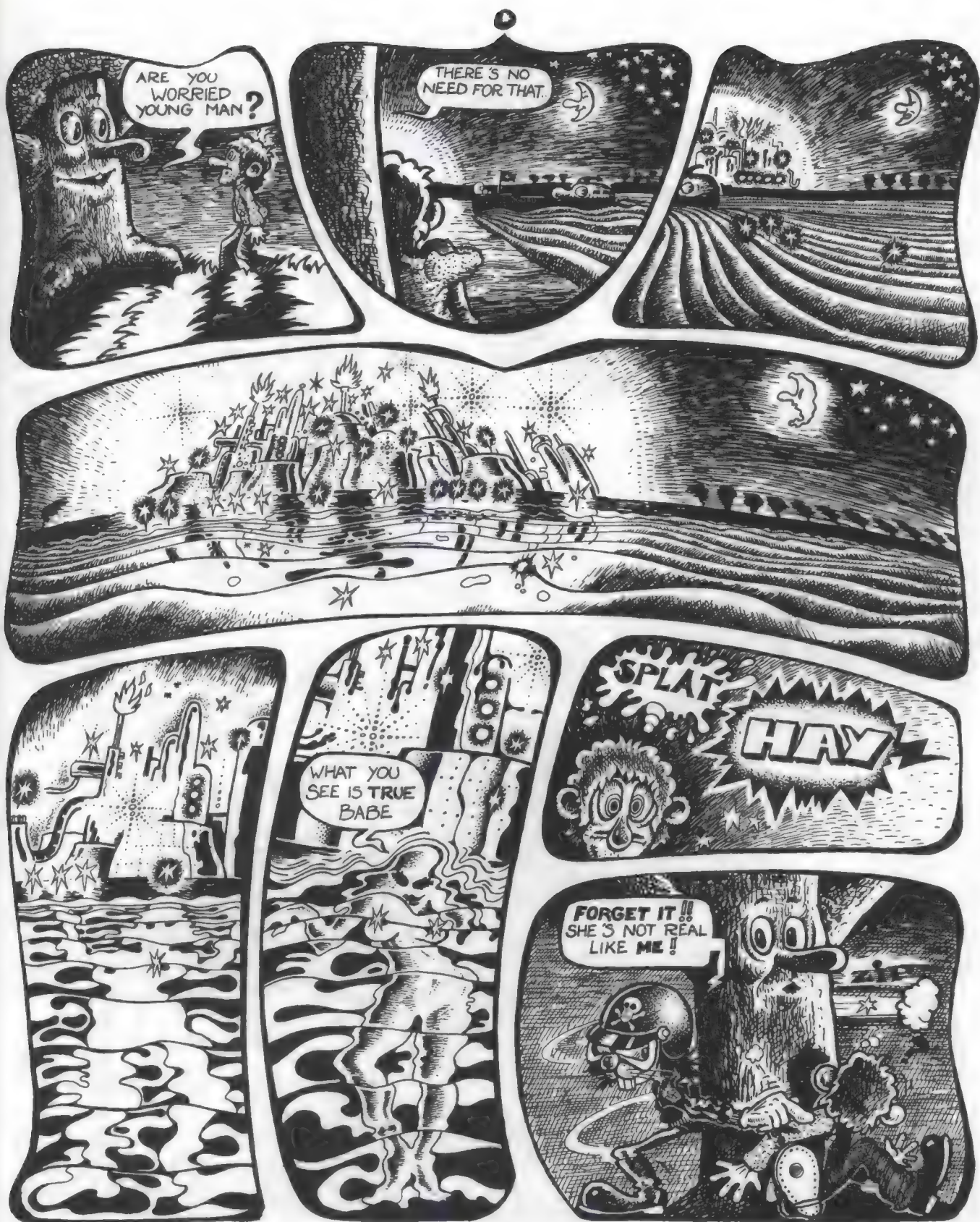

2 fluitjes

ERCOLA COMICS

SIDDER NIET TE VLOG ALS IK SPREEK VAN EEN **ATOOMOORLOG** LIEVE LEZERTJES, **HÉ-HÉ-HÉ...** TENMINSTE **NU** NOG NIET. IK ZAL U EEN VERHAAL VERTELLEN OVER ZIJN **OVERLEEFDEN...** OVER 'S WERELDS **LAATSTE** KUNSTVERZAMELAAR, PACIFIST EN ULTIME BIBLIOTHECAIR... BERT IS ZIJN NAAM **BERT BORG**... JUUST, **HE HE...** **MAAARRR!!** NA DE VERSCHRIKKING VAN EEN ATOOMOORLOG KAN ZELFS EEN PACIFIST EEN **BLOEDDORSTIG** WEZEN WORDEN **HEEEH!** DIE GOEIE BERT, MAAR DENK EROM, NA DE BOM IS **HOOP** GEVAARLIJK EN **VERLANGEN** KAN KATASTROFAAL WORDEN... **HA-HA-HA-HA-HAAAAA**

DE MEISJES & B.BORG

DOOR GRIFFO

NAAR VERHAAL VAN R. SHECKLEY

VOETSPOREN!?

SPOREN!...
NIET-TE-GELOVEN...
HET LIJKEN WEL VROUWEN-
SPOREN TE ZIJN!...

ONMOGELIJK

o-OH!

NEE-NEE NATUURLIJK
ZIJN ZE REEDS LANG
DOOD

ANDERZIJDS DOE IK ER
GEEN KWAAD MEE ZE TE
VOLGEN... ZE SCHIJNEN
NAAR DAT BOS TE LEIDEN...

DE GEIGER MELDT BIJNA
GEEN RADIOAKTIVITEIT!!
MISSCHIEN HEBBEN
ZE OOK DE GEIJKE
APARATUUR BIJ...

OF ZE ZIJN
REEDS BESMET
DOOR NEERSLAG
IN DAT GEVAL...

HE!! EEN STUKJE STOF!
DE SPOREN ZIJN HIER ERG VERS
ZOU ER DAN TOCH **HOOP** ZIJN?

IK MAG ME ZO NIET LATEN GAAN
IK WIL GEEN SLACHTOFFER VAN M'N
EIGEN HOOP WORDEN, ZOALS DIE
STAKKER DIE M'N SPOOR TRACHTTE...

...TE VOLGEN... HIJ WAS ER B'JNA IN GESLAAGD MAAR DE REGEN WISTE
ALLE SPOREN UIT. AL Z'N HOOP WAS IN EEN KLAP VERDWEENEN...

HEMEL, EEN
LICHAAM

ONGELUKKIGE! HIJ HEEFT ZICH
DOOR, Z'N KOP GESCHOTEN.
H-HIJ IS NOG WARM...DE
STAKKER.

ZO... GOD HEBBE Z'JN ZIEL,
MAAR Z'N WAPENS KUNNEN
MISSCHIEN NOG VAN NUT Z'JN

NEE, GEEN RISIKO'S.
IK WIL NIET EINDIGEN
ZOALS DIE KEREL...

W-WANT NU BEN IK HET
DIE SPOREN VOLG...

IK MOET M'N HOOP
KOEL HOUDEN!
IK MOET ZE VINDEN!

NEE TOCH!

DIE SPOREN Z'JN
NOG GEEN VIJF
MINUTEN OUD !!

IK HOOR
ST-STEMMEN

ONS VERHAAL IS HEËL SIMPEL. TOEN IK HET ALARM HOORDE, BRACHT IK DE MEISJES NAAR DE SCHUIKELDERS VAN DE SCHOOL... DE ST LUGGARDUS VOOR JONGE DAMES. IK BEN... IK WAS INSTRUKTRICE. IK BRACHT DE MEISJES IN VEILIGHEID, ALLES WAS VOORZIEN, GEIGERTELLERS, VOEDSEL, VOORRAAD....

MAAR NA EEN TIJDJE WAREN WE GENOODZAAKT DIEPER IN DE KELDERS AF TE DALEN DOOR DE RADIOAKTIEVE NEERDLAG...

WE ATEN RATTEN!

JUÏST, KATIE, EN WE WAREN BLIJ ZE TE KUNNEN VANGEN!! ALS DE RADIOAKTIVITEIT OPTROK, ZIJN WE ER UITGEKOMEN, EN SINDSDIEN HEBBEN WE HET NIET KWAAD GEHAD SAMEN, NIETWAAR MEISJES?!!

ZEKER MEVROUW VAN GESTEL!!

WEL ALS WIJ OVERLEVENDEN SAMEN ZOUDEN BLIJVEN...

NIETS DAARVAN, DE NATUUR HEEFT ZIJN KOERS GENOMEN, TROUWENS...

JULLIE, MANNEN, ZIJN DE OORLOG BEGONNEN... NU KOMT ONZE BEURT. JULLIE ZIJN EEN STEL VUILE BEHAARDE DEESTEN!

M-MAAR WIJ ZIJN NIET ALLEMAAL SCHULDIG AAN...

MAAK DAT JE WEG KOMT EN KEER NOOIT TERUG NU!!

JE-JE BENT GEK, IK GA NIET...

STA DAAR NIET TE GAPEN... STENIG HEM

HE-HOU OP

AAUW

... EN ZO, BESTE VRIENDJES, VERDWEEN DAN 'S WERELDS LAATSTE BESCHAAFDE MAN, EN MET HEM, DE LAATSTE PACÍFIST, KUNST-
VERZAMELAAR, EN ULTIEME BIBLIOFIEL. TJA... HÉ-HÉ, IK HOOP ALLEEN DAT MEVROUW VAN GESTEL BESEFTE, DAT ZIJ HET
WAS, DIE HET BEEST IN BERT HEEFT WAKKER GEROEPEN!! HE-HE, KOM, TARANTULA, WE GAAN!!... DE ZON KOMT REEDS OP

EINDE

DOKTER

LAAT DEZE TIJDEN
U **NIET** MISLEIDEN COLLEGA'S...!!
WANT VERWARRING EN PANIEK ZIJN ER SLECHTS OM DWAZE STERVE-
LINGEN TE **STRIKKEN**... IK SPREEK TEGEN ALLE VAMPIEREN, GHOULS,
ZOMBIES EN WEERWOLVEN! OPDAT ZE TIJDIG HUN **HOOFD** ZOUDEN
GEBRUIKEN... MAAR DAN LIEFST **NIET** ZOALS

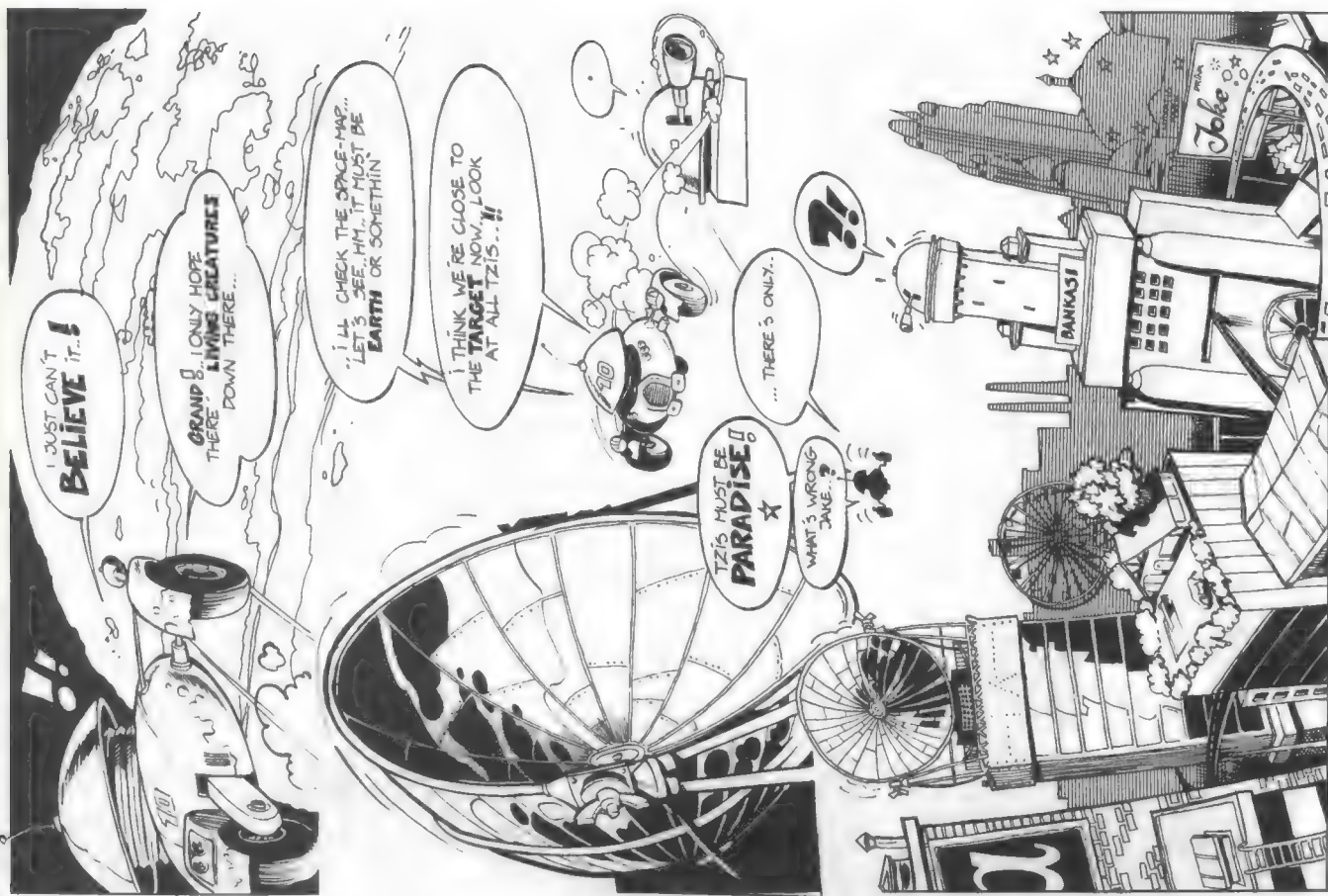
DOKTER CREEP!!

NAHAA! HA-HA... AL ZIJN
DE SLACHTOFFERS SCHAARS
DE DAG VAN VANDAAG, **BLOED**
ZAL IK DRINKEN!! LEKKER
WARM BLOED!! HA-HA!!

Griffa '72

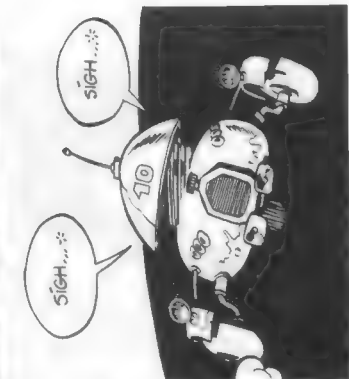
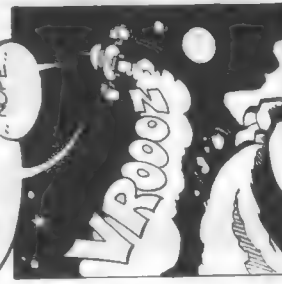

IT'S BECAUSE YOU'RE SOME CRUMMY SORT OF A MONK THAT YOU CAN LIVE WITHOUT IT... BUT ME, I AM NORMAL, DG?? ... I **NEED** IT... URGENTLY...!!

..LOOK, I'M GETTING PRETTY TIRED FCKIN' AROUND LIKE TZIS ALL THE TIME, WITHOUT EVEN A DRAIN TRACE OF WHAT WE'RE LOOKIN' FOR ...

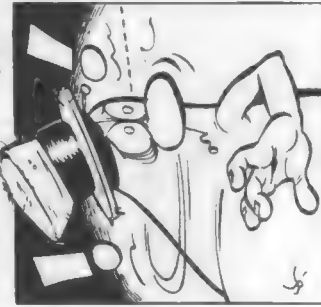
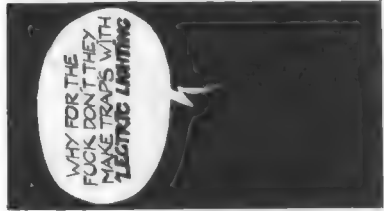
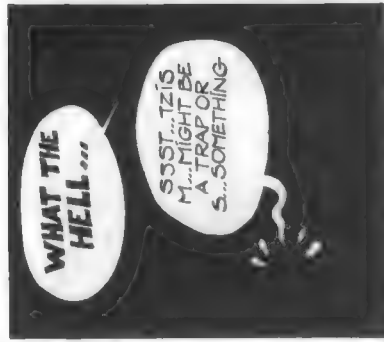
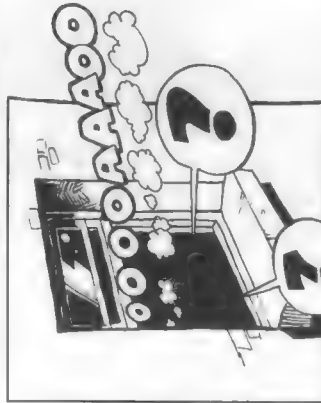
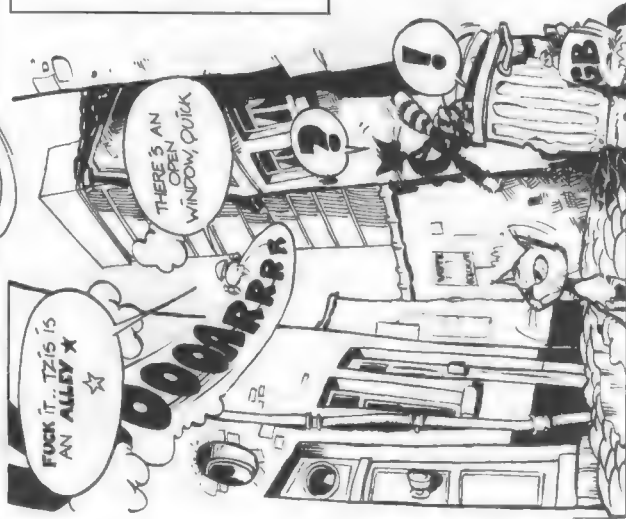
...ANY IDEA WHERE WE ARE, JAKE??

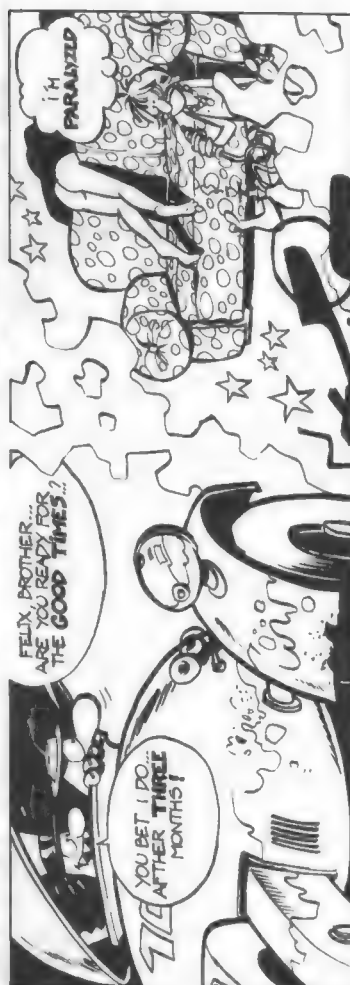
..NOPE...

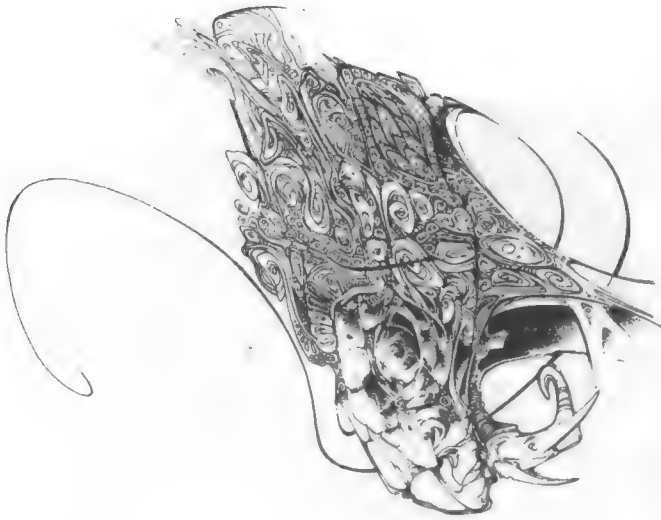

YOU'RE NOT LISTENING ARE YOU? LOOK, **THREE BLOODY MONTHS** WITHOUT IT IS FAR ENOUGH FOR ME, YOU HEAR, ... IT'S GETTING **TOO MUCH** FOR ME, JAKE ... *

YOU TALK TOO MUCH.

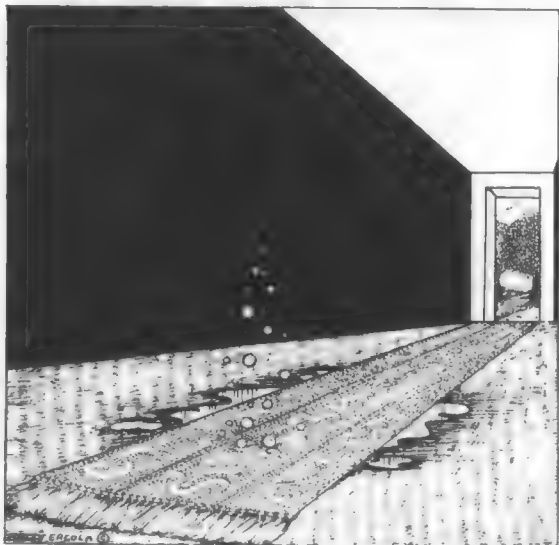
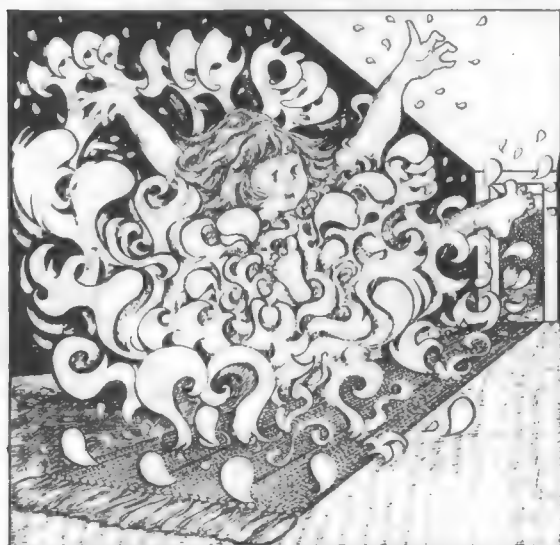
HEEFT U DEZE INMIDDELS WAARDEVOLLE ERCOLA UITGAVEN AL IN HUIS?

STRIP: SPRUIT
VERZAMELBUM 175P. (ERCOLA) BF 350,-
BRIEF ENCOUNTER (DE ROSSE) BF 100,-
POSTERS: LILLY OF THE WEST (DE ROSSE) BF 170,-
MAKE BELIEVE (SUZY) BF 80,-
POTLOODTEKENINGEN 11 (LUK) BF 250,-
4 KLEURENPOSTER BF 850,-
TOTAALPAKKET ERCOLA UITGAVEN
(DE VERZENDKOSTEN ZIJN BIJ DE PRIJZEN INBEGREPEN)
ALS U BESTELT BIJ :
ERCOLA VZW, 31
WOLSTRAAT 2000 ANTWERPEN
MET VERMELDING VAN NAAM, ADRES
EN VERLANGDE UITGAVE.
STORTING OP DANKREKENING
NR. 220-0225300-05 T.N.V.
ERCOLA VZW MET VERMELDING
ERCOLA UITGAVE (PER POSTCHEQUE)
(VOOR NEDERLANDSE BETALING PER POSTCHEQUE)
STUREN WIJ U DE TOEGESCHIJFTE
ZONNIGE VOORLEZING STRIKT

'BEENTJE BUITEN' UITGAVE LANNOO TIELT, AMSTERDAM, 1975
KUNT U VIA DE BOEKHANDEL BESTELLEN (BF 148)

SUZZY Baillieux

Geboren te Antwerpen, 8 april 1938. Opleiding aan de Akademie en het Hoger Instituut te Antwerpen (portret- en modeltekenen). Illustratief werk voor "Humo", "Libelle" en o.a. ook schooluitgaven van de Nederlandse Boekhandel. Behoorde bij de eerste Dupuis-tekenfilmploeg o.l.v. Eddy Ryssack en werkte mee aan enkele Smurfenfilmpjes. Bijgaand stripje verscheen in "De Neus", 2e jg. nr. 12, maart 1976.

Piet Verbist

Geboren te Antwerpen op 22 juli 1946. Genoot volledige opleiding als fotograaf. Maakt thans veel reportagewerk voor bladen als "Panorama". Weet verder veel af van "offset-drukken" en houdt zich bezig met "direct mailing". Bij Ercola deed hij dokumentatiewerk en experimenteerde met foto-strips, waarbij foto's als achtergrond werden gebruikt met tekeningen op, of waarbij decors werden getekend naar foto's enz. Enige resultaten kan men zien in "The Thief" (Spruit nr.1); "Ardeche-herfst 1971" (jg.1, nr.1); "Terug naar de natuur" (jg.1, nr.3). Schreef ook enkele scenario's.

Ercola

BIBLIOGRAFIE OVER ERCOLA.

- Trefwoord in : K.Kousemaker & M.Willems, Strip voor strip. A'dam, 1970.
- Trefwoord in : D.de Laet, Het Beeldverhaal in Vlaanderen. Breda, 1977.
- S.F. Bertran (ps. van D.de Laet), Ercola, un nom à retenir. In : Poco Géant, nr.2, juli 1970, p.56-60.
- M. Eddir, België smeekt om stripschrijvers. Ercola's talent voor het grijpen. In : Aloha, jg.2, nr.37, p.8.
- Ercola verwacht Spruit. In : Stripschrift nrs.25-26, jan.1971, p.19.

AAAAH

Opgave van het groepswerk.

- De Onthaarde Maagd. Spruit nr.1 t/m 1e jg.nr.3. Eigen boekuitgave in 1972.
- Het lied van de jungle. Spruit 1e jg.nr.1. (Carlens, Block, Goelen).
- Beethoven en de visser. Spruit 1e jg.nr.2. (Carlens, Buytaert, Block).
- Jealousy Rock. Spruit 1e jg.nr.3. (Carlens, Goelen, Buytaert).
- Teejo Telegram in " De gulle gastronauten ". Projekt voor " De Nieuwe Gazet ". Onafgewerkt. Ongepubliceerd.
- De Paaseilanders. (Teejo Telegram). Onafgewerkt.
- 't Zijn lapjes ". In " De Neus ", Antwerpse stadskrant 1e jg.nr.9.dec.1975. + soortgelijke bijdrage in nr.10, jan.1976.
- 98 illustraties in : H. van der Vennet, Beentje buiten. Vijftien speelse tochten voor wandelaars, fietsers en ruiters. Tielt, Lannoo, 1975. 128 blz.
- Johnny Kwatta & Sinister Agens. In Aloha nr.21, 25-37, 1970.
- Ander werk in Aloha nr.18, 21, 34 en 48, 1970.
- Omslagen van de Real Free Press Illustratie nr.1 en 4.

ERCOLA

1. Wally van Looy 2. J.C. Buytaert 3. Syzzy Bailleux

4. G. Smits. 5. F. Verrezen

6. Luk Carlens 7. Werner Goelen 8. J.C. Block

VIEW-ERCOLA-INTER ERCOLA-INTERVIEW INTERVIEW-ERCOLA-I

Het navolgende interview is het resultaat van twee bijeenkomsten met de belangrijkste tekenaars van Ercola. Bij de eerste bijeenkomst, die onttaardde in een gezellige braspertij waarbij vooral de Rosse tekenen van onstabiliteit vertoonde, liet ook de techniek het afweten. Meer dan de helft van het opgenomen gebabbel ging in de slechte akoestiek van het lokaal verloren. Dat is bijzonder spijtig omdat het hele gebeuren een spontaan verloop heeft gekend. Tijdens de tweede bijeenkomst, die ook in een - zij het wat gekontroleerde - braspertij een einde nam, was ook Kamagurka aanwezig. Ik heb de gesprekken van de twee zittingen noodgedwongen een beetje door elkaar gehaald, in zoverre eenzelfde onderwerp besproken werd. Hierbij heb ik natuurlijk zoveel mogelijk het spontaan verloop van 't gebabbel en het werkelijk gesproken woord, gerespekteerd. Werner Goelen was er de tweede zitting niet bij. Hij komt, samen met Luk Carlens, die zijn mond toch al niet heel gauw voorbij zal praten, niet zo dikwijls aan het woord.

JAN :

Hoe is het allemaal begonnen ?

DE ROSSE :

Wij zaten toevallig samen op de Akademie. Wij zijn daar samen affiches gaan maken. Wij zijn dan buitengevlogen ...

BLOCK :

Wij werden " vriendelijk verzocht van niet meer te komen ". In St. Lukas te Schaarbeek, waar ik ook architectuur volgde, was een knappe sfeer. Op de Akademie was de sfeer veel minder. Wij waren " krapul " hè ! Bij mij thuis kwam er een prof. die mijn ouders kende en die zei : " Ja, slechte vrienden, nietwaar. Hij heeft zeer slechte vrienden gehad ". En dat was dan de Rosse, en Pietje Verhast ... De Rosse had een kot in de stad (Lange Brilstraat 4). We hebben daar een atelier gemaakt en zijn beginnen tekenen. Ondertussen hadden we wel ieder apart werk. De eerste verwezenlijkingen waren voor de Real Free Press. Olaf Stoop woonde hier in de straat (Wolstraat). Wij hebben omslagen voor hem gemaakt, strips

leren kennen die wij nog niet kenden, underground-strips enz. Olaf betekende voor ons een eerste erkenning op illustratief vlak.

JAN :

Was de underground-idee aanwezig bij de stichting van Ercola ? Welke invloeden heeft Ercola er van ondergaan ?

WALLY :

Aanvankelijk wisten wij niet zo veel van de Amerikaanse underground strips. Wij vershoten wanneer men vertelde dat ons werk heel Amerikaans was.

DE ROSSE :

Ze hebben ons Amerikaans willen maken.

WERNER :

Die Amerikanen zijn hier pas duidelijk doorgedrongen wanneer ik er bij ben gekomen. Olaf Stoop heeft daar een grote rol in gespeeld.

BLOCK :

De eerste strips werden zeker niet rechtstreeks afgespiegeld op de Amerikaanse underground. Wij hadden meer invloed van A. Raymond, Little Nemo enz.

JAN :

En Frankrijk ?

WALLY :

Hara-Kiri was er. Ik had vooral invloed van Fred en Reiser. Wat ik zo goed vond bij Reiser was 't feit dat ie op die manier komaf wilde maken met alle kouwe kak die in strips werd verwerkt ... met die onnozel mopkes allemaal ... en dat ie reacties los wilde werken bij de mensen zo van "Bah ! Dat is vies, dat is kaka !" Dat vond ik geweldig plezant. In het begin vond ik dat ie niet goed kon tekenen en ik dacht dat ik het zelf beter kon. Tot op het moment dat ik zelf begon te tekenen. Ik ontdekte door Reiser wat tekenen eigenlijk was. Hoe vlug kunt ge een idee door het fijne van de grafiek tot uitdrukking brengen. Het is in zekere zin meer schrijven wat ie doet. Hij is zeer literair en tegelijkertijd zeer snel en dat vond ik goed in die tijd.

SMITS :

Wally heeft steeds meer dan de anderen hier aandacht aan het verhaal, het vertellen besteed. We beseften dat strip ook iets typisch Belgisch was, iets van eigen bodem ... dat ge ook kunt integreren.

WALLY :

Wij hebben dat in feite veel te weinig gebruikt. Wij hebben te weinig die eigen bodem in onze strips laten spreken. Gij (Mafprint) waart in feite de enige die een heel eigen Belgische of Antwerpse identiteit bezat. En later, wanneer we goed door-drongen waren van de Amerikaanse underground zijn we daar vooral rekening mee gaan houden. In de " Clairon " b.v. kan men dat heel duidelijk merken. Maar het was toen al te laat.

SMITS :

Wij waren wel gesteund door het feit dat we niet

alleen bezig waren, dat er in Amerika ook mensen bezig waren.

WALLY :

Maar in Amerika was er een bodem. Daar was een hele generatie die het steunde. Terwijl hier ... hier was men marginaal vanaf 't moment dat men lang haar had. Er was hier geen markt en die is er nog niet. Want Kuifje en Robbedoes en al die andere brave jongens schuimden gewoon de markt af. Dat had voor gevolg dat iedereen boyscout moest blijven. " Zonneland " en weet ik veel ...

SMITS :

Bij Vandersteen kon men ook werken.

WALLY :

Ja, ik heb ook efkens gewerkt bij Vandersteen. Want in die tijd wilde ik toch striptekenaar worden. En ik zou het nu misschien ook nog kunnen zijn, maar dan moet ge weer heel die parochiezaal open gaan zetten ... (Wally bedoelt dat ie katholieke en brave stripjes zou moeten maken om aan de kost te komen).

WERNER :

Ik had veel invloed van Crumb. Wat ik het knapste vond was dat ie op een nogal commerciële basis bleef doorwerken. Want eigenlijk ging hij gewoon voort op een traditie die in Amerika bestond, maar hij kon zijn inhoud veranderen, zijn manier van tekenen...

SMITS :

Ik vond z'n overdenkingen zo persoonlijk en zo intiem dat ge ze niet in een stripboekje verwacht...

WERNER :

Ja, maar toch op een zeer overzichtelijke manier. Hij kon het heel duidelijk overbrengen. Ik heb ook getracht om zo te werken maar ik vond dat in Spruit een beetje moeilijk. Het ging daar in een keer grafisch veel te ver en de inhoud kwam niet over bij de mensen.

WALLY :

Dat is ons falen geweest ... dat er te veel tekenaars en te weinig vertellers waren.

WERNER :

Een goeie strip is altijd zeer duidelijk en overzichtelijk.

WALLY : Hij (Smits) zei : " Als we geslaagd waren dan waren we nu al rijk en schoon ". En ik zei : " We zijn niet geslaagd, dus zijn we arm en lelijk ".

JAN :

In strip is over het algemeen genomen de tekst belangrijker dan de tekening. Een slecht getekende strip met een goed verhaal is beter te genieten dan omgekeerd ... is commerciëler ook. Moet hierin een reden gezocht worden dat 'Spruit' niet het succes heeft gehad dat het verdiende ?

UNANIEM :

Dat is DE reden !

SMITS :

Het ontbreken van goeie scenarioschrijvers.

JAN :

Wist je dat toen al ?

UNANIEM :

Ja !

WALLY :

Ik wist het heel rap ! Vanaf de eerste 'Spruit'.

JAN :

Je hebt er niks aan kunnen veranderen ?

WALLY :

Wij waren misschien te weinig gestructureerd onder ons zelf. Er was een beetje te weinig zelfkritiek en als er door iemand kritiek werd gegeven, dan was die in feite al een spelbreker, want het was allemaal zo gezellig en plezant en we vonden het allemaal zo goed dat er van wezenlijke kritiek heel weinig in huis kwam. Ik herinner me nog dat ik een van de eerste was die zei dat toch niet alles zo schitterend was, en dat er toen zo een beetje "dégout" ontstond omdat er ... allée ... een steen in 't water was gevallen.

SMITS :

Maar dat was het onbewuste gedeelte. Bewust was er de behoefte en de goesting om lyrisch te doen, om poëtisch te doen. Het was niet alleen een kwestie van onkunde om een verhaal te maken of er niet voldoende nadruk op te leggen, maar ook van het niet willen ...

WALLY :

Jaja, ge hebt gelijk. Want een van de eerste dingen die we met tekenen wilden bereiken was het poëtische en het schone ... en pas later zijn we echt gaan snappen dat we zaken tekenden die alleen grafisch gevormde mensen konden begrijpen en we vergaten gewoon dat de mensen grapjes wilden. Wij vertoefden in sferen waar niemand was. Wij waren zeer gesloten. Wij begrepen elkaar, maar geen van ons kon naar buiten treden. Het was gewoon te hermetisch.

SMITS :

De voorrang van het grafische in Spruit ging soms zo ver dat men er complexen van kreeg. Men moest goed leren tekenen... en dan stond men daar soms met een prachtig verhaal en met de angst dat het toch niet goed over zou komen bij de lezer.

WALLY :

Trouwens, de eerste keer dat ik voor Spruit heb getekend heb ik een "effort" moeten doen om even goed te tekenen als jullie ... en dat was een scrapuleuse fout. Daar waren hier zo'n goei teke-

WALLY : De grafiek in heel Ercola is een konstante leugen geweest.

naars dat men het echt nodig vond om ook straf te gaan tekenen, maar daarbij vergat men compleet dat er een verhaal moest verteld worden. Ik begon met rasters te werken, met kleurenselcties... Uiteindelijk komt dat nu een beetje belachelijk over, want het had allemaal niet zo veel te betekenen, het was helemaal niet zo indrukwekkend, het was helemaal niks...

SMITS :

Er waren twee strekkingen binnen de groep. De gasten die van de architectuur kwamen, zagen zo'n blad echt als een plan, dat piekfijn in orde was. Wally en ik maakten meer strips zoals men een brief zou schrijven... wat krabbelen op bier-

Uit " De Onthaarde Maagd ". Een met de bio-texplosier tot leven opgewekt plaasteren Mariabeeld gaat de paus verleiden.

kaartjes en zo ... ziet ge ? Er was wel een zekere weerspiegeling van de een naar de ander... diegenen die niet zo goed konden tekenen sprongen een beetje hoger dan ze eigenlijk konden, en daarbij vergaten ze een goed verhaal te vertellen.

WALLY :

De grafiek in heel Ercola is een konstante leugen geweest. Alleen hij (Smits) heeft dat kunnen doorbreken. Voor men aan grafiek begint, heeft men een visie hé en ik ben er zeker van dat ieder van ons die visie voor zichzelf heeft gehouden. Hij (Smits) was in feite de eerste die liberaal tekende. Dat vind ik. Het heeft een tijdje geduurd voor ik het zelfs snapte. De George zijn tekeningen hè... zelfs een paar jaar later zei ik nog tot mezelf : " Verdomme, dat is knap ! " Het was zo hermetisch en gesloten...

JAN :

Was 'Spruit' commercieel verantwoord ? Er zijn toch zes nummers uitgebracht.

SMITS :

Wij hadden honderd abonnementen. Later hebben

we gezien dat ons publiek niet in de eerste plaats de striplezers was maar wel de mensen die in muziek geïnteresseerd waren. 'Spruit' werd heel goed verkocht in concertzalen. Muziek was ook een heel stevige schakel en wij zouden zelfs kunnen zeggen dat Ercola meer invloed van de Amerikaanse Underground heeft gehad op muziekgebied dan op stripgebied. Muziek hield ons allemaal heel goed bijeen... wij waren allemaal heel content als er weer een nieuwe plaat te beluisteren viel...

BLOCK :

Wij hebben een " Spruitfestival " georganiseerd. (Nota : Het Vrij Volksfestival op de Dageraadplaats op Zurenborg in Antwerpen, 31 okt. 1971. Zie affiche in Spruit nr. 1). Dat was om het eerste nummer van Spruit te lanceren. Dat heeft tot in de late nacht geduurd. Het was wel goed. Van de ene kant de Ferre (Grignard) die z'n " jam-session " niet wou stoppen en de politie van de andere kant die hem van het podium wou sleuren. Op de " freeconcerts " speelden de artiesten voor de kosten. Alles was free georganiseerd en helemaal gratis.

WALLY :

Commercieel is 't nooit goed van de grond gekomen. Het begon te lopen. Spruit sneuvelde omdat de drukker failliet ging ! Hadden we een sponsor gehad dan hadden we door kunnen gaan. Dan hadden de verhalen ook beter geweest. Op het laatst kwam het er meer en meer uit. Wij werden meer en meer gestructureerd. In de " Clairon " was er een redactie en daar werden wel gags in verwerkt, dingen waar we vroeger gewoon niet aan dachten. Spruit was een goede leerschool geweest, maar we hebben geen echte tweede kans gehad.

JAN :

Een beetje meer sex had toch geen kwaad gekund ?

SMITS :

Integendeel. Wij hadden schrik dat we nergens

zouden komen... dat een heel verhaal zou vallen omdat precies de passage met sex er in niet zou worden opgenomen. Trouwens, voor sex alleen was de markt niet groot genoeg.

WALLY :

De enkele keren dat we sex hebben gebruikt was het ontluisterend. Wij hebben nooit sex getekend opdat iemand erop zou geilen ... Bij mij was er vooral een behoefte om sex absurd te maken.

BLOCK :

Wij verkochten meer in Nederland dan in België.

WALLY :

In Nederland ziet ge veel jonge mensen op straat. België heeft een oude bevolking ... en grijs. Een Belg is in feite geen vrolijk mens. Hij kan geen luchtigheid verdragen tenzij het boertig is.

" Kuifje ", ja, dat leest een Belg, dat leest zelfs een vent van 50 jaar 's zondagsmorgens. Maar humor, och god !

BLOCK :

De oude Kuifjes en Robbedoezen waren toch wel heel fijn.

WALLY :

Die waren meer Amerikaans beïnvloed dan wij met Spruit.

SMITS :

In feite waren zij onze eerste bron... en de eerste Suske's en Wiske's.

WALLY :

Dat was de na-oorlogse generatie. Wij hebben de produkten van Hergé en Vandersteen gelezen en wij hebben er voor gezorgd dat die mensen konden werken. Wij hebben de " boom " van na de oorlog bewerkstelligd.

JAN :

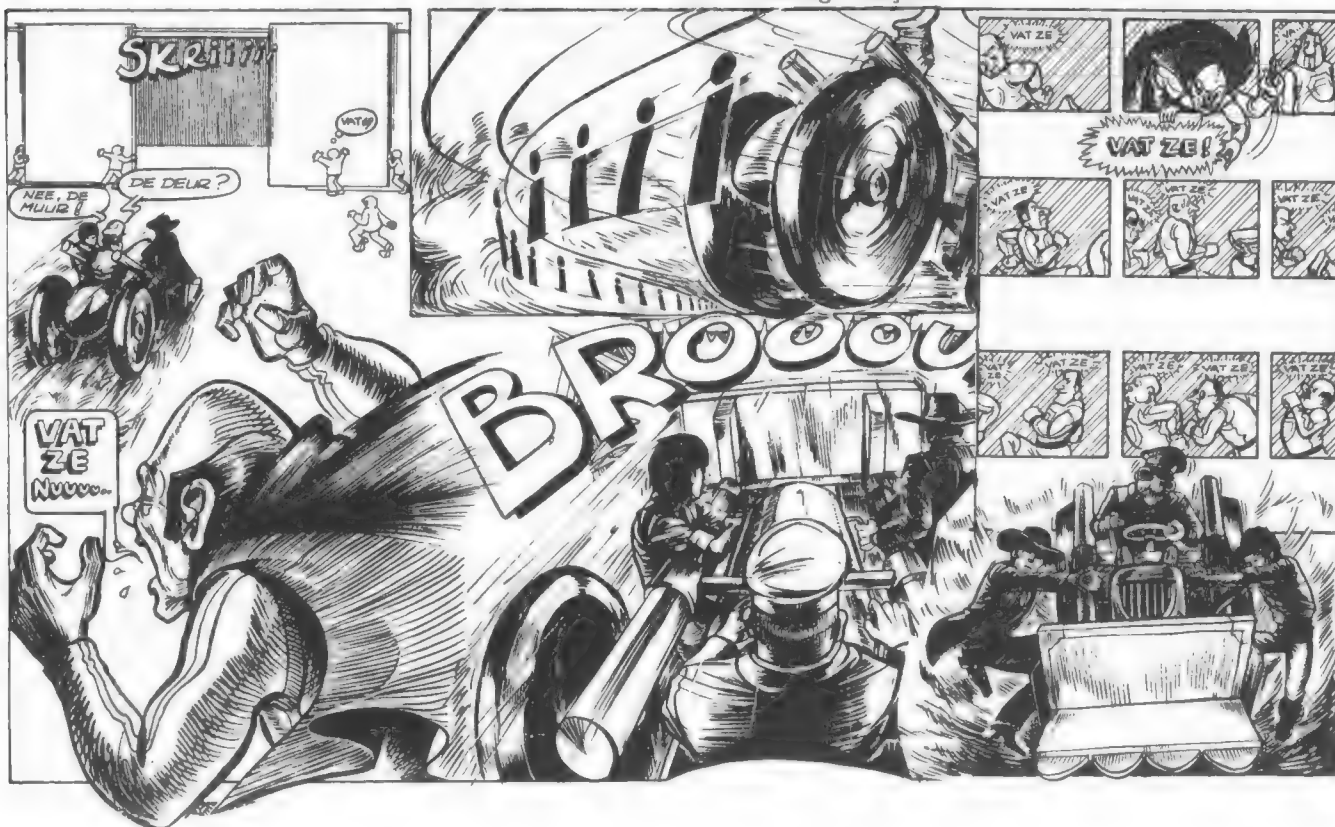
Wat vinden jullie van de Vlaamse strip ?

SMITS :

De oude Suske's en Wiske's hadden iets. Zij waren een stuk van onze opvoeding. Wij denken in strips

Uit " Constant Haay " een kerel die ondanks zijn naam met de twee voeten stevig op de grond blijft

in een consumptiemaatschappij geregeerd door " Mètre Maison & Fils ", keiharde handelaars in beeldige flatjes.

... wij denken van - boem-patat ... wij stonden daar soms zoals een stripfiguur.

BLOCK :

Wij hadden meer invloed van de oude Belgische of Vlaamse strip dan van die Amerikaanse underground. Die is pas veel later gekomen.

(Opm. : Hier volgden allerhande bedenkingen over wat een strip Vlaams maakt, maar het cassette-bandje liet het afweten).

Uit " Jealousy Rock ".

SMITS :

Ik denk dat er een heel duidelijke lijn is tussen de Vlaamse Primitieven over Rubens... naar strips. De sfeer, de manier om de job te doen. In de tijd van Rubens waren er schilders die voor 50,- fr. een schilderij verkochten maar die een café moesten open doen of stoppen met schilderen gewoon omdat er een oververzadiging was van de markt. Enfin, het is moeilijk om 't zo direkt uit te leggen.

WALLY :

Ja, dat Rubens in feite een Vandersteen was, en dat er Kamagurka's en Reiser's rondliepen die niet aan bod kwamen omdat Rubens de hele markt afschuurde.

SMITS :

Men kon bij Rubens gaan werken ...

WALLY :

Ja, dat kon men doen. Men kan bij Vandersteen ook gaan werken ... of bij " Kulfje ". En men kan er blijven tekenen, als men maar blijft doen wat zij zeggen. En zij zeggen : " Wij hebben hier ons lezerspubliek en die vragen dit en dat ... Ge gaat het toch niet moeilijk maken zeker ? Laat het manneke in een put vallen en heel Vlaanderen lacht ... Ge moet hier met geen emoties uitpakken waar niemand van wil weten ".

JAN :

Meestal werkt men voor kinderen. Kwantiteit komt meestal ook voor kwaliteit. Toch zijn er zekere mogelijkheden ... neem b.v. Karel Biddeloo.

WALLY :

Karel Biddeloo is een zuivere exponent van Willy Vandersteen. Het is een hele goeie tekenaar maar hij is totaal de mist ingegaan door de schuld van Vandersteen.

JAN :

Hij is konstant bezig met allerhande grafische experimentjes ...

WALLY :

Grafische effecten ! Persoonlijk vind ik het zelfs een nadeel voor de strip. Neem nu Hergé ... die heeft helemaal niet naar effecten gezocht. En wij hebben op een bepaald moment te veel naar gra-

fische effecten gezocht. En Karel Biddeloo, die haalt het niet, die heeft te weinig zeggingskracht. Hergé is een verteller en Vandersteen is een verteller. En daar huist voor mijn part het enigste probleem in de strip... dat is het grafische en dat kunstgedoe er rond ... dat is flauwe kul. Die grote " K " moet er af !

JAN :

Jamaar ! In kunst moeten naar mijn gevoel twee elementen begrepen liggen. Ten eerste de vaardigheid, de poot, het ambachtelijke. En ten tweede moet deze vaardigheid gebruikt worden om een idee, een gevoel mee te delen, over te dragen. Of het juist geïnterpreteerd wordt of misschien helemaal niet begrepen wordt door de beschouwer dat is bijkomstig. Maar hoe groter de vaardigheid, hoe beter soms zeer persoonlijke gevoelens tot uitdrukking kunnen worden gebracht. Ik geloof dat de strip, die toch een eigen intrinsieke waarde heeft, een artistiek verantwoord eigen medium kan zijn, te weinig als zodanig gebruikt wordt.

WALLY :

Gij zegt zeer gevaarlijke dingen. Want uiteindelijk is het stripwezen een industrie. Ofwel speelt ge mee, ofwel zijt ge een marginale en dan zullen ze later wel eens zeggen : " Ah ! Die heeft ook iets moois gemaakt ".

WERNER :

Het is gemakkelijker om een commerciële strip te maken ... Maar ik vind de kunstbedoeling een beetje verkeerd. Waarom zou men niet gewoon een tekening maken, waarom moet het kunst genoemd worden ?

JAN :

In Frankrijk evolueert het gunstig !

WALLY :

Als ge een bepaalde emotie overdraagt ... een soort autobiografische strip maakt ... dan zijt ge ofwel een viezerik, of maf, of een gedrogeerde en dan wil niemand er iets van weten ... Waar is dan uw markt ?

WERNER :

Ik vraag mij af hoe zoiets kan in Frankrijk. Op een korte tijdspanne hebben zij toch iets bereikt.

JAN :

Wanneer we de strip als expressiemiddel beschouwen ... Is dat in 'Spruit' tot uiting gekomen ?

SMITS :

Ja, beslist. Wat mij betreft zeer zeker...

WALLY :

Ja, gij wel. Gij zijt de enigste in 'Spruit' met een duidelijke identiteit.

UNANIEM :

Niet akkoord.

SMITS :

Ik ben begonnen met anti-strips te maken. Ik ben er van uitgegaan dat ik een schilder was. En ik ben gewoon een blad gaan bekijken ... en volgens strip moeten daar kaderkes op getrokken worden. En dan trok ik kaderkes, niet in functie van een verhaal maar gewoon om het blad te verdelen. Was het verdeeld dan telde ik de plaatjes en dacht ik : " Wel, het gaat een verhaal worden van zes plaatjes en ik zal het eerste maar beginnen tekenen ". En dan tekende ik dat eerste en dacht : " Wat kan er nu allemaal gebeuren ". En veertien dagen of drie weken later ... " stoned, gedrogeerd, gestript en getript " had ik het allemaal weer geanalyseerd en dan zou ik zus of zo verder doen... of ik begon helemaal opnieuw. Zo bedacht ik situaties, want situaties, daar was ik ook heel erg in... elk beeldeke een situatie... het contrast van situaties...

Enfin, zo ging dat verder tot de strip af was.

WALLY :

Dat is toch heel hermetisch. Bekijk gewoon de ontwikkeling van zo een strip. Daar kunt ge toch niet mee naar buiten treden... Maar neem nu een ventje dat tegen een lantaarnpaal loopt. In het tweede beeldje schuift ie uit over een banaanschild en in het derde valt ie in een put. In het vierde kruipt ie er uit en rijdt er een pletwals over. Hahaha! Succes gegarandeerd. Er wordt gezegd dat de mensen slimmer zijn dan ge denkt ... dat is helemaal niet waar.

JAN :

Er zijn wel een paar tekenaars die hun zin kunnen doen. Kamagurka, Ever Meulen.

WALLY :

Humo heeft Kamagurka gepousseerd. Maar als b.v. Kamagurka destijds tot onze groep had behoord dan zou hij net zo goed de mist ingegaan zijn als wij allemaal. En dat is geen blaam op Kamagurka of geen stoefen van ons. Het verschil tussen Ever Meulen en Kamagurka is dat Ever het tekenen belangrijk vindt en dat Kamagurka niet bepaald een tekenaar is, maar een gast die direkt kan zijn. Dat was de mogelijkheid die wij indertijd in Spruit niet hadden gezien, dat men ook direkt kan zijn... want wij zaten maar te tekenen. De beste dingen voor de "Clairon" waren bijna autobiografisch. Op dat moment wist ik dat het juist was... en toen was ik striptekenaar. Al de rest was "fake"...

KAMA :

Voor mij was 'Spruit' een grafische revelatie. Ik vond het gewoon knap om te zien. Er zat sfeer in. Het was meer een blad dat men moest aanvoelen. Wilden jullie toen kunst maken of gewoon een tijdschrift ?

WALLY :

Wij hebben nooit kunst willen maken.

BLOCK :

De grote "K" hadden we graag terug aan de bakkers en de schoenmakers gegeven...

KAMA :

Nochtans doen jullie tekeningen erg artistiek aan, erg estetisch zelfs.

SMITS :

Ik heb strips artistiek benaderd en gewoon mijn schilderbagage op strip gegooid. In 't begin heb ik dus anti-strip gemaakt. Ik had vroeger zeer genoten van de intieme sfeer die in de eerste Suske's en Wiske's en Nero verschole zat. Die sfeer heb ik terug willen krijgen maar zonder om te zien naar de wetten van de stripwereld.

KAMA :

Wat vind Mafprint van Kuifje a.u.b. ?

SMITS :

Ik heb daar nooit persoonlijk contact mee gehad, omdat ie, allée, niet van mijn stand was.

KAMA :

Wat bedoel je met persoonlijk contact ?

SMITS :

Ik zou Bobby mogen strelen, maar ik zou niet met Kuifje mogen spreken.

KAMA :

Hoe was de samenwerking tussen "Pilote" en Wally ?

WALLY :

Die was goed met de ploeg. Het was een heel gezellige ploeg met Noirret en ... ik kon daar echt wel goed mee werken maar de beperking was b.v. Lefort. "Je m'appelle Lefort", zei die wanneer ge met uw tekenmap binnenkwam. Allée, op dat moment stopte de fantasie en begon de zakenwereld. Maar als die even buiten ging dan was 't precies of de klas was losgelaten. Enfin, 't moest humoristisch zijn maar 't was wreed serieus.

KAMA :

Had je de indruk dat je in een humorfabriek werkte ?

WALLY :

Ja.

KAMA :

Block ! Zie je nog iets gebeuren bij Ercola op stripgebied ?

BLOCK :

Beeldekens, dat spreekt mij altijd aan, maar het kunnen allerhande beeldekens zijn. Het kan op papier of op pellicule ... het kan poppenkast zijn. Maar ik denk dat strips ... dat was zo het eerste geschrift dat ge leert hè ?

KAMA :

Da's heel schoon gezegd. Waarom tekenen jullie niet voor gewone kranten. "De Standaard" of "Het Laatste Nieuws" ?

BLOCK :

Wij hebben dat wel geprobeerd. Maar ik denk dat we daar om een of andere reden niet in pasten.

SMITS :

Zij hebben een verhaal gemaakt voor "De Nieuwe Gazet" met een faktuur "Teejo Telegram".

KAMA :

En ze hebben dat geweigerd ?

BLOCK :

Ja, ondanks alle goeie wil van enkele medewerkers aan de krant.

IN HET ERCOLAKANTOOR WERD OP 7 MEI OVER EEN NIEUWE UITGAVE GESPOKEN. NA EEN KORTE INLEIDING VAN WALLY (OF KACHEL)

ALS PLOTSELING, BIJ MAFPRINT...

KAMA :
Ik ben naar " De Vooruit " geweest en ik heb gezegd dat ze wel verplicht zouden zijn mijn strip te aanvaarden omdat de hegemonie van strips als Suske & Wiske nog maar een vijftal jaren zou duren. Alle stompzinnige strips zouden verdwijnen. Zij staan natuurlijk nog wel in de krant, maar de mijne gaat erbij komen.

WALLY :
De situatie is nu helemaal veranderd. Je zou destijds ook buitengevlogen zijn. De tijd is anders. Jij bent een produkt van deze tijd en wij stonden destijds niet zo vast in onze schoenen als jij nu.

JAN :
Misschien heeft Ercola wel een zekere basis gelegd voor deze evolutie ?

BLOCK :
Elke stap is een basis voor de volgende.

KAMA :
Kunnen jullie dan niet terug aansluiten ?

WALLY :
Het is ook een kwestie van persoonlijke kracht. Hergé heeft b.v. ook nooit gezegd : " Ik ga voor een katholiek blad tekenen en daarvoor ga ik zo'n figuur maken ". Neen, Hergé was iemand die volledig vertolkte wat hij zelf was of in zich had en die een orgaan vond waar hij het in kwijt kon. Ik vertelde reeds over " Hara-Kiri " en mijn favorieten Reiser, Fred, Wolinski. En daarin herkende ik mijn eigen mogelijkheden. Maar ik was Reiser niet, noch Fred en als ge er niet toe komt om dat te zijn en dat te publiceren, dan hebt ge het niet. Strip, dat is de persoonlijke kracht van de gast die het maakt. Men kan een goeie film zien en zeggen : " God, die had ik ook willen maken ". Maar ge hebt hem niet gemaakt, en daar eindigt de kwestie.

KAMA :
Ben je daardoor gefrustreerd ?

WALLY :
Ja, natuurlijk.

KAMA :
Moest ik jullie zijn, ik zou hier meteen beginnen tekenen en ik zou daarmee ... hop ... naar een blad gaan.

WALLY :
Dat is 't verschil van aanpak hé !

KAMA :
Maar dat is toch niet zo moeilijk ?

BLOCK :
Maar wij hebben dat echt wel gedaan. Tot publiciteitsburelen toe met diapositieven van voorgemaakt werk.

JAN :
Maar dat was zeven jaar geleden.

BLOCK :
Nu zijn we zeven jaar ouder en is onze "approach " anders.

SMITS :
Er is nog een verschil omdat wij in groep werkten. En dat hield in dat introverte figuren zoals ik en de Luk, vooral toen, binnen bleven en helemaal geen kontakt met de buitenwereld wilden. De Rosse en " den Block " hadden wel kontakt maar konden natuurlijk niet aan alle tekeningen eenzelfde kracht en motivatie geven, tenzij misschien voor hun eigen werk. En dat is natuurlijk het probleem van vertegenwoordiging.

KAMA :
Is het in groep werken aan strips in feite dan geen verzwakking ?

BLOCK :
Dat zou best kunnen.

SMITS :

Langs binnen niet denk ik.

KAMA :
Maar ik bedoel naar buiten uit.

SMITS :
Dat denk ik wel.

KAMA :
Zou het dan niet beter zijn dat ieder voor zich gaat tekenen ? Of zijn jullie zo erg aan elkaar gebonden ? Of vinden jullie het gewoon plezanter om in groep te werken ?

SMITS :
Nu is dat in feite al geschiedenis hé ? Er is wel een zekere evolutie ontstaan voor wat betreft het samenwerken en de individuele prestaties. Wally en Block zitten beneden en zijn bezig met een poppenfilm. Ik zit boven te schilderen. De Rosse zit hier te tekenen en de Luk zit daar (weer in een aparte kamer) te studeren. We zitten dus wel allemaal apart en ieder werkt verder. Maar als groep blijven we bijeen, zelfs al moesten we hier een slachterij beginnen.

WALLY :
Iemand die alleen werkt en met zijn strip naar de gazet stapt, staat sterker. Maar op een bepaald ogenblik vind ik, mist ie ook iets. Doordat wij met elkaar werken moeten we wat toegevingen doen aan het individu...

BLOCK :
Je moet hoofdwegen aanhouden. Je kunt nooit op dwaal- of zijsporen omdat je terug rechtgetrokken wordt door 't een of 't ander.

WALLY : Ik zou me niet meer kunnen voorstellen dat ik nog zou kunnen leven zonder die vrienden die ik hier heb.

WALLY :
Maar op dat moment verliest ge aan kracht. Het feit dat b.v. Wolinski Wolinski is en niet Ercola maakt dat hij tegenover een derde persoon kan ageren als individu. Maar wanneer ik op de set wil ageren en kwaad worden, dan moet ik me inhouden want dan wil ik mijn kameraad niet kwetsen en daarom doe ik het ook niet. Terwijl, als ge alleen ageert, dan zegt ge zonder omwegen : " Godverdomme, zo wil ik dat niet hebben ". Maar nu denk ik : " Hola, ik mag hier niet teveel 'godverdomme' zeggen, want anders verbreek ik de goede verhouding in de équipe.

Ik bedoel... ik heb altijd goesting om te vloeken. En dat is onmiddellijk terug te brengen op strip want door de ontdekking dat ge niet mocht vloeken ontnemt ge een groot terrein in uw strips. Want ik wil wel graag verhalen tekenen over natte onderbroeken en ... ge kent dat toch hé ... vuile sokken hé... en dat kan men in de groep Ercola niet doen. Moest ik als kartoenist of als striptekenaar alleen geweest zijn, dan zou ik nu misschien nog altijd over vuile onderbroeken tekenen. Maar dat is dus niet gebeurd. Terwijl ik daar altijd wel goesting voor had. Ik ben de minst brave van heel Ercola.

KAMA :
Vinden jullie dat Ercola geslaagd is ?

WALLY :
Jaja ! Ik vind dat zeker geslaagd. Ik bedoel ... niet a priori want het is nog altijd bezig. Maar de ervaring die ik er van heb is heel goed. Allée... ik kan ... ik zou me niet meer kunnen voorstellen dat ik nog zou kunnen leven ... en dat is toch een heel belangrijke kwestie hé ... dat ik nog zou kunnen leven zonder die vrienden die ik hier heb. In die zin is 't zeker geslaagd en ik denk dat, alle strips buiten beschouwing gelaten, we op een essen-

WALLY : Als ge tekent, kunt ge niet liegen.

tiel standpunt zijn gekomen. Want waarom maakt ge strip ...

KAMA :

Ercola zou dus meer moeten gezien worden als een groep van vrienden ...

WALLY :

Vrienden geworden door de produktie die ge van elkaar ziet.

JAN :

Maar strips waren aanvankelijk wel een heel belangrijk item. Ik bedoel, het heeft u een beetje samen gebracht.

WALLY :

Als ge tekent kunt ge niet liegen hè ! En ge ziet in één lijntrek van iemand veel meer van zijn karakter dan hij zou kunnen vertellen. Als ge klapt kunt ge liegen, maar in een tekening niet. Daar valt niet in te poteren.

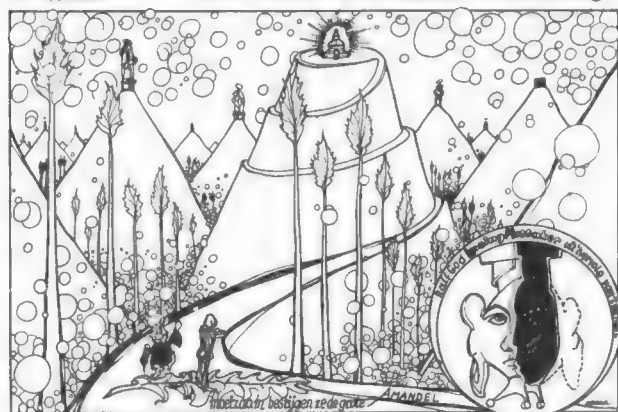
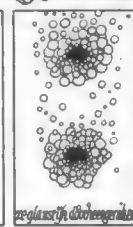
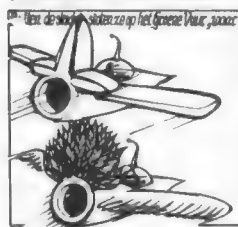
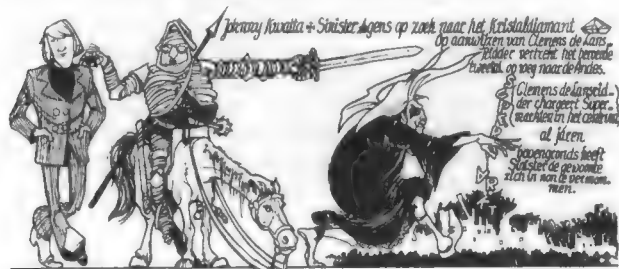
KAMA :

Ge kunt niet liegen, maar ge kunt wel jezelf weg-cijferen in een tekening. Als je b.v. een produkt maakt als Suske & Wiske, dan blijft er toch niet veel meer over van iemand die zichzelf wil weg-cijferen.

WALLY :

Omdat het ook geen emotionaliteit inhoudt. Suske & Wiske is een zuiver commercieel produkt dat moet verkocht worden. Ik heb het over de tekening als tekening, als lijn. Wij kunnen hier allen een rechte lijn trekken, alleen maar een rechte lijn. En ik ben zeker dat ge 10 verschillende rechte lijnen zoudt zien... de greep, de hand... daarmee kunt ge niet poteren.

En dan het groepswerk. Waarom speelt gij b.v.

Johnny Kwatta & Sinister Agents.

muziek in een groepke ? Men kan thuis ook muziek maken, maar dat is niet genoeg. De werkelijkheid is ... de groep, ziet ge ? Ene begint iets en een andere voelt het ook en ineens is daar iets ...

KAMA :

Ik speel muziek in een groep eerst en vooral omdat ik zelf niet kan spelen en ten tweede omdat het veel plezier is. Maar als ik teken dan zit ik alleen. Men mag dan nog in een groep zitten, volgens mij zit je altijd alleen voor je blad, zit je altijd zelf voor het probleem en kan geen ander in je plaats denken.

JAN :

Zou het groepswerk dat in Ercola is gebeurd een ode aan de vriendschap ...

WALLY :

Dat is nogal een gezwam hé ?

KAMA :

Gezwam ! Gezwam !! Gezwam !!!

JAN :

(tegen Wally) Gij zijt zelf de sentimentele toer opgegaan.

SMITS :

Ik zou het bijna negatief kunnen uitleggen. Het is de vijandenschap van de buitenwereld, die de uitzonderingen bijeen drijft.

JAN :

Heeft iemand zich beperkt gevoeld binnen de groep wanneer groepswerk werd gemaakt ?

WALLY :

Ik niet ! Ik vond het verrijkend.

SMITS :

In groep werken brengt zo een beetje het systeem van de B.R.T. met zich mee. Iemand heeft een knap idee en werkt het uit. Voor het wordt uitgevoerd wordt er wat afgevlind, later nog wat bijgeschaafd en op het laatste is er de essentie niet meer, is het wat mat en grijs ... Daar heb ik zo wel een beetje last van gehad. Door samen te werken valt het maffe, het uiterste van de ideeën soms weg, maar het voordeel is dat ge uiteindelijk een produkt maakt dat dicht bij het publiek staat omdat het vereenvoudigd is.

KAMA :

Bij " Hara-Kiri " is er in feite ook een groep. Maar toch werken ze apart, is het eenzelfde blad en men kan er geen een van wegdenken. Waarom hebben jullie nooit in die richting gedacht ?

SMITS :

Om een boekje als 'Spruit' vol te krijgen moet ge één hoofdverhaal maken. En omdat een man dat niet in twee maanden kan, wordt er gezocht naar een manier om het met vier man te doen. Daarom zijt ge verplicht de taken te verdelen, het scenario te koepelen enz. Dat is dan 't groepswerk zoals " De Onthaarde Maagd ", " Tarzan "...

Het idee achter Tarzan was dat een mens in feite een Tarzan is in de stad. Iedereen is één Tarzan in de maatschappij, de maatschappij is een jungle geworden.

WALLY :

Allée, de vergadering waaruit 't idee gegroeid was, was interessanter dan 't boekje. Er is nog altijd een verschil tussen een goed idee hebben - iedereen kan een goed idee hebben - en de uitvoering ervan.

JAN :

Wat zou de " konstante ", ik zou willen zeggen de binding, de ziel binnen de groep kunnen zijn ?

SMITS :

In het begin, denk ik, de mogelijkheid om strips te maken ... dat men bij Ercola kwam, een blad papier kreeg en een potlood en dat men kon beginnen. Wanneer men alleen op een kot zit zou men er niet aan beginnen. Maar hier kon men bijna niet anders

dan tekenen. Striptekenen was therapeutisch bijna. Er zijn mensen gekomen die dat nodig hadden en die terug vastere grond onder hun voeten hebben gekregen en dan weer terug buiten zijn gegaan.

JAN :

Gewoon het feit creatief bezig te zijn, vooral dus met strips, vooral in het begin, zou dus de konstante kunnen worden genoemd ?

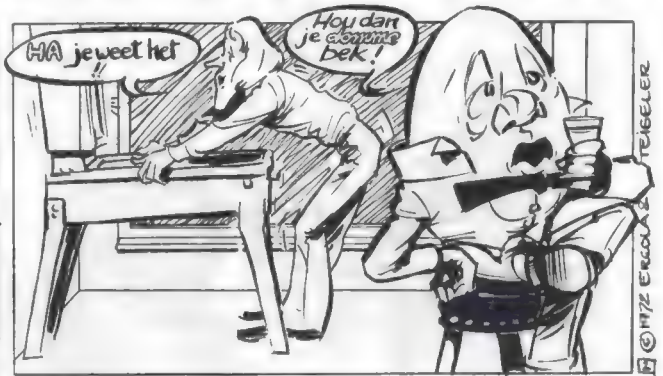
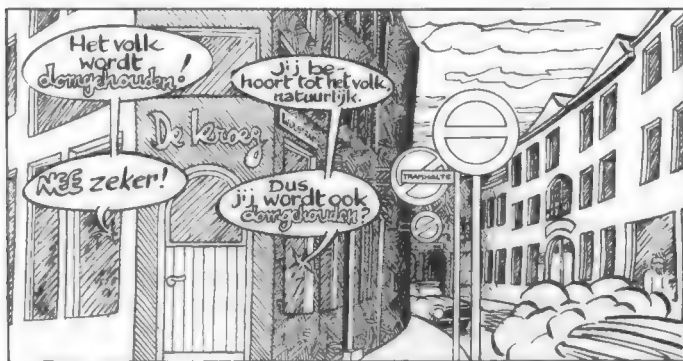
MONIQUE : (de vrouw van Block) :

Nu veel minder. De konstante ligt zeker niet op de

De " blues " bij Ercola dat was individuele problemen hebben en daarmee gewoon bij Ercola gaan en zonder iets te zeggen, omdat ge daar geen goesting voor hebt, en daar gewoon zitten tekenen. En dat ge dan opgevangen wordt, niet met woorden maar gewoon door de sfeer.

KAMA :

Hoe komt het denk je dat ik dat niet heb ? Ik heb dat niet. Ik ben vrijwel nooit depressief. " Blues " hebben is dat toch een beetje hé ? Dat heb ik nooit.

strips omdat er nu veel minder worden gemaakt.

SMITS :

Het creatieve wel ... De Luk heeft ook goed begrepen wat Ercola is. Die kwam hier binnen met zijn probleem en moest het tegen niemand vertellen ... en wij begrepen hem.

BLOCK :

Ercola is een netwerk, gewoon omdat ge de kring van mensen verbreedt waarmee ge overeenkomt en waarmee ge contact hebt.

SMITS :

Het verschil tussen een netwerk en een organisatie is 't feit dat een netwerk niet georganiseerd is. Er is geen leider, er zijn geen vaste vergaderingen, er is niks van die aard, maar het bestaat en het is creatief. Alles wat een organisatie doet is zichzelf voort organiseren. Enfin, het is moeilijk om uit te leggen... allée, het is zwaar ... theoretisch, filosofisch, sociaal...

KAMA :

... Cultureel ...

BLOCK :

... en niet gesubsidieerd.

SMITS :

Den Block en de Werner zijn naar het Ministerie geweest om subsidie te vragen, maar strips bestonden gewoon niet ; dat was literatuur. En bij de literatuur stuurde men je terug naar de kunst ...

JAN :

Speelde de " blues " een rol ? Ik bedoel het rotte gevoel, de desillusies, het niet meer zien zitten enz.

SMITS :

WALLY :

" If you never had the blues, I hope you never will ! "

KAMA :

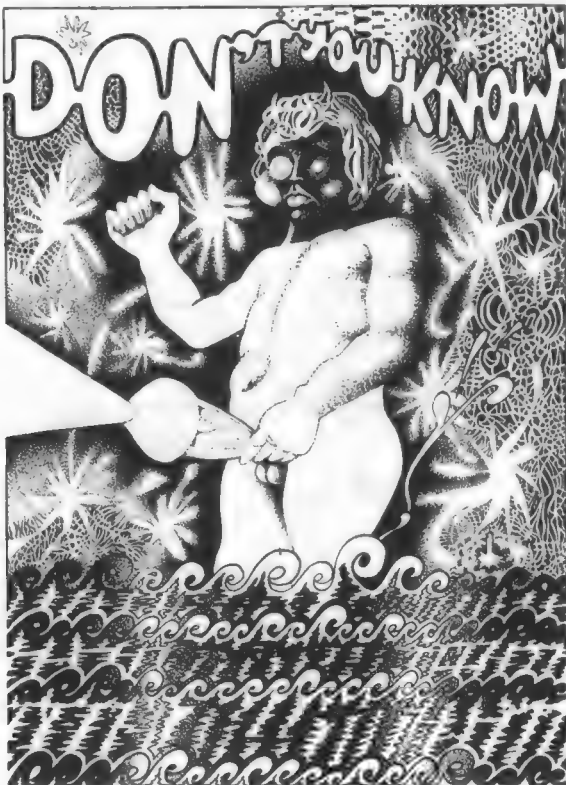
Ik heb zo een levensfilosofie die er van uitgaat dat het leven zinloos is. Dus is het onzin om er zich mee bezig te houden. Ik hou me helemaal niet bezig met 't leven. Ik maak tekeningetjes en ik geniet ervan. Ik geniet ervan om zo de anderen aan de kaak te stellen en te pesten. Ik moet b.v. nog in militaire dienst. Wel ik geloof dat ik dat heel plezant zou vinden, alhoewel ik om andere redenen alles zal doen om niet aanvaard te worden. Maar vanaf het moment dat ik er in zit, ben ik overtuigd dat ik me daar goed ga amuseren, echt ... dat ik het heel plezant zou vinden om b.v. in de rij te lopen tussen allerlei idioten.

SMITS :

Ik vond het ook plezant. Maar ik mocht ten eerste niet direkt generaal worden, wat ik hoopte. Ten tweede doen die gasten zo raar en ge kunt er zo weinig tegen doen dat het een heel ambetante situatie is. Na acht dagen was ik terug thuis. De Werner was op één dag thuis. Maar we hadden hem opgeleid.

W. Mc. Tell : I got the dark night blues,
I'm feeling awful bad.
That's the worst feeling that a good man ever had.

KAMA :
Wat heeft hij gedaan ?
SMITS :
Direkt aangevallen. Er was direkt niks mee te doen.
Hij heeft direkt ambras gemaakt en zelfs zonder
militair hospitaal te moeten doen werd hij direkt
buitengesjot.
KAMA :
Ik vind wel dat jullie allemaal nogal " blues " zijn
eigenlijk...
WALLY :
Alleman heeft dat hier wel. Er was een tijd dat ik
het niet had, verstaat ge ?
KAMA :
Denk je dat het weer zou kunnen veranderen ?
WALLY :
Dat hoeft niet. Het is niet onaangenaam.
KAMA :
Kan ik hier ergens pissen ?

PAUZE.

JAN :
Was er binnen de groep Ercola een soort ideologie ?
Was er een bepaald streven ?
BLOCK :
Dan moet ge 'Spruit' lezen. Dat is nooit explisierter
gezegd dan in 'Spruit'.
JAN :
Ik snap er niet zo veel van.
BLOCK :
Wij ook niet !
WALLY :
Wij hebben nooit een machtsgreep willen toepassen.
BLOCK :
Dat hebben we persé willen vermijden. Wij hebben
alle gefixeerde dingen willen vermijden, juist om
verder te kunnen evolueren. Ik zou geen doelstelling
kunnen formuleren. Wij hebben gewoon een atelier
gemaakt. En dan komen er die dat goed vinden en
die gaan erbij zitten. Dat is alles. Er was geen
basisidee.
CARLENS :
Het was de wind die op een goeie dag goed stond en

wij zijn bij elkaar gewaaid. Wij zijn niet speciaal
ergens tegen geweest. Het is nooit de bedoeling
geweest om iets te veranderen in de zin van missi-
onaris te spelen.
BLOCK :
Op de achterkant van die Spruit (jg.1.nr.1.) staat
een ideologie op.
JAN :
Color is music. Music is love. Wat is de ideologie ?
BLOCK :
Wat er staat.
JAN :
Dat komt zeker niet over bij de lezer.
SMITS :
Ik wil er niet over beginnen.
WALLY :
Sriptekenen is ook love. En poppenkast maken is
ook love. Zo is het, want anders doet ge 't niet.
Anders wordt ge automekanieker.
SMITS :
Als een psycholoog onze tekeningen zou ontleden
dan zou die daar heel wat van kunnen begrijpen
en dan zou die daar misschien wel boodschappen
in vinden. Zo iets dat je onbewust aanspreekt.
KAMA :
Zijn jullie vertrokken van een theorie of is de
theorie nadien gekomen ?
WALLY :
Er is nooit een theorie geweest. En dat maakt het
gewoon moeilijk om er over te praten omdat de
realiteit straffer is dan al wat we nu kunnen zeggen.
Wij hebben geen ideologie in een blad als 'Spruit'
verwerkt om ermee naar buiten te treden. Wij
hebben gewoon zitten tekenen en wij hebben ons
geamuseerd met dat te doen. Verstaat ge ? Ja,
vanaf de moment dat ge tekent wilt ge er iemand
bij betrekken anders tekent ge voor uzelf en dan
kunt ge iedere avond uw tekeningen wel verbranden.
Ge zijt genoodzaakt om naar buiten te treden, om
aan de mensen te laten zien wat in uw fantasie leeft
en wat ge goed of slecht vindt.
JAN :
Er zit toch heel wat maatschappijkritiek in 'Spruit'.
WALLY :
Dat was de tijd. Het is gewoon een produkt van de
tijd. Alleman zat hasjiesj te smoren. Dus sprak
men over shit of over de paus. Maar ocharme,
in 1978 kan men toch niet meer op de paus schelden
of over drugs praten.
BLOCK :
Underground, politiek ... Het is niet op dat terrein
dat wij zochten. Enfin, men doet altijd aan politiek,
maar niet in die mate dat wij gingen manifesteren.
Mei '68 hebben wij hier heel goed gevoeld, maar ...
er zijn geen betogingen geweest. Ercola is gewoon
een tijdsfenomeen omdat er naar zo'n manier van
werken en leven werd gezocht.
KAMA :
Jij zei dat men in '78 niet meer kan praten over de
paus of over Nixon, maar de paus is er nog en
daar zijn er nog miljoenen die in hem geloven.
Er is nog altijd Carter ...
WALLY :
Ik ben verleden jaar met Block in Saoedi-Arabië
gaan werken omdat we geld nodig hadden voor onze
poppenfilm. En dan ziet ge daar een bastion van
het kapitalisme terwijl er op hetzelfde moment in
datzelfde land de Islam bestaat die totaal waan-
zinnig in die situatie zit. En op dat moment zegt
ge : " Godverdomme, godverdomme ... ", maar ge
kunt niks veranderen. En de paus, ocharme, daar
zijn we al over uitgepraat, dat is al gedaan. Ik
bedoel, ik heb geen enkele behoefte meer om de
paus aan te vallen. Er is wel een moment dat ge

dat allemaal wilt, maar ineens is dat gedaan. En dat neemt ook veel van uw motivatie weg.

KAMA :

Ik zit daar niet met 't gedacht van iets te veranderen. Ik teken en ik zeg het met 't gedacht dat het altijd wel iemand zal aanspreken of dat men ermee zal lachen. 't Is altijd beter om met die dingen te lachen dan er niks over te zeggen. Ik vind dat als ge kunt tekenen dat ge het moet doen.

WALLY :

Hij heeft gelijk zulle. Maar hij is ook veel jonger.

KAMA :

Ik vind dat jullie opnieuw zouden moeten beginnen met strips. Opnieuw met 'Spruit'.

WALLY :

Als gij dat kunt motiveren, dan doe ik mee.

KAMA :

De motivatie is er. Wij zijn er. Waarom zouden we het niet doen ? Weet je waarom ik muziek maak ? Ter verantwoording van het zijn. Je bent er. 't Heeft geen zin om niks te doen. 't Heeft misschien ook geen zin om iets te doen, maar ik vind 't plezieriger ...

WALLY :

Wij zijn ook nog konstant bezig.

KAMA :

Ik vind toch dat een blad... Moest ik hier zitten, dan zou ik 100% bezig zijn.

JAN :

Alle jongens hier zijn al in de dertig.

KAMA :

Zijn jullie al in de dertig ? En nog niet voor de kop geschoten ?

WALLY :

Wij zijn al bijna veertigers.

KAMA :

Ik ben 22. Miljaar, wat voor een klootzak ben ik toch. Ik ben nog maar 22. Ik heb nog een hele wereldoorlog voor mij. Prachtig !

WALLY :

Ge verandert wel ... de visie ...

KAMA :

Ik ben wel veel jonger, maar ik zie veel gasten van mijn ouderdom die hetzelfde zeggen als jullie. Ik heb mij ook de vraag gesteld of het wel nodig was.

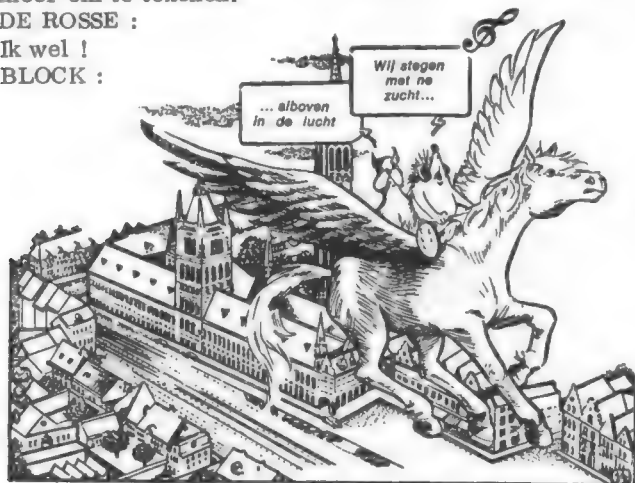
WALLY :

Ik heb op een bepaald moment tekeningen gemaakt waarvan "den Toet" (Mafprint) misselijk werd. Hij werd er echt ziek van. En dan leefde men binnen dezelfde groep. Maar daar zit de kwestie, ziet ge. Want toen wou ik absoluut agressief tekenen. Maar nu is dat helemaal weg. Ik heb geen zin meer om agressief te tekenen. Ik heb zelfs geen goesting meer om te tekenen.

DE ROSSE :

Ik wel !

BLOCK :

Illustratie uit " Beentje Buiten ".

KAMAGURKA : Je hebt een enorm wapen in de hand wanneer je kan tekenen.

Ik ook !

SMITS :

Wat die maatschappijkritieken betreft... de paus vind ik helemaal niet relevant.

KAMA :

Die werd ook maar als voorbeeld genoemd.

BLOCK :

De paus had even een rol in " De Onthaarde Maagd ". Daarmee kreeg men het idee dat wij atheïsten waren. " De Onthaarde Maagd " was zelfs niet tegen godsdienst, meer het relativeren ervan. Wij hadden evengoed het justitieapparaat kunnen relativeren. Of de koning ... Dat was niet rechtstreeks ons terrein. In het nulde nummer van Spruit stond ook een artikel tegen " Vrij en Vrolijk " dus een zaak die rechtstreeks aansloot op de aktualiteit. Mensen zoals M. van Maele waren veel meer met die dingen bezig. In die tijd was er ook een enorme vergadering ergens aan zee met " Mass Moving " en men wilde toen al een blad oprichten.

KAMA :

Wanneer ge bedenkt, dat er 9 miljoen mensen in België wonen en dat er misschien 1000 zijn die wat kunnen zeggen, en als je kan tekenen dan ben je toch een van die duizend, dan vind ik toch dat het normaal is dat je over die dingen spreekt. Je hebt een enorm wapen in de hand wanneer je kan tekenen. Ik denk dat je enorm veel kan doen met tekeningen. Had er b.v. niemand getekend, dan had er hier zelfs geen sprake geweest van dat probleem. Had " Hara-Kiri " niet begonnen, dan hadden wij ons ook niet moeten afvragen of het wel nodig was om maatschappijkritische strips te maken.

SMITS :

Maar men kan zich ook afvragen of men echt gemotiveerd is om zo te tekenen. Of tekent men zo omdat contestatie in is, of omdat geëngageerd zijn in is.

KAMA :

Ik denk dat men niet meer tekent wanneer men zich die vraag stelt. Ik weet niet ... vinden jullie mijn tekeningen maatschappijkritisch ?

? : Neen.

? : Ik wel !

SMITS :

Meer onderbewust zo !

WALLY :

Ik zie ze graag. Maar ik vind ze niet bepaald maatschappijkritisch. Ik vind ze gewoon realistische visies op... Wat vindt ge zelf ? Tekent gij uit maatschappijkritisch of uit humoristisch oogpunt ? Want ik zie meer humor. En wanneer ge humorist zijt dan kunt ge niet meer maatschappijkritisch zijn.

KAMA :

Ja, dat is juist. Ik teken omdat ik het leven te treurig vind om het au sérieux te nemen.

WALLY :

Dat erken ik.

KAMAGURKA : Ik teken omdat ik het leven te treurig vind om het au sérieux te nemen.

KAMA :

Ik teken ook vooral omdat ik ervan kan leven.

BLOCK :

Dat vind ik ook belangrijk.

WALLY :

Daar is ook heel Ercola mee te verklaren. Wij zijn op een bepaald moment vertrokken en wij waren in een situatie dat 't heel knap zou zijn moesten we van dat werk ook kunnen leven. Dat wij ons zelf zouden kunnen permitteren om niet bij de B.R.T. te gaan werken, maar dat we in groep zouden kunnen leven door het feit dat die groep bestaat. En dat is dus geslaagd. Momenteel kunnen wij leven van onze - met een grote A - Artistieke kwaliteiten. En wanneer dat morgen terug strip is, dan wil ik ook morgen best terug strips maken.

BLOCK :

Dat is het probleem niet. Het kan film zijn, poppenkast, animatie, theater...

SMITS :

Wat ik vervelend vind bij strips is 't feit dat ze niet efficiënt zijn voordat ze gepubliceerd zijn, en die stap tussen tekenen zonder te publiceren, die nemen we niet meer.

BLOCK :

Noteer dat Smits schilder is. Dat is héél rechtstreeks hè !

KAMA :

Daar ben ik het overigens 100% mee eens.

WALLY :

En noteer dat het een goeie schilder is. Hij doet

niet mee aan die jacht die in de galeriekes bestaat. Ocharme, dat is zo'n kruideniersmentaliteit. Hij doet daar niet aan mee omdat het een goeie is.

SMITS :

Als ge in kunst aan " avant-garde " wilt doen, dan vind ik dat ge beter muziek kunt spelen.

WALLY :

Het is voor jou toch nooit een kwestie geweest om avant-gardistisch te zijn in wat dan ook. Dat is hier nooit geweest.

SMITS :

Wat ik ook heel raar vind bij Ercola is 't feit dat wij nog altijd internationaal denken. Wanneer wij iets willen maken en wij vinden dat 't niet geschikt is voor België maar misschien wel voor Amerika, dan maken wij het toch wel ! En daar moet ge dan toch goed maf voor zijn om daar aan te willen beginnen, om dat als veld te nemen hè ?

BLOCK :

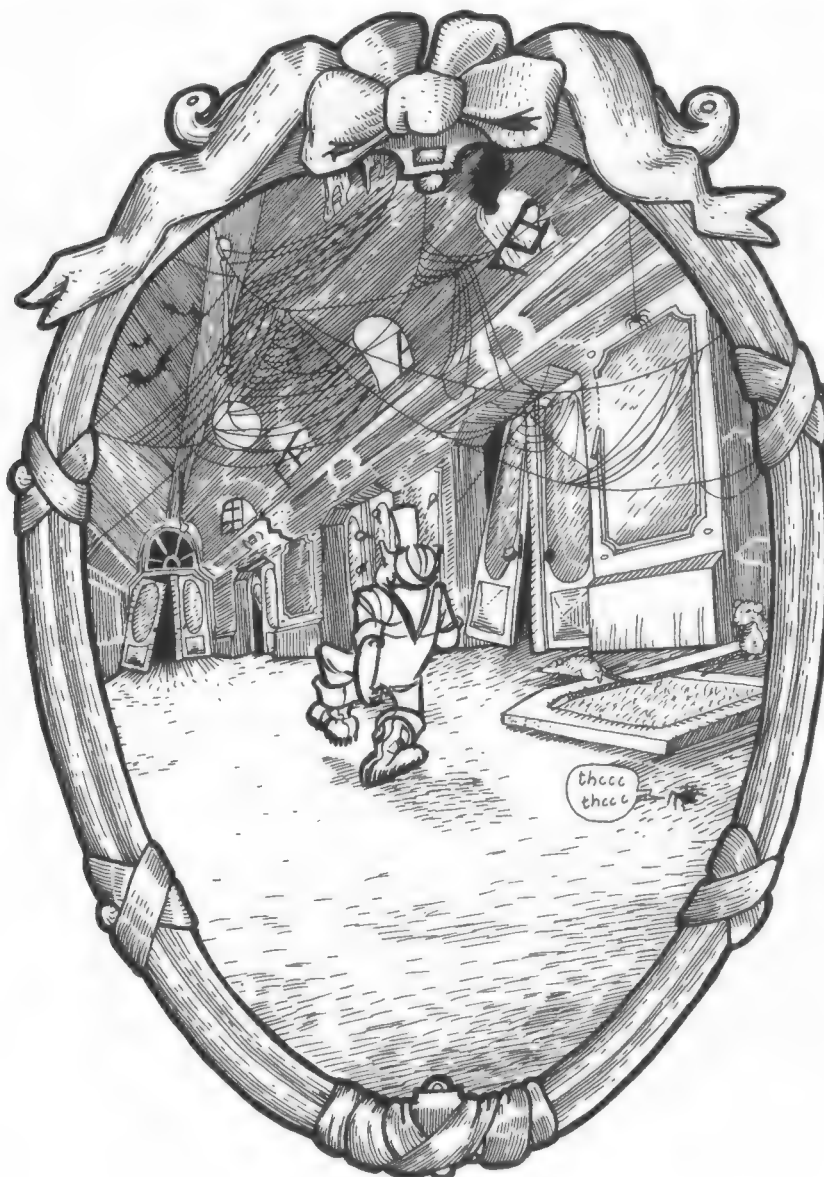
Anders doet ge maar een garage open of een groentenwinkel. 't Gaat zeker niet in de eerste plaats om geld verdienen. 't Gaat over de tijd die ge er aan bezig zijt. Wij zijn altijd bezig. Wij zijn al tien jaar bezig. Wij zijn al tien jaar bezig, weet ge dat ? Met smoren en alcohol en ... maar ook met andere dingen. Wij hebben nooit stilgezeten.

WALLY :

En de goede verstandhouding is meegenomen.

J. Smet.

1977 + 6 mei 1978.

LIJST VAN AKTIVITEITEN

1968
november :
Stichting groep ERCOLA : Lange Brilstraat 4, Antwerpen.
Piet VERBIST - fotograaf.
Jean-Claude BLOCK - tekenaar
Jean-Claude BUYTAERT - tekenaar
Dominique DONNET - auteur.
1969
maart :
Deelname aan wedstrijd voor posters - Verkerke (Ned.).
april :
Deelname aan Striptentoonstelling "Het Beeldverhaal in Vlaanderen en elders", organisatie D. de Laet.
mei :
Vermelding voor ontwerp benzinstation 'Sinclair' te New York : in samenwerking met arch. W. de Bondt.
Verhuys : GROTE HONDSTRAAT 32.
juni :
Medewerking aan REAL FREE PRESS : Covers (nrs. 1, 4). Stripverhalen - cartoons.
augustus :
Opening C.A.G.A. : Comic Art Gallery in samenwerking met Danny de Laet.
Tentoonstelling LOMBOK & GURDJEFF - Berck en Jasse.
Toetreding van Luk CARLENS - tekenaar en George SMITS, 'Maifprint' - auteur.
november :
3e prijs in een stripwedstrijd organ. SOCERLID - Parijs 'Beethoven en de visser' in samenwerking met J. BAKKER.
december :
C.A.G.A. : tentoonstelling Hans KRESSE met origineel werk voornamelijk 'Erik de Noorman'.
1970
januari :
Animatie voor B.R.T. in samenwerking met Studio Bob VANN creatie tussenspots voor jaar-overzicht.
Deelname met verschillende ontwerpen aan Europese posterkampagne 'Wrangler' - J.W. Thompson.
Medewerking aan Aloha-Amsterdam met groeps-werk 'Johnny Kwatta & Sinister Agens' strip in afleveringen, andere strips en diverse illustraties.
Intense samenwerking met Filip FRANCIS voor : 'Vacuum voor nieuwe dimensies' - Cogels - Oeylsel 42, BERCHEM en affiches o.a. "Arthur is fantastie".
maart :
Creatie van affiches, mailing en kostuums voor 'DE DUIVEL EN GOD', Studio Herman Teirlinck - Antwerpen.
mei :
Toetreding Werner GOELEN - tekenaar.
Samenwerking met Mass-moving, Brussel : uitgave, illustraties.
'Impact International', tijdschrift : stripverhaal in afleveringen en foto's.
'Iso TRAUMWASSER'.
augustus :
Jazz Bilzen '70 : creatie van gelegenheidsposter en Slideprojecties.
december :
Samenwerking aan 'Gimmick', twee-wekelijks krant met Ludo DE BRUYN : lay-out, strips, illustraties en technische verzorging.
1971.
februari :
Artslab - Brussel in samenwerking met Mass-moving : posters, T-shirts, Maifprint-in.
Toetreding van Rémonde PANIS : organisator - producer.
Samenwerking aan 'Ding' - Jos VANHAMME : strips.
Eli Lilly Benelux, Brussel : ontwerp kleurenstrip in samenwerking met Toontje Collin & druk.
maart :
Deelname aan 'Superstar' : project met Mass-moving.
Ontmoeting met Marcel VAN MAELE.
augustus :
28-8-'71 : oprichting van vzw ERCOLA.
Toetreding Luc DELEU - architect 'Top-office'.
Spruit : Maandelijks mannekenblad nr. 0 in samenwerking met Ist FISZMAN - een uitgave van ERCOLA.
Technische verzorgingen aan 'PUB' - advertentieblad, wekelijks.
MKB - Borsbeek en illustraties, foto's, strips.
oktober :
Spruit 0/1 : met medewerking van Strop, Otje, Joke, Carlo, Marcel, Van Maele, Piet Telgier e.a.
Organisatie van Openluchtfestival Spruit '71 - Dageraad - plaats / CAGA : striptentoonstelling, met medewerking van hoofdzakelijk belgische muzikanten Paul EVRARD, de Zurenborgse handelaars e.a.
Medewerking aan Ann SALENS-Show : light-shows, mailing, affiches, slides.
Medewerking aan speelfilm van Ludo MICH : 'Saturnus'. Situatie panelen : potloodillustraties.
Toetreding van Wally van LOOY - tekenaar.
december :
Spruit 0/2 (nieuwe medewerkers).
1972
januari :

Top-office spreekbeurt in V.A.V. te Gent.
Spruit 1/1 (Nieuwe medewerkers)
Top-office : week in de architectuur St. Lucas te Gent.
maart :
Spruit 1/2 (nieuwe medewerkers).
mei :
Vestiging WOLSTRAAT 31.
Realisatie van een communicatiecentrum in een oud Godshuis toebehorend aan C.O.O. - Lange Gasthuisstraat. Geleidelijke restauratie (niet gesubsidieerd).
Medewerking met Ann Salens en Ludo De Bruyn : affiches en bakstenen.
Liebig Benelux - Katelijnevest : affiches in samenwerking met NICOLE.
juli :
Spruit 1/3 : laatste nummer.
'De Onthaarde Maagd' : pocketuitgave van strip-verhaal, scenario : Marcel Van Maele - art : Ercola (groepswork).
Samenwerking Europoort - Oostende : affiches, sound, Ann Salens, projecties.
RTB : generiek en interview : 'Passport pour l'underground'.
augustus :
Publikaties in 'MIMO' : wekelijks strip.
Toetreding PIERROT en Marianne JAMART : screendruk.
september :
Medewerking aan 'Filmgebeuren I' - Antwerpen - Ludo MICH.
Medewerking aan publieke animatie in middeleeuws kader op Grote Markt, initiatief Schutterseglide 'Den Gulden Rinkel'.
Toetreding Frans VAN ROOSMAELEN - kunst-schilder.
oktober :
Toetreding Jan PUTTENEERS - foundation ; uitgever Antwerp Art Info.
Illustraties Van Roosmaelen, Smits.
1973
januari :
Medewerking aan projecten voor stripbladen : 'TARANTULA', 'Gargil'.
april :
BRT : animatie voor 'Also sprach Zarathustra' - Fred BROESSE.
BRT : animatie '20 jaar TV' met Bob van der Steen.
Permanente light-show in multi-media centrum 'Thalamus' te Brussel - Calixte WOUTERS.
Hand tot hand-verkoop van Spruit op diverse concerten, jeugdclubs, expo's - op uitnodiging.
Top-office-show in het Kon. Atheneum te Schoten.
juli :
7/7/73 Openluchtanimatiefilmprojectiefestival : eerst multi-media gebeuren in de Wolstraat : 700 bezoekers, medewerking met ARFO vzw, Sixpence Filmproductions, Klekproductions, Fringe-theater.
Toetreding FISH-ATELIER : ontwerpen en uitvoeren van kleding, hoofdzakelijk breiwerk.
augustus :
Medewerking aan Jazz Bilzen '73 : instant-doka-screen, T-shirts.
Toetreding Bernd URBAN - fotograaf-fotografeur.
september :
Tentoonstelling in 'Empire Center' winkelgaanderij : ERCOLA, Van Roosmaelen, Top-office, Putteneers Foundation, Filip Francis, George Smits, Bernd Urban, Toost DEBRUN, Wout Vercammen, Karl Bungert.
oktober :
'Een relatieve kijk op een gratis Totaal gebeuren' : multi-media-show nr. 2 : 800 bezoekers.
Expo : Wout Vercammen, Filip Francis, Ludo Renders, Karl Bungert.
Ontwerpen stand voor firma Asma tijdens de Geneeskundige Dagen van Antwerpen.
Affiches, brochures e.d. voor 'De Geneeskundige Dagen van Antwerpen'.
november :
Maandaffiche 'Tentoonstellingen Antwerpen' : kalender van de tentoonstellingen in de stad in samenwerking met ARFO vzw (verspreiding).
december :
BRT : ontwerp decor voor 'Een land zoekt zijn evenwicht' : produktie Frans FREDERICKX.
Expositie : Ludo Renders.
Voorontwerp voor pub op Grote Markt 'De Skipper' Opdrachtgever : Brouwerij CAMPINA - Antwerpen.
'Brief Encounter', een uitgave van ERCOLA : bundel van 64 blz.
Samenstelling van de stripbundel 'Harbour Tales' : engelstalig te verschijnen in de U.S.A.
1974
januari :
Voorbereiding 'Le Clairon', franstalig stripblad te verschijnen in Europa en Canada.
Overdruk filmaffiches voor Excelsior Films N.V.
BRT : generieken en landkaarten voor 'Van Pool tot Evenaar'.
maart :
BRT : kenteken en pankartes voor 'BEENTJE BUITEN'.
Maketten.
april :
Ontwerp en uitvoering : bar/restaurant aan Olympisch Zwembad Antwerpen WEZENBERG.

Affiches voor Lion-promotions : Will Tura, Traffic.
Affiches voor ICC-Metr, Antwerpen.
Advertenties voor nieuwe boeken van Rossel, Brussel, uitg.
mei :
3e multi-media-meisgebeuren : 1.000 bezoekers.
Toetreden van Marcel POPPE : korrektor, Chris DE JONCK : boekhouding en Suzzy BAILLEUX : tekenaarster.
Optreden 'Leeftheater' opvoering : 'Alice in Wonderland', organisatie Luk STEELS.
juni :
'Geneeskundige Dagen' : brochures, fotogravure, druk.
Pankartes G-bank.
Folkloristische Koopdagen : 2 dagen open deur markt in samenwerking met De Koerier.
Drukwerk o.a. voor Gazet van Antwerpen, Rik Van Looy etc.
juli :
Triënnale 3 - Brugge vanaf 22-6 tot 1-9-'74 : op uitnodiging.
BRT : pankartes voor 'Eskapade'.
BRT : landkaarten en wegwijzers voor 'Beentje Buiten'.
augustus :
Ontwerp en uitvoering affiches KNS-KVO-KJT, campagne 1974-1975.
Ontwerp voor kleurenadvertenties schoenen.
september :
BRT : pankartes voor 'Trajekt' en 'Doorgaand Verkeer'.
oktober :
Receptie voor verschijning 'De Dageraad des Duivels' - boek - uitg. W. SOETHOUDT.
Technische verzorging van boeken voor De Nederlandse Boekhandel.
Receptie voor verschijning 'Open en Tolerant' nr. 0 Uitg. De Winkelhaal - Tijdschrift.
Decoratie van standen voor schoenen - beurs Rogiercenter - Brussel.
november :
Cartoon voor KNACK-magazine.
Behangpapier ontwerp en uitvoering voor 'De Skipper'.
december :
Ontwerp en uitvoering type-affiche U.I.A. - studenten vereniging offset en zeefdruk.
Grafische verzorgingen voor Rosseels - Suikerrui.
Ontwerp voor boekomslagen - De Nederlandse Boekhandel.
Uitvoeringen van kerst - en nieuwjaarsversieringen stad en omgeving.
1975
januari :
SPUIT nr. 0 nieuwe medewerkers.
februari :
Project ESIS-grafische transparanten voor lezingen Prof. De Vreese / RUCA.
Ontwerp affiche KNS-KVO-KJT campagne 75-76 Stad Antwerpen.
Illustraties in stripvorm voor toeristisch boek Beentje Buiten, uitg. LANNOO - Tielit.
maart :
Ontwerpen en uitvoering etsen van spiegels voor 'De Skipper'.
Ontwerpen en uitvoeren kenteken 'Terug naar de Bron', BRT-programma.
Uitvoering van dekors en kostuums voor de film 'Mutants Needed'.
Affiche type voor SFINKS vzw : cultureel centrum - Boechout.
Sput nr. 1. verscheen op 1 maart.
Maketten - opdrachtgever Onze Woning - voor de tentoonstelling 'Antwerpen Bouwt'.
behang Den Skipper
lay-out en covers DNB
affiche MASS MOVING (ICC & VIA)
april :
Toetreding van DE KONINKLIJKE SCHUTTERS-GILDE - DE KOLVENIERSGILDE - Antwerpen 1490, vzw.
CHUBB LIPS ELECTRONICS : kleurpankartes voor dia-opname
mei :
verzorging barbecue wachtdokters Stuyvenberg stickers SHAMAN
juni :
Triënnale Brugge
juli :
schoonmaak DEN SKIPPER
verfakite : verf voor de rotonde
aug :
decor film : 'Deus lo volt' van Luc Monheim
tafels DEN SKIPPER
sept. :
culturele raad van stad Antwerpen
lid van de erkenningscommissie
okt. :
geschiedenis van het huwelijk : pentekeningen (BRT)
nov. :
50 jaar COO (thans O.C.M.W.) - Antwerpen ; lay-out & grafiek.
varafilm : logo
Den SKIPPER : kleine ramen & lettering
dec. :
ontwerp decor Van Pool tot Evenaar (BRT)

oudejaarsavond : in samenwerking met King Kong.
1976
jan. :
decorontwerp en uitvoering : ' Het bloed van een
maagd ... ' (EWT)
feb. :
affiche VIA jeugd en muziek (VIA)
ICC films : affiche
internering (Advokatenkollektief) : cover & lay-out
maart :
Den Skipper : twee prijellijsten
april :
People Show : affiche (VIA)
Maskenprijs : Architectuurprijs voor Luc Deleu
voor Café Den Skipper, Grote Markt.
Intrede Tineke Castelein.
mei :
restaurantie rotonde (verfactie)
decorontwerp en uitvoering ' Vis voor Vier ' (EWT)
juni - aug. :
restaurantie rotonde
aug. :
restaurantie rotonde
decorontwerp en uitvoering ' De Jager ' (EWT)
sept. :
cover, strip en grafiek DIEPDRUK nr.2
De Scène (EWT) grafiek
De Geneeskundige Dagen van Antwerpen (VIA,
ASMA)
okt. :
De Scène (EWT) grafiek
logo café De Gnoe
zelfklever Den Skipper ' Naast Mathilde '.

dec. :
De Scène (EWT) grafiek
fulf VIA
Diepdruck nr.3 : cover + kalenderposter 1977.
decor en uitvoering : Rubens, schilder en diplomaat
(R.Verhavent)
1977
jan. :
De Scène (EWT) grafiek + logo EWT
fulf Nieuw Portugal.
feb. :
provincie Antwerpen : premie voor penningont-
werpen.
poppenkastdecors (EWT)
maart :
restaurantie gang
april :
le opname poppenkast ' De Fles van Satan ',
Diepdruck nr.4 : cover
Bentley House : ontwerp voor Torremolinos.
juli :
constructie in Saudi-Arabië
uittrede Marcel Poppe en Chris de Jonck
uittrede Frans van Roomaenen
aug. :
' Lilly of the West ', poster gedrukt op 500 ex.
Restaurantiewerken 1e verdieping + zolder van
kleine voorgevel huis.
sept. :
Diepdruck nr.1 : lay-out en grafiek
tekening voor Bentley House
tentoonstelling Ercola met andere Antwerpse
kunstenaars

(Robinson Elland - Ter Kameren)
intrede Willy Dellaert
intrede Marleen Timmermans
okt. :
King Kong affiche (De zaterdag van de Keizer-
straat)
decorconstructie ' Verloren Paradijs ' - Harry
Kümel.
Billitis (Paul Collette)
dec. :
Diepdruck nr.2 : lay-out en grafiek.
1978
jan. :
grafiek 'Verloren Paradijs' (H.Kümel)
tekening en stempel voor bureau For a Fair Balance
maart :
Algemene Vergadering
Van Dooren : panelen
Verhaeghe : wijkkaart en logo
Diepdruck nr.3 : lay-out en grafiek
decor : Gents Theater Vertikaal.
decorontwerp en uitvoering 'Thuis' (H.Claus)
decorconstructie : Troetselschijf.
april :
Illustraties Eucontrail en Film
BRT : W.O.II De wonderde zomer.
grafiek en decoruitvoering
BRT : Een kat in een zak (Allemaal Beestjes)
grafiek.
juni :
video opnamen poppenkast
Diepdruck nr.4 : lay-out en grafiek
Meirtheater : jaarmarktfeest : decorontwerpen +
uitvoering.

Opgesteld door de Rosse voor de detailpluizers.

Wannes van de Velde, Armand, Günther Hampel,
Al Jones, Walter de Buck, de acteur Hugo Metters
en de politiek gemotiveerde tekenaar George de
Hert (broer van de filmer), die reeds in 1968 zijn
eigen werk in eigen beheer uitgaaf onder de titels
'Pang!Pang!', ' Het Evangelie van de heer L.B.
Johnson' e.a.
Ook moeten we in dit verband noemen Sieg van de
Cruys, die na in Gent de bladen ' Eindelijk ' en
' Den Uil ' geproduceerd te hebben, in Antwerpen
zijn werk voortzette met het uitgeven van maat-
schappijkritische werken, onder de vlag van ' De
Vlijtige Vlieg '.

Een derde groep, die zich ontwikkelde en met veel
plezier en genoegen hun eigen producten ten lange
leste het licht deden zien, bestond uit het drieman-
schap, den Blok, de Rosse en de Totter, die
ondanks hun studie voor architect en hun vele
faestten in het ruime historische pand dat zij be-
woonden, nog kans zagen uit puur plezier stripjes
en gags te maken, geteerd door het kennis-
nemen van het werk van gelijkgezinde buitenlands
ondergrond-artiesten. Totter, de altijd aansteke-
lijk lachende, jongensachtige oubollige tekst en
ideeënman was een maatschappelijk geïntegreerd
mens, die als vertegenwoordiger van machinerieën
zijn brood verdiende. J.C.Buytaert, ros met veel
sproeten, lachte ook heel wat af en zijn medestudent
J.C.Block was, mits iets serieuzer, ook zelden in
staat zich goed te houden ...

De algemene indruk was dan ook : drie jongens-
achtige levensgenieters met een gezonde levenswijze
die je doet denken aan boeken van vóór de oorlog
als b.v. ' Drie jongens en een Ouwé Schuit ',
' Met z'n Zessen op Vakantie ', ' De Club van Hup
Knapt het op ', ' Gestommel in de Biesbos ' etc.
Gezond genoeg dus.

Goede vrienden van de R.F.P. werden ook zij.
Twee tot driemaal per week bezochten zij de R.F.P.
die op éénhoog achter in een ' gesloten huis ' was
gevestigd in het pand Wolstraat 41. Daar leerden ze
de wereld om zich heen kennen en kregen toen al,
in 1968, inzage in underground comix en artiesten,
ZAP, Crumb, Horseshit. Undergroundbladen als
'IT', ' Los Angeles Free Press ', ' Orpheus ',
' Chicago Seed ', ' Other Scenes ', etc.
Drugs, Sex, Info, Solid Facts.

Met haas hebben we meer plezier en zijn we meer
met het tekenen van strips en het bedenken van
plots en ideeën bezig, dan wanneer we drank ge-
bruiken, zei Totter.

En zo was het ook en langzaam gingen de feestjes,
door het drietal georganiseerd, tot vroeg in de
ochtend door.

Niet dat zij op geïgde manier deelnamen aan die
feestjes, maar zij bevonden zich midden in het
tumult van dronkenmensgebruik en orgiastische
kreten en schetsten daar typetjes, bedachten plots
en tot in de kleine uurtjes lachten ze zich blauw om
de realiteit, die men gecondenseerd en gesimpli-
ficeerd als beeldband, terug kan herleiden tot
alapstick.

Dat zij zelden tot een afgesloten geheel konden
komen, bewezen de dozijnen vellen, de aanloop en
de aanhef tot wat het zou moeten zijn... Wat uit
zou moeten monden in tientallen goede strips van
zes, tien of meer pagina's. Dat er maar één of
twee pagina's en enkele schetsen gemaakt werden
was voldoende bewijs voor het terecht kiezen voor
het noteren en aangeven van het verhaaltje in
beeldvorm : genoeg, maar vluchtig.

Titel, presentatie, plaats van handeling, verhaal,
sfeer, lay-out, de karakters, tekstballonnen, de
akte en de anti-klimax : alles werd aangestipt.
Doordat echter het verstrijken van de tijd méér en
méér ideeën oplevert, kan men aan die ideeën niet
genoeg eer bewijzen, ze volvoeren noch perfectio-

neren.

Een pretentieloos plezier hadden deze drie boys,
een feest wettigt dit tenslotte ook. De stimulans
die een opdracht betekend zou hebben, werd zelfs
na buitenlandse bekroning van hun werk niet hun
deel.

Strips tekenen kon overal, in Frankrijk, in België,
Duitsland, maar om aan een studio een eigen beeld-
band te slijten bleek zonder concessies niet moge-
lijk, aangezien hun werk spotte met God & Gebod
en het beeld er niet om loog ; ontoelaatbaar om
duidelijk nationale redenen.

Block en de Rosse kozen voor de beeldband als hun
favoriete medium, bekwaamden zich tot professio-
nele stripmakers, in hun eigen tijd, vrij van enige
invloed op de aard van hun stijl of de keuze van hun
onderwerpen. Daardoor kan men het werk uit de
Ercola studio met geen enkel ander vergelijken,
zij vormt een genre op zich ...

Dit niet uitsluitend door de non-conformistische
toepassing van de verschillende technieken bij hun
visuele pastiches, al of niet ingekaderd, fotografisch,
getekend, geschilderd of als collage ... Ook de in
hun tekenwerk gebruikte puntjetechniek, die doet
denken aan de perfectie van deze techniek bij
Virgil Finlay en Hannes Bok en wat misschien nog
belangrijker is, de compositorisch gelijkwaardige
harmonie ervan.

Hun stylingstechnieken.

Gebruik makend van de universele taal, zonder
woorden verhalend, een sprookje dat geen tekst van
node heeft. Uitgetekend in elementaire vormen,
een harmonie van Taal & Tekenen. Een verhaal son-
der woorden, een gesloten cirkel, eind noch begin
kennend. Werk op niveau, dat vergeleken kan
worden met het verhaal van Milt Gross, ' He Done
Her Wrong ', ook een strip zonder tekst, die om-
lijning noch tekstballon behoeft om het verhaal te
vertellen.

Lay-out en perspectief, door hun studie perfect
beheerst, vulden het ene genre-stukje na het
andere. De westernstrip, het liefdesverhaal,
ridderlijk, gangsters, fantastische verhalen,
satires, realistische strips, noem maar op ...

Elk oud/nieuw idee kon een kans krijgen en op
ieder moment door een ieder uitgedaagd worden.
De heerschappij der anarchie beschikte over hun
publieke imago, opgeroepen door hun publicaties,
die te sporadisch en in te gelimiteerde oplagen
aan te weinigen bekend werden, gezien het feit dat
ze zelf hun eigen uitgaven dienden te realiseren,
zelf moesten budgetteren, drukken, offsetteren
maken, negatieven moesten verkleinen, kortom
er zoveel tijd aan moesten spenderen dat ze niet
zelf ook nog konden tekenen. Was het product
uiteindelijk gerealiseerd, dan moesten ze er weer
zelf mee de boekhandel langs, zelf factureren,
hun uitgaven kwijtschelden.

In de tussentijd voelden zich steeds meer gelijk-
gezinde beeldbandtekenaars aangetrokken tot de
'workshop' en het experimenteren met de vele
vormen van de visuele communicatie en kiezen
men hun individuele verhaallint en de verschil-
lende soorten van illustratieve overbrenging
(naïef, ruw tekenwerk, perfect realisme, gesty-
leerd of sprookjesachtig, surrealistisch of in
slapstick-vorm) alle systemen zijn toepasbaar,
voor alle doeleinden.

De simplificatie in het werk uit de Ercola studio's
wees duidelijk op genialiteit (berust genialiteit
immers niet altijd op het simpele ?).

Dit echter had tot gevolg dat in het algemeen de
teksten der Ercola strips op de keper beschouwd
een armeterige indruk maakten . Duidelijk minder
kundig, alsof men makte op het kinderlijke,
simpele brein. Belangstelling blijft achter door
de simpele tekst, door het beledigende babbende
gebeuzel, die begrip brengt ten aanzien van de
symbolische betekenis van de aktie, de op de

pagina's uitgebeelde karakters, de essentie van het
verhaaltje.

Moraal : de 'raison d'être' van 't voorafgaande
banale kabaal is dus dankzij het einde evident
aanwezig.

De zo duidelijk uit de ballons af te leiden bagatel-
isering van de tekst, is te wijten aan het ver-
schijnsel dat soms pas op het laatste moment, bij
het ter perse gaan, soms jaren nadat de beeld-
band vervaardigd is, gewoon maar een tekst wordt
gepakt, zonder veel ophef of probleem. Soms zijn
in de periode van een jaar aan de publicatie vooraf
gaand, door dozijnen mensen teksten geleverd en
goed bevonden, bleek men één der dozijnen teksten
zo goed te vinden als elk der anderen. Behalve de
Ercola-boys kan men zodoende vele belangrijke
jonge Vlaamse literatoren, avant-garde auteurs,
BRT-medewerkers, dichters en wie al niet meer
verantwoordelijk achten voor deze teksten, die niet
in overeenstemming zijn en niet die ongekende
hoogten bereiken die de begeleidelijke tekeningen
doen veronderstellen.

Met meer mensen ook meer mogelijkheden.

In Antwerpen wordt daadwerkelijk Ercola opgericht,
op de enige manier mogelijk om iets legitiem vast
te leggen wat eigenlijk niet vast te leggen is ; het
onnoembare, het produkt dat nog komen moet nu
reeds zwart-op-wit vast te leggen ; de hoedanig-
heid ervan NIET te noemen, opdat een latere om-
schrijving niet onmogelijk gemaakt zal worden.

Ook om te voorkomen belastingplichtig gemaakt te
worden op je activiteiten (een boete op initiatieven)
dus zowel over je uitgaven als over je inkomsten
belasting moesten betalen, waardoor elke onder-
neming dubbel zo moeilijk wordt (zowel qua ver-
spilde krachten als verspilde tijd en ook nog
financieel). Daarom ook liet men zich registreren
als V.Z.W. (Vereniging Zonder Winstoogmerk)
vergelijkbaar met de Stichting in Nederland, waar
ook geen winsten gemaakt mogen worden en de
duidelijk geformuleerde doelstellingen volstrekt
vrijheid garandeert aan vorm en omvang der
activiteiten en de betekenis en functie der doel-
stellingen.

De ruime, duidelijk omschreven formule der doel-
stelling, is dan in feite als legitiem geaccepteerd.
'Alors ... de doelstelling ? '

' Het onmogelijke arrangeren ... alle middelen
aan te wenden ... te betrachten ... '

' Onmogelijkheid ... ? Allee zeg ... De jonge onder-
zoekers ... eh ? '

' Nee ... nee ... de chemie nie ... verdeling van
geluid en geschrift in tijd & ruimte ... alas ! '

' Een zendstation voor de misse ... ? '

' Nee, eigentijdse communicatieve kunst. '

' Excuseer ... ? '

' Ah, galerij ? Roepzaal ? Encadreur ? Publiciteit
verzorgen ? Nee, toch niet ... '

' Wel, ge ziet toch ... '

' Dank u, meneer. Dank u ... alors ... Bzzz...
bzzz... wel, da's niet uit te baten ... nog niet ...
dat zal wel in orde komen ... het zal wel goed
bevonden worden ...

Als wat niet is al bij voorbaat legitiem is, dan is
alles zoals het moet.

' Dank u ... '

' De stad Antwerpen erkent hierbij uw doelstellingen'.
Zo hoort het ?

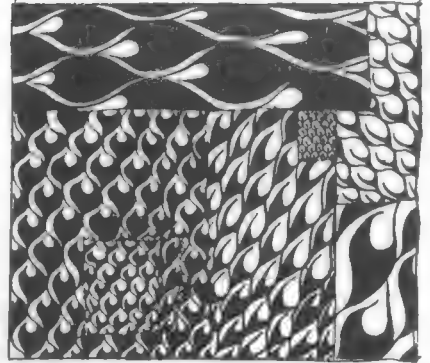
Van de vele voordelen kunnen wij noemen :
vrijstelling van belasting en de kans op jaarlijkse
subsidies van stad, provincie en rijk. Het door de
stad ter beschikking stellen van een onderkomen
en het toekennen van vergunningen voor feesten,
door Ercola georganiseerd, op openbare pleinen
en in de gebouwen van Ercola.

artikel van de hand van R.O.STOOP
Amsterdam 1978.

CAFE "IN DE SMOSPOT, BIJ DR. MAFPRINT

Charel Janssens en Co. Flower,
Leo Martin en Gaston Bergmans,
Chris Sent en Lowieke Staal,
Theo van den Bosch en Louis Baret,
Tony Bell en Jaak de Voigt, de
Woodpeckers, the Jokers en
the Pick-Nicks, Rubens P.P.
en de Pinguins, Rik Coppens en
Peos Verbruggen, Julien Schoenaerts
en Dora vander Groen...

in de dolkomische revue:

EINDELIJK WETEN WIJ DANK ZIJ DE
B.R.T. HOE HET ERAAN TOEGAAT
IN ONS PARLEMENT...

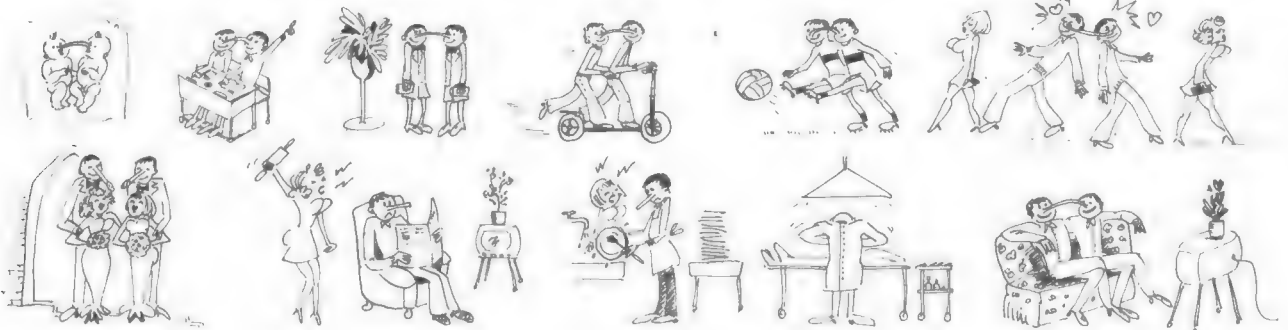
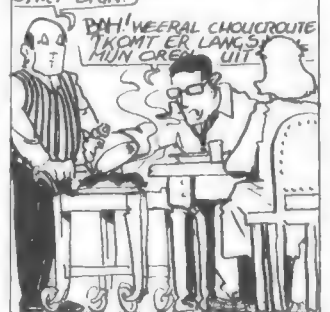
ZO KUNNEN WE ONS ALVOOR-
STELLEN HOE 'T VOOR DE
REST IS: IN DIPLOMATIEKE KRINGEN.

...IN DE KABINETTEN VAN HET
MINISTERIE...

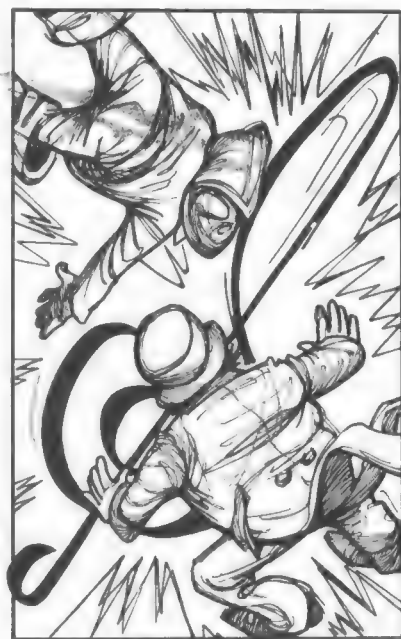
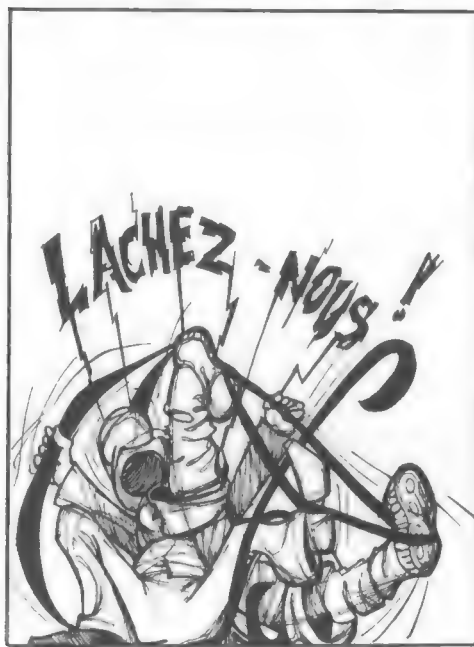
...AAN HET HOF
HIER ZIE! FRET DAT OP EN
STIKT ERIN.

TOEN DE VOLGENDE MORGEN DE BLINKENDE, METALEN UFO'S OP DE VLAKTE WAREN GELAND, WAS DE DERDE
IJSTIJD DEFINITIEF AANGEBROKEN... **EINDE**

KUIJE-PARODIE

Een striptekenaar kan het niet goed aanzien dat zijn figuren in een of andere persiflage verneukt worden. Hijzelf staat dan meestal samen met zijn onfelbare held voor schut. De meest bekende helden worden echter onvermijdelijk het slachtoffer van min of meer fijne bespotteling. Hoe lichter de aantlijning is, hoe gemakkelijker zij door alle partijen zal kunnen worden aanvaard als een onschuldige grapje.

Sarcastische uitlatingen echter roepen al gauw enige verontwaardiging op. Hoe dichter de humor bij de waarheid aanleunt, hoe geslaagder de persiflage, ook al kunnen zich al naar gelang de bekendheid van de astiricus, allerhande gradaties voordoen. Fijne humor licht meestal pikant een tipje van de sluier op : de mislukte grap wordt banaal maar de beschouwer ergert zich niet. Bijtend sarkasme raakt meestal de naakte waarheid en roept zeer snel om wraak : een niet geslaagde grap houdt grote risico's in zich.

In de stripterwereld was Kuifje van Hergé meermalen het voorwerp van bittere hoon, en deze voorbeeldige padvinder werd reeds neukend met Castafiore aangetroffen en men zag hem reeds overdreven "stoned" als een zeer slecht voorbeeld voor de jeugd. Deze korte astirische stukjes waren echter niet voor een publiek van 7 tot 77 jaar bestemd en de publikaties waarin zij voorkwamen evenmin. Met het 76 blz. dikke boekwerk "Tintin en Suisse" dat een zekere Callico in een oplage van 1500 ex. op de markt bracht tegen een wel wat erg overdreven prijs (± 70 gulden) kon Hergé zijn verontwaardiging niet meer beheersen en diende een klacht in : de korrigeerbare rechtbank te Brussel veroordeelde Callico op 30 juni 1977 tot 40.000,- BF boete met uitsluit. Uitgeverij Casterman, Studio Hergé en Hergé zelf bekwamen 1.- BF morele schade. Voor Hergé lag deze morele schade blijkbaar vooral in de ontebbelijke behandeling van zijn creatie.

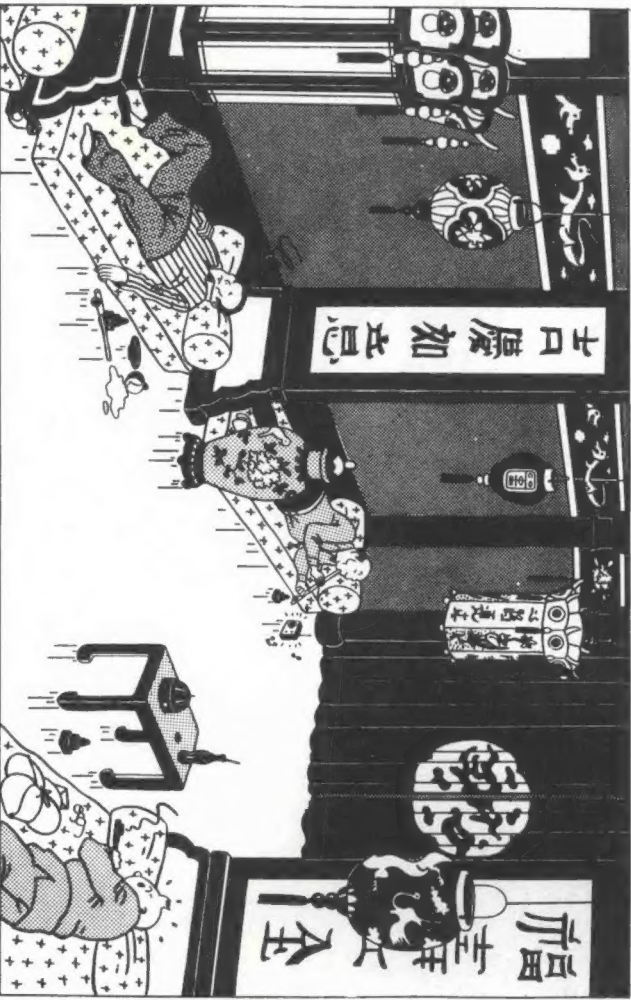
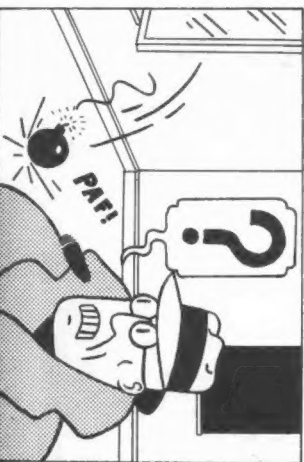
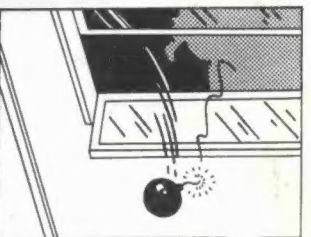
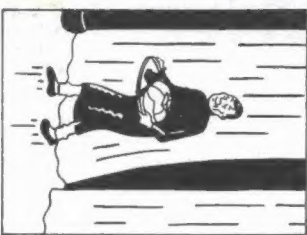
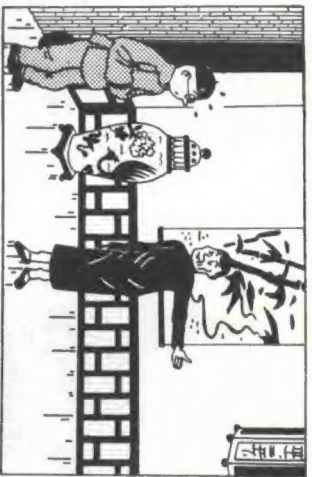
In het rekvisitoir hoorde men immers dat "Hergé mogelijk geen klacht ingediend zou hebben, mocht het werk van Callico wat geestiger zijn geweest". De humor was blijkbaar te grof voor Hergé. Vele Kuifjefanaten die voor de inbeslagnamen een exemplaar hadden gelezen, waren het echter met deze visie niet eens, en legden sedertdien reeds getuigenissen af van de spitsvondigheden en wel-doorzichtige satire waarmee "Tintin en Suisse" doordacht zou zijn. Voor het Hof van Beroep te Brussel voerde Callico nog aan dat hij een soort van kritiek zou hebben willen uitoefenen op het werk van Hergé maar in de definitieve uitspraak op 8 juni 1978 bleef de oude uitspraak behouden en werd Callico voor zijn plagiaat bovendien veroordeeld tot het betalen van 50.000,- BF morele schadevergoeding aan Hergé. Een niet zo leuke uitspraak dus waardoor toekomstige astiristen wel wat voorzigtiger zullen te werk moeten gaan : ofwel een lagere verkoopprijs vaat te stellen ofwel wat geestiger te zijn.

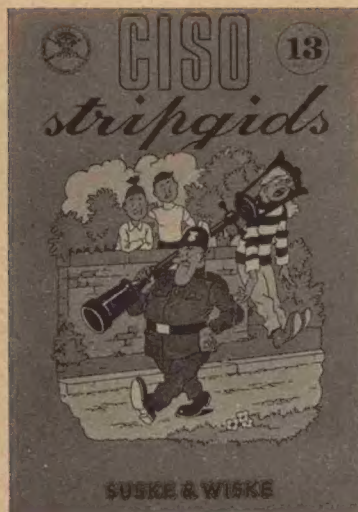
Ondertussen stelden wij ons wel de vraag of een zelfde oordeel zou zijn geveld door een Nederlandse rechtbank, want het gebeurt wel meer in België dat enige preutse heren sneuvelen over een klein pikkie en daarbij de ware toedracht van een zaak totaal over het hoofd zien. Zo heb ik me ook laten vertellen dat het werk van Callico heel braaf is in vergelijking met de porno-persiflage van Lucky Luke, the cowtucker in "Cash". Morris zou dan best 100.000 gulden morele schadevergoeding verdienen. Maar ja, de wet wilkt, en de rechter beslist.

Omdat "Tintin en Suisse" verder een illegaal leven beschoren is, kunnen we hier niet anders dan enkele (verkleinde) voorbeelden afdrucken om de lezer een indruk te geven.

P. Schoon.

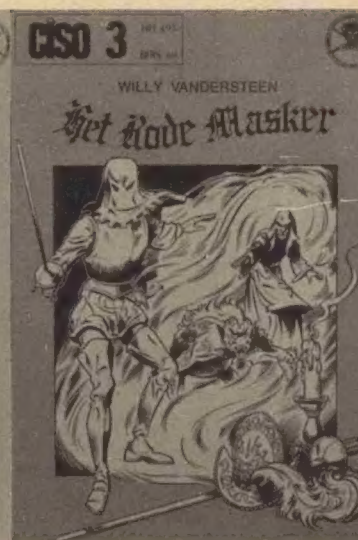

VOOR BELGIE :
HET BEDRAG IN GULDENS PER INTER-
NATIONAAL POSTMANDAAT OF

HET BELGISCHE BEDRAG OP PCR 15759
VAN DE GENERALE BANKMAATSCHAPPIJ
TURNHOUT ten gunste van rek. 230-0025263-
63 tnv. C. Coenders, Vogelenzanglaan 3,
Breda, Nederland.

Neem 'n jaarabonnement op
alle CISO-uitgaven. (4 CISO-
albums & 4 CISO-stripgidsen)
De kosten bedragen hiervoor
40,- gulden of 575 BF.

UITGEVERIJ BRABANTIA NOSTRA
VOGELENZANGLAAN 3, BREDA.
GIRO 1412138.

Wij nodigen U uit voor een heerlijke,
onvergetelijke, spannende, amusante,
pikante trip in een wereld vol fantasie -
humor - horror - science fiction -
avontuur en sex.

U aangeboden door middel van het
unieke onvergelojkbare
grafische medium
STRIP.

